

THE GOSPEL
ACCORDING TO SAINT MATTHEW,
IN THE MICMAC LANGUAGE.

PRINTED
FOR THE USE OF THE MICMAC MISSION
BY THE BRITISH AND FOREIGN
BIBLE SOCIETY.

CHARLOTTETOWN:
PRINTED BY G. T. HASZARD.
1853.

ERRATA.

(Keluswokunn óbulwíggasígul.)

PAGE

- 4, Line 11, for “uq̄eeds,” read, “uq̄jeds.”
5, 16, for “nestuóltíljí,” read, “nestuóltíljí.”
12, 3, for “telj̄kj̄st̄euādisunígu,” read, “telj̄ kj̄st̄e-
weu-ādisunígu.”
14, 22, for “Uc̄j̄s̄āum̄s̄,” read, “Uc̄j̄s̄ācum̄s̄.”
19, 7, for, “muencm̄de,” read, “muencude.”
24, 22, for “Is̄ēō,” read, “Is̄aj̄ō.”
32, 7, for, “uq̄j̄mundestucw,” read, “uq̄j̄-mundes-
tucw.”
32, 8, for, “uuc̄ād̄ok,” read, “uc̄āduok.”
53, 2, for, “egj̄-nudum-uojí,” read, “kegj̄-nudum-
uojí.”
55, 24, for, “mej̄j̄ḡalagul,” read, “mej̄j̄ḡalagul.”
57, 12, for, “ub̄āt̄aludiu-uas̄,” read, “ub̄āt̄aludiu-
dimus̄.”
58, 8, for, “m̄j̄maj̄ ūj̄nuuc,” read, “m̄j̄maj̄-ūj̄nuuc.”
58, 16, for, “um̄j̄wet,” read, “mūj̄wet.”
72, 22, 24, for, “t̄ēd̄j̄-b̄ogw̄a-guwe,” read “t̄ēdu-
b̄ogw̄a-guwe.”
79, 4, for, “tun̄a-d̄uonl,” read, “tul̄a-duonn.”
80, 24, insert “uctugul,” after “cūnds-t̄ādijul.”
82, 20, after, “wegj̄ic,” insert, “āc elkj̄inaj̄j̄ usum̄a-
gunisum.”
83, 26, for, “ancap-um̄us̄gul,” read, “ancap-tum̄us̄-
gul.”
93, 23, for, “wej̄ip-c̄om-kj̄acsup,” read, wej̄ip-
c̄otum-kj̄acsup.”
96, 2d line from the bottom, expunge, “unocubem.”

KEY.

The CONSONANTS are sounded as in English; *c*, and *g*, being always *hard*, and *h* being somewhat more strongly *aspirated*, when following a vowel, or ending a syllable, than when it precedes a vowel. *W*, ending a word, has its usual *consonant* sound.

The “liquids” *m* and *n*, when *doubled* at the end of words, simply *prolong* their sound.

The VOWELS are sounded as in the following scale :

<i>Short vowels.</i> —	Ii,	Ee,	Aa,	Oo,	Uu,	u.
	it,	edge,	am,	not,	up,	foot.
<i>Long vowels.</i> —	i,	ε,	a,	σ,	w.	
	eat,	age,	alms,	ope,	food	
<i>Diphthongs.</i> —	i	ε	u.			
	mine,	house,	mule.			

The sound of the *long* vowels, *i*, *ε*, *a*, *σ*, *w*, when there are *doubled*, is to be simply *prolonged*. When the *short* vowels are *doubled*, they form distinct syllables.

“Different renderings,” and such “explanatory words,” as usually appear in the *Margin*, are in this work indicated by a Parenthesis, ( ). “Supplied Words,” are enclosed in Brackets, [ ].

N. B. The “Phonetic Alphabet” is used ; and the above KEY will enable any one, with very little trouble, to read and pronounce the Micmac with sufficient correctness to be understood by an Indian.

THE GOSPEL ACCORDING TO MATHEW.

M A T H E W.

CHAP. I.

NA wjigadigun ucit Sesu Gulj wedabesiju.
Negum na Dabid ucwisul; Dabid Ablaham
ucwisul na.

2. Ablaham wegwisusunul Isacul; Isac wegwisusunul
Sacobul; Sacob wegwisusunul Sudahul ac wjigud-
ultjditku cinumugwu.

3. Suda wegwisusunjgu Palusul, ac Saqul, Tamal
ucwjuosubunul. Ac Palus wegwisusunul Eslomul;
ac Eslom wegwisusunul Alamul;

4. Ac Alam wegwisusunul Aminj dabul; ac Aminj-
dab wegwisusunul Neasonul; ac Neason wegwisusunul
Salmomul;

5. Ac Salmom wegwisusunul Bosul, ucwicsubun-
ul Lecabul; ac Bos wegwisusunul Obedul; ac Obed
Lutul ucwicsubunul. Ac Obed wegwisusunul Sesjul;

6. Ac Sesj wegwisusunul Dabidul eligewlijul; ac
Dabid eligewit wegwisusunul Solumunul, ucwicsub-
unul tan tumc Ulju utebitemsubunul;

7. Ac Solumun wegwisusunul Lomomul; ac Lomom
wegwisusunul Abeul; ac Abe wegwisusunul Aseul;

8. Ac Ase wegwisusunul Sosepatul; ac Sosepat weg-
wisusunul Solamul; ac Solam wegwisusunul Osjusul;

9. Ac Osjus wegwijsisunul Səatənul; əcə Səatən wegwijsisunul Acaşul; əcə Acaş wegwijsisunul Esikjal;

10. Ac Esikja wegwijsisunul Maņaseul; əcə Maņase wegwijsisunul Amunul; əcə Amun wegwijsisunul Səşiusul;

11. Ac Səşius wegwijsisunul Secəņjusul əcə wijjudultjditku ğinumugwigu; tuğu tilşip kedujajaldimkek Babuləncu.

12. Ac kışajaldimkek Babuləncu Secəņjus wegwijsisunul Saletjululu; əcə Saletjul wegwijsisunul Sələbəbulul;

13. Ac Sələbəbul wegwijsisunul Abjudul; əcə Abjud wegwijsisunul Eljaćumul; əcə Eljaćum wegwijsisunul Asəlul;

14. Ac Asəl wegwijsisunul Sađucul; əcə Sađuc wegwijsisunul Akjmul; əcə Akjmul wegwijsisunul Eljudul;

15. Ac Eljud wegwijsisunul Eljesulul; əcə Eljesul wegwijsisunul Matanul; əcə Matan wegwijsisunul Saćəbulul;

16. Ac Saćəbul wegwijsisunul Səsepul, Maļi uğjnumumul, taņ wejuhskijjnuis Sesus taņ telujsit Clistewit.

17. Na uğit m'sit taņ tesijik ańcualujik weļańbesijik wejađegemc Ablahamek mışəcu Dańidek, m'tiln ańcualujik ğel neuu. Ac wejađegemc Dańidek mışəcu ajaldimkek Babuləncu, m'tiln ańcualujik ğel neuu. Ac wejađegemc ajaldimkek Babuləncu mışəcu Clistewit uskijjnuim, m'tiln ańcualujik ğel neuu.

18. Na teluhs kijjnuis Clistewitu: ucwijul Maļiul kedumalje wlijul Səsepul; əcə escumunəcə təcunasıđew Maļi wejuut uğjnumcajein Wejiuljnicşam iktuğu.

19. Nā Sōsep uęinumumul sabewit, ąc muu kedupagintageuogul; ąc weljdetk utujigulań kjmudugu.

20. Nā tań tilisip etljankjdańię egula ęoguwel, ąncapten! Uęęsaęumę utansalemul eljmeswańijul puwęcun iktuk; elajul: Sōsep, Dąbid ucwisul, muu uęępatumu ucsuań Mąli uęębitemul; mudu ulań tań utjnine ehk, wejjac Wejiulinicsań iktugu.

21. Ac ucwisjds, ąc tulujdaduks ucwisul Sesus; mudu uęuhsetęjadu umjmajujnum uteluwewu-djws iktuk.

22. Nā m'sit ulań wejjac kjkjsańjac eulań utuljń tań wejiteluemeę Uęęsaęumę iktuk; tań teluep njęanicęjjetegewjnu, jęę:

23. Ancapten! nocsewet nuncajęedę, ąc ucwisjds; ąc tulujdadań Emanęel, jęę, kjsjkwonskjsik, Nics-ęań tegweulkwu.

24. Tęcui Sōsep wejttugwańut nebańcu, teladeget tań Uęęsaęumę utansalemul telkimę; ąc weswańajul uęębitemul.

25. Ac muu kejjagul mjsęcui umscwesawel ucwisul wegwisjeliju: ąc telujdajul Sesus.

CHAP. II.

NA tań tilisip Sesus etljhsķijjnuis Betleme, Sudań tle, Helędok eljgewitok uńęwegumul, ąncapten! nestuęltjįk ęjnumuuk wejįdajįk uęjbenugu, pejįdajįk Salusalemku:

2. Teluejįk: Tańj tet ehk negum tań wesķijjnuit Leswįbak uteljgewitemuol? Mudu nemjįęcutum

tuculöcöwejumul uęjbunuęu, ęc pejidajek n'tala-
sumanenu.

3. Naę Helöt, eligewit nuudumaę eguła cöęuwel,
sespedasit, ęc elp m'sit Salusalemcu.

4. Ac kįsįmęalaji ucępąduleaęs ęc mįmajuwınu
unuwįwįęgedemuoku, pįbanįmaji, taę tet Clistewit
keduwıtuluęskįjįnuwįu?

5. Ac elądįjul: Betlemcu, Sudjajktuk. Mudu naę
wejtuluwįgasik nįęanicęjįteęewınu iktęu:

6. Ac kįl, Betlem, Sudaę tle, mu męsbunö-
gweęun Sudaę usącumaęmuęıktęu; mudu uęęedę
kįl uctįnıncu, gubulnöl taę ąncweuądu n'mįmajuwı-
nuumcu, Islelulu.

7. Töcu Helöt kįmuıduc wįęumaę eguła nestu-
öltįlįjį cęnumuuu, kesįpįbanįmaji talįsip culöcöweę
meswasıs?

8. Ac elkįmaji Betlemcu; elaji; ulįdaęw, ęc pegajį-
cwılucw mįjuaįjįu; ęc taę tilįsip wejįok, agunu-
dumuıdocsup; culaęan nįn n'tulįen n'talaęsumąnu.

9. Naę nuudumađię eligewılįjul, pöctumkįdajįk; ęc,
edu, culöcöweę taęul etulnumįadibunn uęjbunuęu,
nįęunętįęgumuwojį mįsöcu pegįsınc ęc ęcumit up-
cudįic taę tet mįjuaįjįę ehku.

10. Ac taę tilįsip nemiądıę culöcöwejįul, wejįulį-
daęsultįjįk meskįk ulįdaęwocunıktuk.

11. Taę tilįsip piscedađię wenjįęwom, wejįadįjul
mįjuaįjįjul, ęc ucwįjul Mąlıul; ęc mescunądesultįjįk,
ęc ąlasumađįjul. Töcu paęadudįjul utapsunuuol,
ęc pegıdunumuądıjul įęunumadımcweł, wesęsulį-
ewe, lįbenon, ęc mul. (Keluuulc upcu naę)

12. Ac wejĳkĳnuaduĳik Kĳsulcuiktuk puwok-uniktuk mu utulĳapscwedans Helødegu, poctumkĳ-dajik, uctuc shtĳ elimtumĳdadiĳ umutkuoku.

13. Na kĳsipcotumkĳdadiĳ, ancapten, Ucgĳsacum s utansalemul elĳmeswasĳjul Søsepul puwocuniktuk, elajul: unagaĳi, usuaĳ mĳjuajĳĳ ac ucwĳjul, ac ulsĳ-muigwo Esiptegu; ac ĳhen aĳa tet mĳsøcu kĳnuaduĳltes. Mudu Heløt keduiĳewĳluajul mĳjuajĳĳul unebanu.

14. Tøcu Søsep wenagaĳit, weswajul mĳjuajĳĳul, ac ucwĳjul depkĳgu, ac elĳet Esiptegu.

15. Ac naĳel etlugate mĳsøcu nepc Heløtu. Cu-lamaĳan utulĳan taĳ Kĳsulc wejĳtelues nĳganicĳĳĳ-tegewĳnuiktuk: ĳeĳ, Weĳĳwĳguumc n'cwis Esiptegu.

16. Tøcu Heløt taĳ tilĳsip nemĳdoc uĳĳsibuw-gwajluesin nestuøltĳĳĳi ĳĳnumuu, elkĳmaji [sumagunis] ac nebaji m'sit tesĳĳĳi mĳjuajĳĳ Betlemcu, ac swwĳu, mĳsøcu tabuĳbunaĳĳĳĳi, ac nutcøltĳĳĳi: stuge wejĳĳĳbanĳmap nestuøltĳĳĳi ĳĳnumuu culøøweg utetpagagumu.

17. Tøcu telĳac taĳ nĳganicĳĳĳtegewĳnu Selemi teluesu; ĳeĳ:

18. Wetøwesc nuudasĳgup Lemacu; wiskĳswemc, wedudemultimc, ac wenmajĳdasultimc. Lašel etĳmewĳmaji unĳĳintu, ac mu ulĳĳdedumucw ut-ilewĳajluesinu; mudu negum s mu eyumudĳew.

19. Na kĳsinpugek Helødøø, ancapten, Ucgĳsacum s utansalemul elĳmeswasĳjul Søsepul puwoc-uniktuk Esiptegu;

20. Elajul; unagaĳi, usuaĳ mĳjuajĳĳ ac ucwĳjul,

ac uliye Islelul umutkigu ; mudu negumx nebudijik tanik cwylumuadiç mijuajijjul umijmajuocunumu.

21. Na wenagaşit, weswalaJul mijuajijjul ac ucwujul, ac pegjsink Islelul umutkigu.

22. Cađu nudumaç Alkiljusul unapasin uçuł Helødul uteligewitewuudimcu, Sudjaiktuk, çipate utuljen nađelu. Cađu wejkiñnuadıut Kjsulcuiktuk puwocuniktuk, pesçaşit, ac eljet maçumjçs Galiletc tle.

23. Ac pegjsink, etlugate ucçjgunc telujsik Naşaletcu : culañan utuljan tan niçanikçijitegewinuc teluedisu; jeç, Tulujdasjçs Naşaletewaju.

CHAP. III.

NA egula naçwegul Sañ Nujiçbaptjsewadeget pegjsink, etlipesdunk baçaçumiktuk Sudja tle ;

2. Teluete : apcwedaşulticw ! mudu waşoc uteligewitewuudim wejuşaşic.

3. Na negum egwet tan wejuhscudasit niçanikçijitegewinu iktuk telujsit Isaj : tan telueç : Wedşhcøesinc nedşwet baçaçumiktuk, et : jladucw Ueçjaçumş utşhtju, ac cøcwodşhtjaçumucw utşhtijul.

4. Na ula Sañ wescøtcuł utapsunn wejkiçsidasigul camul upuşigunaçewumul ; ac mugegunaçje ucşpişun kespjşiç ; ac wjlu lipçøuncwæççju ac miçipçamueçabu.

5. Tøcu eljtuıđadıjul eyumuliç Salusaleñ, ac m'sit Sudja, ac m'sit maçumjçs şwju Suldencu.

6. Ac wejibaptjsewaluçwıđıđıjul Suldencu, etlipakjagunuudumudıđıđıjul uteluwewudjwolul.

7. Çadu nemjağ pigwelniji Palusja aç Sadusja pejjidaliji ubaptisewadaçunumcu, elaji: Kijis weda-
becsijok m'tescumuiktuk! wen telikjnuaduløk-
sup cujjuusjmultjns tan ucwjudj keduijaçu?

8. Na uçit mjnulticw mjniçul tanul tedabu-
gwodigul apscwededaçun iktugu.

9. Ac mu uctulidaşultip uctulimsultjns Ablaha-
møø wescweaçutunaç nuçjnenu; Mudu teljmuløk
Kjsule kjsuhçjbuguałaji mijuaıjç egula cundul
Ablahaamøø.

10. Ac elp niğeç tomjgun edek uçjbusciktuk
cumuçu; aç edaşı cumuçu tan mu weljmanjnuuk,
tentemük aç cesadume.

11. Njn amuç bapısewałulok sabugwoniktuk,
apscwededaçuniktuk; çadu me wen wegcuıet nu-
degu, tan ajjmulgigunut muencude njnu, tan umuc-
sunn njn mu depçađek n'pumadınu. Negum
bapısewałnokts Wejjuljnicşam iktuk, aç buctewik-
tuk.

12. Tan upugwedestaçunum upitunc edek; aç
uljmuşjgađuıds m'taşaçtum; aç mşadıudul ucu-
lumcumul uculumcøgwom iktugu: çadu nu-
gwađuıdul şjgıjbugwistaçunn tan buktş ma n'ça-
suwenugu.

13. Tøcu tmçu Sesus wejjet Galjletcu, aç pegi-
sinc Suldencu tan Şanul eyumuliju, ubapısewa-
luğunu.

14. Çadu Şan wetculajul, elajul: Wedumjdedum
njn nuıjbapısewađasin kij ıctjnencu; aç kij tu
pegjşinun tan eyum [ıcbapısewađasinu?]

15. Sesus usjtegululajul, elajul: Tuljaç njeju ; mudu teljdeçadik kinu ucwojuadunenu (ukjscaj- adunenu) m'sit sabewudêl. Töcu usjdelumajul.

16. Ac Sesus kjsjbaptjsewadasiç, encusju wejina- çasit sabugwoniktuk ; aç, edu, wæsöc pantadasik uçit negumu, aç nemjajul Kjsule *uçjjaçumijul, weçwijnjaçilijul teljgijul stugeç pulesu, aç cecuba- silijul utjineu.

17. Ac, açaptên, wedshcöwesk wejjaç wæsöc, teluet: ulâ njn kesalcusit n'ewisu, tañ utjine wejjulewijajulesi.

CHAP. IV.

TOCU tuçu Sesus wejjeltescut m'gejaçamiç iktak baçaçumiktuk, ucujadasin mundwik- tuk.

2. Na kjsjtulipkijsunewiç nawniskeguugunaç, culabis kewjsine.

3. Ac tañ tiljip nujiewçateçwijnü pegjsineul, elajul: Kjl Kjsule ucwisiç, tulitpluden egula cundul upibunocumjau.

4. Usjlabuguet, teluet: Teluwigasik, elnu ma uçjipumssiew paçue pibunocumiktugu, çadu uçj- pumssjds m'sit keluswocunn tañul wejjaçul Kjsule utunöu.

5. Töcu mundu weswajajul, elajajul sabewik ueçjguncu, aç cewajajul uescudëgmiktuk ueçjajä- sudumögwomeu.

6. Elajul: Kjl Kjsule ucwisiç, uçjijnjaçulsj na-

* Wejmuliniescamul.

delu. Mudu teluwjigasik, Utplumadu utansalemu ucit kij; ac negumꝛ epsitcunultak upjtunusiktuk mu ucət ucusigꝛjigan cundewiktugu.

7. Sesus elajul: Apꝛ teluwjigasik, Mu ucujalꝛ Ucgꝛsacumꝛ ucjsulcum.

8. Apꝛ mundu elitcujuaalajul lœc espujit cumdunu, ac neyaduajul m'sit usitcumuc uteliggewagimul ac ucupmjdedacunumuꝛ.

9. Ac elajul: Eguļa m'sit cœguwæl igunumuultes, m'sacunaðesinn ac aļasuminu.

10. Tœcu Sesus elajul: Jigulaꝛj, mundu: mudu teluwjigasik, Ucgꝛsacumꝛ ucnicscamum aļasumaðuks, ac negum paꝛsuc luꝛgœwoduks.

11. Tœcu tuꝛgu mundu naçalajul; ac, edu, ansalewjjik pejjdajik, ac elugœwadijul.

12. Taꝛn tilisip Sesus nudumaꝛt Saꝛnul upijaðasilin lapļsuuc, pœctumcaꝛit, eljēt Galjletcu.

13. Ac noctuc Naꝛalet, ac pegisinc etlugate Cepulnjumcu, taꝛn caꝛceꝛ edek, elcajjgœec Sebūlur ac Naptuli.

14. Culaꝛmaꝛn utuljaꝛn taꝛn wejiteluemcup Isajec njgaꝛnicꝛijjitegœwjuu: jœꝛ:

15. Maꝛcumjꝛ Sebūlun tle, ac Naptuli tle, caꝛceꝛœgu, caꝛmec Suldencu, Galjletcu, taꝛn uctugik tesacamicsijik tle:

16. Elnuc taꝛnik ebultijik bœgunitpagu, nemjduudic meskijik wosœgwek, ac wosœgwek eljwosœgwedesc utjnewoku, taꝛnik ebultijik n'puwocun umaꝛcumeꝛgemcu ac utacꝛjgaðegum iktuk.

17. Naꝛ tuꝛgu wejæðegemc Saꝛsus bœcꝛpsed-

unc, ăc teluēt: Apſcwedaſulticw! mudu waſœc uteligewitewudim wejwſaſik.

18. Na Sesus pemġajigaſit ăaſcœc Galilecu, nemjaji taſuſiliji wijigudiliji ġinumuu; Simuul taſnul teluidujul Pjelul, ăc Andulel wijigudidijul, paġaſaġjeliji ucġigumuugu, mudu nemejwiġinum-uc na.

19. Ac teljmaji: ġugwadicw, uteġc utuguiew; ăc lugwolultoksup ucnekejwiġinumuijſ elnuiktuk.

20. Negumſ encuſjŭ naġaġadiji utăġjwolu, ăc majulcwolaġidijul.

21. Na wejiljet naġelu; ăc nemjaji uctugi taſuſiliji wijigudiliji, jeġ, Saġul, Sebudi ucwisul, ăc Saſnul wijigudidijul, wenjuleuduc, tegweuadijul Sebudjul uġuol, meſniſadijul utăġjwol: ăc Sesus wiġumaji.

22. Ac negumſ encuſjŭ noctumidic wenjule, ăc uġuol, ăc majulcwolaġidijul.

23. Na Sesus behcwaſit taſn telkik Galilecu, etlikjſnamuēt utăġaſudumœġwomuſ iktuk, ăc etlipsedunc ulġagunudumocun elġewitewudiktuk, ăc etlinpite m'sit ucſjſnugœwocun ăc wiſcuſwocun elnuiktuk.

24. Ac utagunudumocunum ăaġjbehcwaſik taſn telkik Siljulu: ăc peġjſuduaġadiji m'sit ucſjſnugœwjuuu, taſnik tepkjsuſhœdumidijul ucſjſnugœwocunn, ăc unmajidaſwocunn, ăc taſnj mundu weſcweuadiji utjnewſiktuk; ăc taſnj wejibilcudiliji, taſnj maġcudiliji: ăc nebilaji.

25. Ac mſjpuġwelkik wejjmajulcwolaġidijul Gal-

iletu,  c Dicap liscu,  c Salusalemcu,  c Sudja cu,
 c  ameec Suldencu.

CHAP. V.

NA Sesus nemja  m sipigwelni, elitcujuat
cumduniktuk,  c ebi , kegi udumwoji peji-
daliji tan ehku.

2. T ccu t uldun sit,  c telik namwoji, et :

3. Welwija lujik tanik eulejuultjik m jja amij-
uiktuk: mudu w s c utelijgewa im wedaligam-
ultjidiu.

4. Welwija lujik tanik wenmajda sultjik : mudu
ulcwija dasultjida k.

5. Welwija lujik tanik mu ned  hewjuultjicw :
mudu utaligamultjida k ma cumjg u.

6. Welwija lujik tanik cewjsultjik  c kedw-
samug ldijik sabewudiktuk : mudu u gu dasul-
tjida k.

7. Welwija lujik tanik euljideda adijik : mudu
negum  euljidelumuksultjida k.

8. Wel lujik tanik wocum ltjik m'ewoml m-
uniktuk : mudu negum  numjada k Kjsulewulu.

9. Welwija lujik tanik nujjlucwodumjidi   ncu-
omcu : mudu negum  telujducsultjida k Kjsule
ucwisu.

10. Welwija lujik tanik kjestew ujik u it sabe-
wudju : mudu utaligamultjida k w s c utelijgewa-
gimu.

11. Wel luksultjyok kjl  tan tilisip  lmjmu-
l ku,  c kjestew ul k,  c agunimul k m'sit
wincigul c guwewel ecsw gunn, u it njn n'tjinin.

12. Tøcu usugewjđasulticw! ąc ucsjułjđasulticw! mudu uctąbancuduśeyumuś meskijk wąśøgu: mudu teljkjstewuądisunigu njganicgijjtegewjnuugwuw tąnkik ehkusunj kścumu kjlś eyumuuduśøgwu.

13. Kjlś maćumjgś usalaweyum. Čadu śalawe ucsugąc teljsalśjmaąc, taljkjsjalawądasis? Tuću mu taljgulultjnuuc paśuc tuęgen ąc ućj-ektulčadinu elnuiktuk.

14. Kjlś usitcumu uwosøwegumu. Ućjgun tąn etluhtubuncewądasik nemaćumjgek, mu kjśjmimugwodasjnuk.

15. Ac mu śaćsjgwesumjđicw wosøgunumocun, ąc įgąduđicw upcewec nuğacun iktuk: čadu įgąduđic wosøgunumocunutcw iktuk, ąc wosøgunumuoji m'sit tąnj lamigwome wenjigwomeu.

16. Kjlś ucwosøwegumuś tulicsjwosøweg usalwuok mjmajujnuuc, culańąn unmjduwś keluwulcul uclugšwocunumuol, ąc ucućpmjdelumańś Cućuś tąn wąśøc ehk.

17. Mu tuljđasulticw n'pućjsinun n'kaćkjsewisčadun utpludaćun, kjsną njganicgijjtegewjnuuuc. Mu pegjsinu nkaćkjsewisčadun; čadu pegjsin najj kjsądun.

18. Mudu teljác teljmułok, mjsøcu wąśøc ąc maćumjgś čačayądul mśjapćęć utpludaćuniktuk ma čačayąnuuk, mjsøcu m'sit kjsjtulađasidś.

19. Na ućit tąn wen segwisčadoc mśjapćęć egula utpludaćunn, ąc teljkjńąmuoji mjmajujnuu, negum tulujducsjđś mśjapćęjit wąśøc utelijgewağimcu. Čadu tąn wen kjsądøgul, ąc teljki-

nudumuet, negum tulujducs;ds espec wasæc utel gewagimcu.

20. Mudu telmulok ucsabewudimuus mu ajimsigikdn uk muencude nujjwiggedijik æc Palusjac ucsabewudimuol, me muna picwedawok wasæc utel gewagimcu.

21. Klæ k's'nudumjyok saçawægkik telimusunje: Mu ucnebadegs: æc tån wen nebadeget nenestsjnocs;ds ilsudacuniktak.

22. Çadu njn telmulok, tån wen sec wegjuhtuajul wijgud'dijul, nenestsjnocs;ds ilsudacun. Ac tån wen elajul wijgud'dijul, Møgwe talgulusqun; nenestsjnocs;ds telitpludumugu. Çadu tån wen elajul, Kjl eluwewien, na negum nenestsjnocsjds munduagigawe buetsu.

23. Na uçit upkjsjdun uctigunumadimæweum batewjalasudumocuniktak, æc ala tet migwidedumun wijgudjyok uscødumun naðu cøguwe ucpøcwojidelumcunu, (jeg, weswidelumcunu.)

24. N'cuden uctigunumadimæweum naðel usçaluc batewjalasudumocuniktak; ulje, abicsictadicw wijgudjyok; tæcu tuçu çuguyæ, upkjtunumuwe uctigunumadimæweumu.

25. Cusjabicsiktu tån pøcwojidelumusk tån tilsip tegweadjyok shtigu: culağan tån pøcwojidelumuse mu utigunumuon uctin nujjilsudegeli-jul, æc nujjilsudeget mu utigunumuon uctin nujjicwædegelijul, æc kjl mu ucpijadasin lapluuncu.

26. Teljac telmuul, mu kjsjtuişun naðel, mjsøcu kjsabancudumun kespiac sumalkju.

27. Kjsj nudumjyok teljmusunjik saçawękkik : Wineęcul muu uctulaşu.

28. Çadu njn teljmulok taŋ wen ancaŋajul ebilijul umenwegenu, njge kjsj tulaşit wineęcul ucwomlaŋmuncu.

29. Çadu iŋaçune ucpukik kjsaľus uctejaçunjedestun, kedalkjgwađu, aç jigulege. Mudu pi-amjaçanjewic upkesigun uctjnin ucuşçaŋ, muencude m'sit uctjnin legen munduağigu.

30. Ac iŋaçune ucpitun kjsaľuse uctejaçunjedestun, tumsen, aç jigulege. Mudu pi-amjaçanjewic upkesigun uctjnin ucuşçaŋ, muencude m'sit uctjnin legen munduağik.

31. Teluemcup, Taŋ wen jigulaľaç utebitemul igunumuoc ejigulaľdimcewe wjigadigun.

32. Çadu njn teljmulok, taŋ wen ejigulaľajul utebitemul paşuc uęit wineęcul, kjsaľajul utewbuleelinu. Ac taŋ wen maljėwjdijul ejigulaďasi-lijul, wineęcul telaşit.

33. Apç kjsj nudumađjyok teljmusunjik saçawękkik : Muu ucsegwişçađu ucteluwjđumasudim ; çadu tulađege Uçjşaşumşiktuk taŋ teljluwjđumasinu.

34. Çadu njn teljmulok, muu ul ba uctuluwjđumasulticw ! Muu cujjuwjđumasulticw waşşciktuk ; mudu Kjsuľc eljğewitewc ucudpuřdim na.

35. Kjsna muu maçumjğşiktuk, mudu utucğjbuğwimceweum na. Kjsna muu cujjuwjđumasulticw Salusalemcu ; mudu Uçjeljğewit uęjgum na.

36. Kjsna mu cujiluidumasu cumjegu; mudu muu kjsituladuun neuucteg cusabuun uwoben, kjsna umaetewenu.

37. Caidu tulweg ukeluswocunum, ee, ee; mөгwe, mөгwe: mudu tan cөguwel ajjancuadigul wejjagul eluwewudiktuk.

38. Kjsnuudumadyok teluemcup, M'pukik ucit m'pukik, ac mjbjt ucit mjbjt.

39. Caidu teljmulok, mu ukjajasu padasudiktuk. Caidu tan wen utcumsc inacume cujjuunon, ac elp ulikjwonscaduoducs uctugu.

40. Ac tan wen tulausc uctilsudasin, ac ucadusc uctocwon; ac elp usjdelum cusuadagun ucpi-duuugunumu.

41. Ac tan wen kjsalusc uctuljen neuot ml, elp lujjedicw tabugu.

42. Igumumu tan wen cөguwe cwjludumusc; ac mu cujijkjwonscasu negum tan cөguwe ked-uuhgimaçaduwic uctjnincu.

43. Kjsnuudumadyok teluemcup, Ucsaladuks kigumaç ac çicajjedelumaducs tan pөcwojjidelumusc.

44. Caidu njn teljmulok, ucsaluw tanic pөcwojjidelumulöök; uljkelulucw tanic almjmulöök: ac ulaluw tanic çicajjedelumulöök. Ac alasudumelseucw tanic kjstewulöök.

45. Culağan unjunin uctjnewс cuçus tan wasөc ehku. Mudu Negum kjsalajul unagosit-emul usegewalin ucit keluusultiliji ac mu keluusultiligwi. Ac eljabuuugwedoc ukikpesan sabewultiliji ac eluwewultiliji.

27. Kjsj nuudumjyok teljmuusunjik saçawëçkik :
Wineçcul mu uctulaşu.

28. Çadu njn teljmulok tañ wen añaçamajul
ebilijul umenwegenu, niçe kjsj tulaşit wineçcul
ucwomlaşmuncu.

29. Çadu iñaçune ucpukik kjsaşus uctejaçun-
jedestun, kedalkjgwađu, aç jigulege. Mudu pi-
amjçañi wic upkesigun uctjnin ucuşçañ, muencuđe
m'sit uctjnin legen munduağigtu.

30. Ac iñaçune ucpjtun kjsaşuse uctejaçunjed-
estun, tumsen, aç jigulege. Mudu pjamjçañjewicw
upkesigun uctjnin ucuşçañ, muencuđe m'sit uctjnin
legen munduağik.

31. Teluemcup, Tañ wen jigulaşaç utebitemul
igunumuoaç ejigulaşdimcewe wjigadigun.

32. Çadu njn teljmulok, tañ wen ejigulaşajul
utebitemul paşuc uğıt wineçcul, kjsaşajul utew-
buleelinu. Ac tañ wen maljéwjdijul ejigulaşasj-
lijul, wineçcul tulaşit.

33. Apç kjsj nuudumajdyok teljmuusunjik saçawëç-
kik : Mu ucsegwişçađu ucteluwjđumasuđim ; çadu
tulaşdege Uçğjsaşuşiktuk tañ teljluwjdumasinu.

34. Çadu njn teljmulok, mu ul ba uctulu-
wjdumasulticw ! Mu cujjuwjdumasulticw wa-
şociktuk ; mudu Kjsule eljgewitewe ucudpu-
dim na.

35. Kjsna mu maçumjğşiktuk, mudu utuc-
çjbuguimceweum na. Kjsna mu cujjuwjdum-
asulticw Salusalemcu ; mudu Uçğjeljgewit uğı-
gunum na.

36. Kjsnā muu cujiluidumasu cunjegu; mudu muu kjsituladun neucteg cusaβiun uwoben, kjsnā umaçtewenu.

37. Çadu tulueg ukeluswocunum, εε, εε; mөгwe, mөгwe: mudu tan cөгuwel ajjancuadigul wejjağul eluwewudiktuk.

38. Kjsnuudumadijok teluemçup, M'pukik uçit m'pukik, aç mibjt uçit mibjt.

39. Çadu teljmulok, muu ukjcajasu paðasudiktuk. Çadu tan wen utemsc inaçune cujjuunon, aç elp uljkjwonsçaduoducs uctugu.

40. Ac tan wen tulalusc uctilsudasin, aç uçaðusc uctöcwon; aç elp usjdelum cusuadagun ucpi-duuugunumu.

41. Ac tan wen kjsalusc uctuljen neuçt mjl, elp lujjedicw taβungu.

42. Igumumu tan wen cөгuwe cwjludumusc; aç muu cujjkijwonsçasu negum tan cөгuwe ked-uuhçimaçaduuiç uctjninçu.

43. Kjsnuudumadijok teluemçup, Uçsładuks kigumağ aç çjcajedelumaducs tan pöcwojjidelumusc.

44. Çadu njn teljmulok, ucsaluew tanic pöcwojjidelumulöök; uljkelulucw tanic almjmulöök: aç ulalucw tanic çjcajjidelumulöök. Ac ałasudumelseucw tanic kjstewulöökü.

45. Culağan unjunin uctjnewş cuçus tan waşöc ehku. Mudu Negum kjsalajul unagösit-emul usegewalın uçit keluusultjliji aç muu keluusultjligwi. Ac eljabuuğwedöc ukikpesağ sabewultjliji aç eluwewultjliji.

46. Mudu pašuc ucsalok tanc kesalock, cøguwe aþancuduswe wescodumok? Mu nujjmsadaqadjik tuladaqadjew?

47. Ac pašuc busulewictuok wijgimok, cøguwe ajpjamituladaqadjyok muencude uctugik teladaqadjiju? Mu tu nujjmsadaqadjik teladaqadjew?

48. Na cakjkiscajoltiew, stuge cuçus tan wašoc ehk cakjkiscajew. (Cakjsabewultiew stuge cuçus tan wašok ehk, cakjsabewit.)

CHAP. VI.

NA anweasultiew ! mu uenaduodaqadjis uscaluok mjmajujuuk uçit cummigusultinsu. Tuladaqadjyok mu wejimsinumuok aþancuduswe cuçus tan wašoc ehk.

2. Čadu tan tilsip naduodaqadjyok, mu uebutuodumunš mačkisudunaçe cuscaluoku stuge weskijułameusultijik teladaqadjik ałsudumogwomiktuk ač shtiktugu, uçit uçiepumjdelumuk-sultins mjmajujuuiktugu. Teljač teljuulok wescodumjdiç utaqancuduseyumuusu.

3. Čadu tan tilsip naduodegen, mu ueusjedumu uctjaçunum ueujjjidum tan uepađadujum teladegec.

4. Čulaman uenaduodaçunum utj mudun kjmudagu, ač cuç tan nemjdeget kjmudugu, mešwjaþancudults.

5. Ac tan tilsip ałsuduman mu uctuleç stuge weskijułameusultijik. Mudu negunš kesadumjdiç utułalašsudumanš ucaçamultins ałsudumogwom-

iktuk, ac kejjigasigul shtjlu, ugninumjgusultjn̄s mjmajuinwiiktuk. Teljac teljmulok wescodumidig utabancuduɔeyumuɔu.

6. Čadu tan tiljsip kjl ałasudumaņ, piscwa uc-poctuscašigum, tōcu ałasum cuę tan ehk kjmudugu; ac cuę tan nemideget kjmudugu, meswi-
abancudults.

7. Čadu tan tiljsip ałasudumaņ mu ipugwelj-apscwewistuu, stuge segewjelnuu; mudu negum̄s teljdašultjik ugnuducsuultjn̄s teljpugweljwistudidiju.

8. Čadu mu uctulōltjn̄s stuge negum̄s; mudu cuęuɔ kejjdoc tan cōguwe wedumjedumok escumunac cwjłudumuɔoku.

9. Na uęit tuljałasudumađicw: Nuęinen tan wašoc eyumun; sabewađasię ucwjsunumu:

10. Ucteligewitewuđim ęugujac: uculjeda-cunum tuljac mačumjgec stugeę teljac wašogu:

11. Tešigiscuęe njlunen kjscuc igunumuin.

12. Ac teljabicsictumuin n'tetadimcweumjnulu, stugeę njnen teljabicsictačujik tanik tetuinamujik.

13. Ac mu uljguldačunin ašimtimcweiktuk; čadu utalčalin winsudiktugu. Mudu kjl wedaljgamin eljgewagi, ac mulgigunōđj, ac ucpumjdelšudj yapguu. Amen.

14. Mudu abiksiktumuok mjmajuinuuc upada-sudimuol, wašogaęe cuęuɔ tuljabiksiktulōkts.

15. Čadu mu abiksiktumuok elnuuk upada-sudimuol, wašogaęe cuęuɔ ma abiksiktuluok ucpadašudimuol.

16. Ac taŋ tilŋsip sunewultjyok mu uctulŋltjns stugeg weskiŋjulaŋmeusultjik taŋ telictajigudidig. Mudu saŋsewaŋugwaɖudijul usjsewol culaŋaŋ utuljaŋcaŋmeusultjns elnuiktuk ussunewultjnsu. Teljae teljmulok wesceɖumidig ut. b. ꞑcudus-eyumus.

17. Cɖdu taŋ tilŋsip kŋl sunewin, mimewensj aꞑ cusjgwaŋj.

18. Culaŋaŋ mu uctuljaŋcaŋmeusin elnuiktuk ucsunewin, cɖdu uctuljaŋcaŋmeusin ucsunewin cuꞑ utjŋncu taŋ ehk kŋmudugu, aꞑ cuꞑ taŋ nemjdeget kŋmuduuk meŋwjaɖaŋcudults.

19. Mu uctepkjsɖup milesudjɭ maꞑcumjgegu, taŋ tet cumeesc aꞑ gijjgwaɖus etljsaŋsewaŋugwaɖa-ꞑadidig, aꞑ taŋ tet cumutunesk eljsewisaꞑaꞑadidig, aꞑ wejꞑcumutunaɖidiju.

20. Cɖdu tepkjsɖuew milesudjɭ waŋsegu; taŋ tet cumeesc aꞑ gijjgwaɖus mu etljsewiscaꞑaꞑadidiew, aꞑ cumutunesc mu elisewiscaꞑaꞑadidiew, aꞑ mu wejꞑcumutunaɖidiew.

21. Mudu taŋ tet ucmilesudim ehk, tet elp ucaŋlaŋmun ehk.

22. M'tjnin uwosogwegum m'pukik na. Na uꞑit m'pukik ulɛc, m'sit m'tjnin wosogwaɖasjɖs.

23. Cɖdu m'pukik mu ulenuc, m'sit m'tjnin bɛgunitpaɖasjɖs. Na uꞑit wosogwek taŋ utjŋnc ehk upɛnitpaꞑe, taljpuɖwelk ula bɛgunitpaꞑe!

24. Mɛwen kjsɭlugowagwi taɖusiliji alsusiliji. Mudu segajɭdelumus neuetejɭiljul, aꞑ ucsalaŋ uctugul; kjsna utcunaŋjɭdis neuetejɭiljul aꞑ aɭwomaŋ

uctugul. Kils mu kislugowsok Kjsule ac milesudil.

25. Na ucit telmuulok mu ucusjespidedum-udjns ucmjajuocunumus tan telictumalcedumok, ac tan telictusamugoldjok; kjsna uctjnewok, tan kedutuljnasumoldjoku. Mu ajimcedjnuok mjmajuocun muencmde mijipgeweu? ac m'tjin muencude m'towonu?

26. Ancamuucw sjsipc muusjiscuduk tuleec. Mu igadagudjcw, kjsna mu peswesawudjcw, kjsna elmsadadajcw culuumcogwomcu; ac meg wasogawe Cuqus esumaji. Kils mu ajjpugwelimcedultuok negumxu?

27. Tegen kils tan kesjespededeget, na kjsuh. gjanuadus empiu gel acudjik utuljajepidocsinu?

28. Ac coguwe wejiksjespidedumogul m'tapsunnu? Ucsjankjedumucw pagosjel woswegul memcek tulel, teljwegu. Mogwe elugudjnugul; mogwe mimundaajdnugul.

29. Cadu telmuulok Solumunso m'sit ucupmidelsudimiktuk mu teljasunamucesubunoc stuge neucteg egula.

30. Cadu Kjsule na tuljasunadoc m'skigul tanul kjskuk memceciktuk ehkul, ac sabonuc elegemcul pibunogwomiktugu, mu ajjpugweljasunajnuok klsu? kls kjca kedlamsitumudjok!

31. Na ucit mu ucusjespidedadajns, uctulwens: Coguwe malcedusunu? kjsna coguwe n'samugoldjducunu? kjsna coguwe uqjasunoltjducunu?

uctugul. Kijš mu kijšlugowšok Kijšule 40 mijšesudj.

25. Na učit teljmulok mu ucusšespidedumudjns ucmjajuocunumuš tan telictuimalcödumšok, 4c tan telictusamugöldiyok; kjsna uctjnewok, tan kedutuljnasumödyoku. Mu ajimcödjnuk mjmajucun muencmde mjipgöweu? 4c m'tjin muencude m'töwönu?

26. Ancamuöcw sjsipe mušigiscuduk tulesc. Mu jgädagudjcw, kjsna mu peswesawudjcw, kjsna eljmsädaçadjcw culumcöšgwömcu; 4c meš wasögawe Cuçus esumaji. Kijš mu ajjpugwelimeöduktok negumš?

27. Tegen kijš tan kesjśespedeget, na kjsuh. çjancuadus emju çel 4cudjik utuljajepdocsinu?

28. Ac cöguwe wejksjśespidedumögul m'tap-sunnu? Ucsjankjdedumuöcw pagöšjel wosöwegul memcek tulel, teljgwegu. Mögwe elugudjnuögul; mögwe mimundaadjnuögul.

29. Çadu teljmulok Solumunöš m'sit ucup-mjdelsudimiktuk mu teljasunamuösubunoc stuge neucteg egula.

30. Çadu Kijšule na tuljasunadoc m'skjuul tanul kjskuuk memceiktuk ehkul, 4c säbönuc elegemcul pibunögwömiktugu, mu ajjpugweljasunaönuok kijš? kijš kjççä kedlamsitumudjok!

31. Na učit mu ucusšespidedaçadjns, uctul-uenš: Cöguwe malcöducsunu? kjsna cöguwe n'samugöldjducsunu? kjsna cöguwe uçjasun-öltjducsunu?

32. Mudu m'sit eguła cøguwel uctugik tesaçã miksijik cwílumudjidijul : aç wasøgawe Cuiçur kejjdoc ucudumjdedumunx m'sit eguła cøguwel.

33. Čadu multam cwílumuew Kjsule uteliggewagim, aç usabewuudim, aç m'sit eguła cøguwel eljancuãdasjdul uctjnewoku.

34. Muu ucusjespjdédumudjnx sabønugu. Mudu sabønuc sespjdedul tan tuleslu. Na tebjaç učit nagwek umescudaşwocunumu.

CHAP. VII.

MU uctilsudaçadiciw culağan ma ilsumcuisultuok. Mudu tan teljilsudaçadijok, na tuljilsumcuisultjdocsup. Aç tan telnugudijok na telnugeulokten.

3. Aç cøguwe wejjancaptumuç wijgudijok pjweeç peesig, çadu muu memjst numjjsumun pjsit kil ucpukikwu ?

4. Aç taljtuljmaducs wijgudijok, Usjdelumj nujttuwolçadulin peesinu ; aç, edu, numjjsumun pjsit kil ucpukikwu ?

5. Weskijjulaçmcusin ! tunc učituwolkjge numjjsumun ucpukikwu ; aç tœcu tuçu pakjnmjduks cujttuwolçactuwon wijgudijok pjweeç peesiju.

6. Muu uctigunumuş sabewik cøguwe elmujigu ; kjsna muu uctulaçadijnx cunicscumañjjumuol usçaluok eulcwjsu : muu tugadu uhtektulkedax, aç ukjwonskjbugwedax aç ucsegwiskjnalugunx.

7. Cwíludumuew, aç igunumulokten. Cwílum-

ucw, aç wejjudoksup. Maşactemuucw ; aç panta-
dulokten.

8. Mudu m'sit wen tañ cwjlutç cøguuwe, mesun-
uc ; aç negum tañ cwilc cøguuwe, wejjidoc ; aç
negum tañ maşactæec, pantaðuoden.

9. T.ın wen elnu kılş ucwisul cwjludumağ
pibunocun, igunumuos cundş ?

10. Cwjludumağ nemejwe, igunumuos m'tes-
cumul ?

11. Kılş tañ etliluweşwultiyok, ucçijjudidyok
uctigunumuos keluulcul cøguwel cunjjunu-
ok, tal'ajjipjamipugweljigunumuodul cuçuş tañ
wasæc ehk keluulcul cøguwel tañj cwjludumajul.

12. Na uçit m'sit cøguwel tañul mesumjde-
dumudyok elnuc uctulaşugunşu, kılş encude
tulaşucw negumş ; mudu ulå utpludaçun na, aç
nişanicçijjitegeşwınuşu.

13. Piscwedaçw çijjweçe çagunaşasik ; mudu
çagunaşasik kesceec aç şhtj cescudek tañ eltek
segwisçaldimceweiktuk ; aç pugwelkik tanic eli-
şjbedaşjgu.

14. Mudu çijjweçe çagunaşasik aç çijicwtec
şhtj tañ eltec mjmajuocun iktuk, aç tegeleşjijik
tanik wejjiduwıdu.

15. Uçjancweaşulticw muu kedlewec nişanic-
çijjitegeşwınuşu ; tanik pejjidajik eyumudyok
çjçkeluueçuşuşasuneltijik : çadu lamec na eluwe-
şwultijik boctuşumuc.

16. Na uçicçijjıdocsup teljmaşoltjıdu. Mewi-
naşijik tu scudşeminc (çicçşiguneçe) cşicşemus
iktuk ? kışna mjniçcul kijnğwejjıtuocsiktugu ?

17. Ansumā stuge m'sit keluuulcul cumujul teljuļmaņik ; ȧc winçik cumuȧ winjmaņic.

18. Keluuulk cumuȧ meşjwinjmaņic, ȧc winçik cumuȧ, meşjuļmaņik.

19. M'sit cumujul taņul mu weljmaņiņugul, temteemugul ȧc ceşegemcul.

20. Na uȧit uȧicçijjadoksup taņ teljmaņultidju.

21. Ma m'sit wen taņ teljmit, Alsusin, Alsusin, pişwaȧw waşoc utelijewagimeu : ȧdu negum taņ telȧdeget Nuȧ uljdedaċunum taņ ehk waşgu.

22. Pjgwelkik tuljmdaċ na naȧwek : Alsusin, Alsusin, mu niġaņikçijjiteȧewiņnuluȧduȧeksup ucwjsunumiktuk ? ȧc ucwjsunum iktuk mu wej-
jigulaġaġutsubunik mundugu ? ȧc ucwjsunum iktuk kjsaġduȧeksubbun pȧgwelcul paċaļiudjil ?

23. Tȧcu njn paċjituljades, Munȧc kejuļu-
oksup : uȧçjiguljdaċw n'tjnin, kļŗ eluwewultjyok.

24. Na uȧit taņ wen nutcul n'keluswocunumul ȧc telȧdegejul, tuljnapkedudes stuge nestuec ġiņum taņ etljdocsup wjȧ ȧȧwopscudugu.

25. Tȧcu kikpesaġup, ȧc weşaġup, ȧc wejuuusug-
up, ȧc keşjŗjagap ula wenjŗwome, ȧc mu ȧwja-
nuȧup : mudu etljdasigup ȧȧwopscudugu.

26. Ac m'sit wen taņ nutcul n'keluswocunumul, ȧc mu telȧdegegul, tuljnapkedudes stuge ġiņum mu nestueicw taņ etljdocsup wjȧ aġuomcudugu.

27. Ac kikpesaġup, ȧc weşaġup, ȧc wejuuusugup, ȧc keşjŗjagap ula wenjŗwome, ȧc ȧwjaġup, ȧc-
ucwjaġewewum meşķjigup.

28. Na taņ tiljip Seşus ȧķikjŗsaġaġoġubunn

egula keluswocunn, mxiɣugwelkik mɨmajujnuuk paɕalastumjdiɕ ukeɣjnuudumadimcɛwɛumu.

29. Mudu teljkuudumuoji stuge uscɔdumun ałsúsudj, ɛc mɛgwe stuge nuujwɨggedijik.

CHAP. VIII.

NA weɕcwɨnsasiɕ pumduniktuk, mxiɣugwelkik mɨmajujnuuk majulewoladijul.

2. Ac edu uɕigjɛwɨnuu pegisink, ɛc mescuna-desinkul, elajul: N'saɕumam, uljdedumun, kjsj-wokumalik.

3. Tɔcu Sesus sɨbinsɕasit, samalajul, elajul: Weljdedum; wocumeyen! Encusju uweɕkjemcɛwɛum bunaluɕ.

4. Ac Sesus elajul: Ancɔden, mu wen uctulimɔ: ɕadu, uljye, neyalusj padljasswiktuk, ɛc upkjtunumu igunumadimcɛwe taɨ Mojs telicplute, eluwjɨdumasudiktuk uɕit negumɔ.

5. Na Sesus kjsjɨpiscwaɕ Cɛpulnjumeu, ɕapɨtin pegisincul, eɕamajul:

6. Elajul: N'saɕumam, n'tlbɨd:sum eljsma-dasit nigunaɕ malɕadaat, ɛc lɔc wenmajaluɕsit.

7. Sesus elajul: guɕuɨjedes, n'pɨlades.

8. ɕapɨtin usjdabuguet, ɛt: N'saɕumam, mu telikpumeu uɕpiscwan njk; ɕadu paɕuc kulusj, ɛc n'talɕadusum kjsjɨpɨdasjɔ.

9. Mudu njn elnuu ałsumime, ɛc elp ałsumkik sumaguniscu. Ac telimc ula, uljye, ɛc eljet; ɛc uctuk, guɕuuɨye; ɛc pegisink: ɛc n'talɕadusum telimc, tuladege ula, ɛc teladeget

10. Na Sesus nudumac, pəcəlik, ac elaji egula tani majulewolju: Teljac teljmulok, mu wejjuwep telimsugjik uctlamsit nocun Islaliktugu.

11. Ac teljmulok, pigweltik gugwıdada ut-cusunuk, ac uqjbunuk, ac witpidada Ablaham ac Isic, ac Sacob, wasæc uteligewagimcu.

12. Cadu eligewagi unjin ugjtuegeden cujung-uk bəgunikpagiktuk, tan tet utkjdemultimc ijdx, ac nencubitcudesultimcu.

13. Ac Sesus elajul kapitinul: Upestumcaş; ac nı telictlamsitumun na tuljadx uctjnincu. Ac utılbadausumul kşinpilcusilijul na ba tiljsipu.

14. Ac tan tiljsip Sesus piscwaç Pjehul wjç, nemjduajul uçuğwıjjijul elsilnijul, ac epsimcewe matunuç.

15. Ac samaduoc upıtnu, ac epsimcewe bunaluç, ac ebıt wenagasıt elugowoji.

16. Na welacw pegjsuduađiji pigwelniji tani wescwəuađiji mundu pjsultiliji utjnewoku; ac wejjuwolcalaji mundu ukeluswocunumiktuk, ac nebjlaji m'sit kesinugudlijju.

17. Culağan utuljan tan wejitulueמעup Iseş, njganikgijitegewjnuok, teluedek: Negum weswadulcubunn ucusjnuğowocunumjnul, ac pemađulcubunn ucwiscuswocunumjnul.

18. Ac Sesus nemjac mşjpugwelniji mjmajwınu cwıge eyumuduliç, teblumaji [pemikjnuudumwoji] utuljusucumjđalinu.

19. Ac nujıwjıcuget pegjsinc, ac elajul Sesusul: N'sacumağan, majulewolultes tan paşuc tet eljenu.

20. Sesus elajul: Wəcwisc wescə-dumjidiul wəcwis-wigwomul; əc sjsipc muusjgiscuduc tuleec wescə-dumjidiul ususjilu. Çađu Elnu ucwisul məgwe wescə-dumuk utubuunc tən tet elcwesuma-siğü.

21. Ac uctugul keginu-dumu-ojul telimçul: N'sacumam, usjdelimj tumc n'naji-utcuđalañ nuçu.

22. Sesus elajul: Majulcwołj, əc usjdelum n'pujnuuc utcuđalañ n'pujnum-uwoku.

23. Ac tebaşıç wenjulcuđuk, keginudumuwoji majulcwoładijul.

24. Ac edu kesimtuā-mugwaşik iğaç cuspemcu, əc wenjulc wejji eunpəşgwek utcu iktugu; çađu Sesus nebať.

25. Ac kegi-nudum-wojji pejdaliji tən ehku, tugwałuji, elçi; N'sacumamnen, usetşin: nebec.

26. Təcu Sesus elaji: Cəguwe wejji wegwođa-sultiyok, kiçca kedlam-situm-udiyok? Təcu wenağasıť, əc petcuťe uçuusun, əc cuspem, əc ləc eubunjaç.

27. Ac mjmajujnuk paçaljultijik, telwejik: Taleec ut? mudu uçuusun əc cuspem saçtuā-dijul!

28. Na şwadek çamec Gulgusjaç umutçuoku, aşuguadıjul tabusijik çinumuuc; wejji tuwolçadijik utcuđacun-ecadiktuc, tənik wescwəuadiji mündu utjnewş iktuk; teliksi-luwewijik çel məwen kjsilj-sjşasic na şhtigu.

29. Ac edu nedşwejik, telwejik: Talaļec tu?

Sesus, Kjsulc ucwisul. Pegjsinun cunmajeuinen escumu tetpağanuc?

30. Na cunek mɔj pugwelj mɔcwod-umudijik culcwisuc etladalultijik.

31. Ac munduc edamadjul, eejik: uęj tuwolcaljec, usjdelimin n'pijdanen culcwisu iktuk.

32. Ac Sesus elaji: Uldacw! ac wej tuwolkidajik, pijidajik mɔj pugwelj mɔcwod-umudijiki culcwisju: ac, edu, m'sit mɔj pugwelj mɔcwod-umudijic culcwisuc, kesigɔj-ulinjsji-bultijik tatcakegu; ac etlinpuudijik samugwon iktuk.

33. Ac egula tanik esumadibunj, wesjmultijik, ac elidajik ucjguncu, ac cakj agunudum-udijik; ac tan telotijic gjunuu tanic wescewa-dibuni munduuu.

34. Ac edu m'sit ucjgunc wej cakj tuiđajik utasugumonɔ Sesusul; ac tan tilisip nemjadig, edamadjul ucip-cotum-casjin umuteçoku.

CHAP. IX.

NA Sesus tebasit wenjulcuuduk, usucumasit, ac ocwat ucjgunumeu.

2. Ac, edu, pegjsidwadijul tan ehk malcadalijul gjunuul, tebjsilnijul n'pogun iktuk. Ac Sesus nemjduog ucudlamsitu-ocunumuɔ, elajul malcadalijul: Cwis, ulcwijasj; ucteluwewudjil abiksiktasigul.

3. Ac alt nuji-wjiggedijik telimsultijik: ula gjunum winabuguet.

4. Cadu Sesus kejjidwajul utaljaswocun-

umuwol, ac eet: Cøguwe weji talidasul-tiyogul wingigul cøguwel ucamlamunus iktuk?

5. Tegen pjamin-cumasjac tuluen, uctuluwe-wuudil abiksiktasigul? kjsna teluen, unagasj, pumije?

6. Cädu culağan ucujjiddun Elnu ucwisul uiscødumun alsusudj maçumigek utabik-siktumun eluwewuudil: tœcu elajul maładalijul: unagasj; unagađu cunpogun; ac ulije kiku.

7. Tœcu wenagasit, eljet wiku.

8. Ac mxi pugwelkik mjmajuwnuk nemjduđiç, paçaljultijik, ac kepni-delum-ađijul Kjsulcul, tanul kjsitulj igunuuuoc alsusudj mjmajuwnuuu.

9. Tœcu Sesus teluçipcœtumçaşiq nađel, nemj-ajul elnul ebilijul tan tet eljgewitewe suljewe etljañancudasik; teluwsilijul Matyu, ac elajul: Nusugui. Ac wenagasit, nusuguaajul.

10. Na tan tilsip ebaşiq umijjsin lamigwome wenjigwomcu, pigwelkik nuji-mađaçadijik, ac pađaçegewinuc, pejjadajik ac witpjadiji Sesusul, ac pemj-kjnuudumwoji.

11. Ac Palusjag nemjduđiç, eladiji keginudumwoji: Cøguwe weji wjbumaji Nuji-kjnuudumulok nuji-mađaçadiliji ac pađaçegewinuu?

12. Cädu Sesus nute, ac et: Weloltijik mu wedum-idelum-ađigul mulbulewilijul; cädu kesjnu-gudijik wedum-ideluma-dijul.

13. Cädu uljdaçw, ac cunuduma-sulticw na keluswocun tan teluegu: jeç, Mesunjedum euljdelswudj, ac mu pegidunum-adimceweu. Mudu

njn mu wejipkjsinu n'wigumañ sabewultjik ; çadu wejipkjsin n'wigumañ eluwewultjik apscwed-edaçun iktugu.

14. Tøcu Sañ keginudumuoji pejidajiji tañ Sesusul eyumulig, telueliji : Cøguwe uçit njnen aç Pałusjak pugwelj sunewultjek ; çadu kjl keginudumajik mu sunewultjcw ?

15. Sesus elaji : kjsiunmajj-dasultjdis maljewimcewe pøctusçaşik unjjinn, telipkjjeç muşimalje tegweuoç ? Çadu nagwegul egađul tañ tilşip muşimalje ugijigulałucsıđ. Tøcu tuçu sunewultjdağ.

16. Mşwen iğaduwcw upcwjşigun pile aşun saçaawe m'tøwonu. Mudu pile upcwjşigunum upknađus saçaawe m'tøwonu, aç pşhçeeç ajjwos-alaçadısis.

17. Kjsna mu putegu-dađuu-dicw pile megøbaaç saçaawe putiju ; mudu [tulaçacađıdıç] putje paşkıdađıs, aç megøbaaç tuwolcujiwis ; aç putje çakj-scwiskjdađıs. Çadu putegu-dađudıç pile megøbaaç pileç putje, aç kitk ancødasijik.

18. Etliştelueç egula çøguwel, nujitpludeget pegişink emutcułi-buguaşijul, elajul : N'tuşjıç, eduk, niçe kjs nepk. Çadu çuguuwe, aç iğadu ucpişun utjıncu, aç mımajjıđ.

16. Ac Sesus wenagaşit, majulcwolajul ; aç elp pemj-kjnuudumuoji.

20. Ac, edu, ebit tañ telipkijj muldewijes metlaşıbuuncuk çel tabu, pegişinkul udegu, aç şamegađuoç scwaşı utøwonu.

21. Mudu telimsit paşuc şamegađaç utøwon n'sedes.

22. Čadu Sesus kijwon-skjbu-guašit, ač nemjač, elajul: N'tuus, ulcwijašj: uctlam-situ-ocunum westjšc. Ac ebit na ba tiljšip kjšinpidasit.

23. Ac Sesus pegjšink nujitplu-degelijul wjku, ač nemjaji nuji-pjpuuguduliji, ač mšj pigwelniji mjmajujnuuu sespedoc-sultj-liji; ač elaji:

24. Jiguljdačw; mudu ebites mu nebuč, pašue nebač. Ac maljgemađijul.

25. Tač tiljšip mšj puğwelkik mjmajujnuuc tewałujik, Sesus pišcwat, ač weswađuoc ebitesul upjtun; ač ebites wenagašit.

26. Ac ut agun-udum-ocun eljač m'sit nađamj na mačumjgegu.

27. Ac Sesus teluđ-čipčš-tumčašič nađelu, tabu-sijik čjnumuc negabjgwašj, majul-cwola-dijul, nedšwejik, teluejik: Kjl, Dađid ucwisul, ewlj-deljmin!

28. Na Sesus kjšipišcwag wenjigwomcu, egula tabušijik čjnumuc pegjšinđijul: ač Sesus elaji: Kedlam-situmok n'kjšjtulađegen ula? Teljmađijul: eš, sačumš.

29. Tšču Sačađuocjul upukjguwol, ač elaji: Teliet-lamsit-umok, tuljadš uctjnewoku.

30. Ac upukjguwol paňadašigul. Ac Sesus melkjmaji, elaji: ačšdumučw, mšwen ucuwj-jjdunu.

31. Čadu pčtum-čadijik, ač šesagunutkik m'sit na mačumjgegu.

32. Ac tač tiljšip kjšip-čštum-kjdađič, pegjši-

duađijul mu nedşeligul ğinumul, taŋ mundul pjsilijul utjincu.

33. Ac taŋ tiljip mundu tewolçalucsiğ, ğinum taŋ mu nedşwegup, kelusit. Ac mşj puğwelkik mjmajuŋnuuk paçaljultijik, teluejik, Munaç telj numjdasjnuğup Isleliktuğu.

34. Çađu Palusjāk teluejik : Wejji tuwolçalaji munduu, munduc usaçumamuş iktuğu.

35. Ac Sesus čakjbecwaşijul ucğjgunn, aç ucğjguncj jul, alj-kjnuđumwet utalášudum-şgwom-wolu ; aç etlipsjduŋc eljğewajj uljagunudum-ocunum ; aç etlinpitcul m'sit ucşjnuğşwocunn, aç m'sit wiscuswocunn mjmajuŋnuu iktuğu.

36. Ac nemjağ mşj puğwelniji mjmajuŋnuu, euljđelumaji ; mudu siwjadijik, aç teljšesalujik stuğe ğjğkelueuğuc mu nujşuojel.

37. Tşcu teljmaji pemj-kjnuđum-woji : Pescwesşudime piğwelk, çađu luğşwjnuuk şwjşejjik.

38. Na uğit tamucw taŋ alşute pescwesşudime utulkjmaŋ luğşwjnusuu upescwesşudimceweum iktuk.

CHAP. X.

AC Sesus wjğumaji neuć-inscuk-sljiji ğel tabu-sljiji pemj-kjnuđum-woji, aç igunumuoji alşusudi utalşumalın mejjğeltljiji weğj-jaćamij-ultljiji, utuwol-çalalınu ; aç umbjtumulin m'sit ucşjnuğşwocunn aç wiscuswocunn.

2. Na egula apestalewijik uwjşun-umuol : Umswes Şjmu, taŋ telujsit Pjel ; aç wijjgudj-dijul, Andule.

3. Saç, Sebudi ucwisul, aç Sañ wijigudjidjul. Pjlip aç Batajimi, Tuma, aç Matyu, nuji-mxatege-wjnu. Saç, Alpe ucwisul; aç Lebe tañ elp telujsit Tade.

4. Sjmu, Cenunjewaç, aç Sudaça Iscaljœst, tañ mesjabunn.

5. Eguła neuwt-inskuk-silji çel taçu, Sesus elkimaji, aç teblumaji, elaji: Muu uctuljdanx uctugik tesaçamicsijik eyumwdjdiç; aç muu ucpis-cwedanx Sameljawak uçjgunumuolu.

6. Çadu upçilj-dedumuucw uctuljdanx kesçaajik çjçkelu-euçuk, tañik Islal wjç tulaek.

7. Ac tulj pum-ipsudunum-uudicw tañ telj-pumjdayoku, tuluecw, Waşœc utelijewitewudim, wejuxaşic.

8. N'pjluucw kesjnuçudjijik. Wocumałucw weg-kjadijik. Mjnuալucw nebudijik. Tuwolçałucw mundugu. Puçwelj igunumuuc-sultjyok, na uçit puçwelj igun-umw-educw!

9. Muu ucnjmanx wesx suljewœ, kjsna suljewœ, kjsna sumalkj, ucsuljewœœ cumudemuoku.

10. Kjsna muu ucnjmanx muundju, kjsna ta-bugul çabul; kjsna wenjucsununc, kjsna aptunul. Mudu luçwœwjnu pegwodoc wjluu.

11. Ac tañ uçjgunc, kjsna tañ uçjguncjç, pis-cwedajyok, pibañjemjcw tañ wen ula kepmjdelumuocsit. Ac nađel jyumucw mjşœcu uçj tuj-dajyok.

12. Ac piscwedajyok wenjjgwomc, busule-wulticw.

13. Ac wenjijgwom upcwodøcw, uctancuom-cæwæum-uæx igadæx ulå wenjijgwomcu. Çadu wenjijgwom mu upewoduæw, uctancuom-cæwæumæx eljap-scwæşidæx uctjnewoku.

14. Ac tañ wen mu weswañnuok, kjsna jicsetum-ugul ukelus-wocun-umuol, uęjtuiđacw na wenjijgwom, kjsna ucęgun, æc ucęmun-destuæw uucađok m'ęjgeu.

15. Teljæk teljmulok, ma tulicsim-tuenuc maçumjgec Sodum æc Gømolu tule, ilsudaçunjgiskuk, stuge nut ucęgunc.

16. Ancaptumuæw! elkjmulok, stuge çękelu-æuęuc boctus-umu iktugu. Tulin-setu-ølticw stuge m'tæcumæc; æc mu uctæçunø-đaçadjæx, stuge plescu.

17. Çadu uęj ancwæ-asulticw mjmajuwjnuuc Mudu igun-umu-edudaç uctjnewol nujit-pludeg-emæwæ iktuk; æc tuli matøløktaç ałasudumøgwom iktugu.

18. Ac lałucsul-tjdocsup uscałuok gubulnøłæk; æc eljęewjæk; uęit nin n'tjnin; culaçan uc-witnisewic-tumuonæx negumæx, æc uctugik teşaçamiksijæk.

19. Çadu tañ tiljşip igunumuediç uctjnewol, mu ucşes-pededumunæx tañ tulj kelusul-tjdocsup, kjsna tañ tulwededcupu. Mudu na ba tiljşip igun-umu-locten tañ telwededcupu.

20. Mudu mu kjş etlj-kelu-sultuok, çadu Cuęuæx uęjjaçumijul, (jęç Wejjuulinicsaçm,) etlj-kelusjlijul uctjnewæx iktuk.

29. Muu tabuisijic m'sigujezge telintu-įscemugik uęit neuęet-obscuudik? Ac neuęęęit negumę ma limsaęun-aęesęnuę maęumįgeęu, Cuęęuę mu tulaęalaęwu.

30. Čaędu cusaęunuwol cunęewok, m'sit taę tesigul čakįdasigul.

31. Na uęit mu uęewęwod-aęsultįnę. Kįłę pi-amimęo-dułtįyok muęcuęde pięwelkik m'skįęui-ęęęu.

32. Na uęit m'sit wen taę paęaęunįmit uęaę-luok mįmajuiņuuu, negum nįn paęaęunį-mades uęaęluę Nuę. taę waęoę ehk.

33. Čaędu taę wen mimuęwolįdę uęaęluok mįmajuiņuu, nįn elp mimu-gwolades uęaęluę Nuę taę waęoę ehk.

34. Muu uętułį-dąsul-tįnę nįn n'puęisun n'tnaj-įlegę aęcuomę uęitcunuwu. Muu peęisun n'tnajįlegę aęcuomę, čaędu espuęwosik.

35. Mudu peęisun n'tulaęęę mįmajuiņu uęeubulįę uęulu; aę utuęsul uęeubulįę uęwięulu; aę luęwęę uęeubulįę uęęuęwi-įjulu.

36. Ac mįmajuiņu wigumaę upęwoįj-dęlum-cudaę.

37. Taę wen aįksalaęul uęul, kįęna uęwięul, muęcuęde nįnu, mu peęwoduw n'tjįn. Ac taę wen aįksalaęul uęwisul, kįęna utuęsul, muęcuęde nįnu, mu peęwoduw n'tjįn.

38. Ac taę wen mu węwadauw uęluęęewęum, aę nuęuęuęiw, mu peęwoduw n'tjįn.

39. Taę wen węjįdoc umįmaj-uocunum, n'duędę.

Ac tañ wen entoc umjmaju-ocunum ucit njnu, wejjuduɔɔ.

40. Tañ wen kɔɔ weswɔ-lulɔk, njn weswɔlit :
 ɔc tañ wen njn weswɔlit, weswɔlajul tañul elkjimp.

41. Tañ wen weswɔlajul njgɔnic-gijjitege-wjnuul,
 njgɔnic-gijjitege-wjnuu uwjusunum iktuk, na m'suntɔ
 njgɔnic-gijjitege-wjnuu utɔbañ-cuduɔ-eyumu. Ac tañ
 wen weswɔlajul sabewilijul, sabewit uwjusunum
 iktuk, na m'suntɔ sabewit utɔbañ-cuduɔ-eyumu.

42. Ac tañ wen [paɔuc] nesamu-gɔ-dulajul ne-
 uctɔjilijul egula, apɔejultijik, eptaɔuncjɔ iktuk,
 teɔpaɔc samuɔwon, keɔnjuudumuut uwjusunum
 iktuk, teljmuɔlok, ma n'tucw utɔbañ-cuduɔ-
 eyumu.

CHAP. XI.

NA bunit-plumaɔ Sesus neuuct-inskuc-siliji gel
 taɔbu keɔnju-dumuɔji, wejpcɔ-tumɔɔit naɔdelu,
 najjpseduunc, ɔc najj kɔnjuudumuuet ucɔɔgun iktuk.

2. Na Sañ nuudumajul laplusuncu Clistewilijul
 utlu-gɔwocun-umulu : ɔc elkjimaɔi taɔbusiliji keɔ-
 nuudumuɔji ;

3. Ac elɔdijul : Kɔl nut tañ kedwip-kɔsincus ?
 kɔsna escuma-lɔdesj-nen ap uctugu ?

4. Sesus usjɔdabuguet, elaji : Uljɔɔɔcw, agun-
 uudumuɔcw Sañ tañul cɔguuwel nuudum-ɔgul, ɔc
 nemjduɔgul.

5. Negabj-gɔltijik ap nemj-ɔɔɔɔdijik : aɔɔɔsultijik
 pemjɔɔajik : weɔkɔɔdijik wocuma-dasuul-tijik : kebis-
 taɔcuna-dijik nuudum-udijik : nebudijik mjnuu-
 luɔjik : ɔc euɔl-jultijik welj agun-udum-ujik.

6. Ac negum welcwijałut tań ma uęi-jaćunjed-estacw njn n'tjnincu.

7. Na kjsip-cetum-ćadjiđic, Sesus bęcçi-tulimaji męi puęwelniji mjmajuwinu uęit Sańulu. Cęguwe elidajyoksup boćacum iktuk cunmjduńsu? naşun weji mađanscus uęuuusun iktuk?

8. aduu cęguwe elidajyoksup cunmjduńs? Elnu teligunesit nućacul utapsunn? Ancaptumucw! negumę tanik teligunes-ultijik nućacul utap-sunuwol, eyumudijik Eligewijik uwen-jięgwom-uwol.

9. aduu cęguwe elidajyoksup cunmj-duńsu? njęanic-ęijiteęe-wjnu? Kedul educ, teljmulok, njęanic-ęijiteęe-wjnu, ęel ap meę.

10. Mudu ulę negum na tań teluwjięgasit: Ancapten! njęan-kjđumul nuji-ęunuwum-ęunum tań njęanę jładultę uctęhtju.

11. Teljęk teljmulok, eęulę weji męęhskiji-nultijik ebitewiktuk, mu neuctejksup ięacsup aji espeicsusp muencude Sań Nuji-baptjsewadeęet. aduu negum tań męijineęjit waşęc uteligewa-gimcu, ajjespec muencude negumu.

12. Ac wejędeęeme Sań Nuji-baptjsewadeęet unęwegumul, mjşecu njęę, waşęc uteligewagim utkigun-edumuc; ęe tanik utkigun-eđajik, mes-unumjđic.

13. Mudu m'sit njęanic-ęijiteęe-wjnuęwik njęanic-ęijiteęe-wjnu-luęu-disunjk, mjşecu Sań [pegi-sincu.]

14. Ac m'sunj-đedumu-djyok cumsinumunę ulę na Elje tań keduiip-kjsincus.

15. Tān wen weski-duwocunit unuudumun, nuq!

16. Čadu cōguwē napkedudes egwet wedaḃa-cumjdič? Telōl-tjik stuge mijuajjgc ebultjik jtlin-tuij-scaḃime, ač wjgumadiji wigumṣaku,

17. Ac etlj-tuluejik: Pjpu-gwṣu-legup, ač mu aḃaḃaḃaḃa-duogup. Mewj-muilegup, ač mu utkj-demuul-tjōksup.

18. Mudu Saḃu pegjsinkec, mu mijjsigup, ač mu nesamu-gwogup; ač negumṣ teluejik, Wesewē-uajul mundul.

19. Elnu ucwisul pegjsinc, mijjsit ač nesamu-gwot, ač teluejik: Ancamucw! elnu pjsō-gwodalc, ač pjsōgwen-samugwot megōḃač iktuk; wigumṣal nuji-mṣadača-dijik ač pača-dege-wjnuuk. Čadu n'setuogun weji tetpača-wj-dasic unijun iktugu.

20. Tōcu tiljsip Sesus ḃōcji cačawimaji [taḃi etlug-aḃum-uliji] egula ucjgunul taḃ tet mṣi puḃwelkul upača-ljudimul kjsaja-dasigul; mudu mu apscweda-sultijw: eṣt:

21. Aagi! učit kjl, Colesin! aagi! učit kjl Betsede! Mudu egula meskjgul cōguwel taḃul kjsajjagul uctjnewṣ iktuk, tulj-kjsajji-ačsubun Tjl iktuk ač Sjdum iktuk, sač apscweda-sultiji-disoc, puḃsigun-agawe aṣun iktuk, ač tupcwon iktugu.

22. Čadu teljmulok, ma tulim-tuēenuk učit Tjlcu, ač Sjduncu, ilsudačun-jgiskuk, stuge kjlṣu.

23. Ac kjl, Cepulnjum, taḃ wenaḃaḃasin mjsōcu waṣōc, njsadaṣjducs mjsōcu munduaḃik. Mudu eḡula meskjgul cōguwel taḃul kjsajjagul kjl

uctjinincu, tulj-kjścajj-ącsubbun Sodumcu, nugąsjsok mjsęccu kjścugcu.

24. Cądu teljmuul, mą tulim-tuęnuuk Sodumc ilsudąccun-jgiskuk stuge kjlu.

25. Ną bą tiljsip Sesus usjdabuguet ąc ęet: Muujwolul, Nuę, tan ąlsusin wąsęc ąc mącumjgec; mudu wej j mimuu-gwodajul egula cęguwel pu-gwelic-ęijj-ącąđijjk, ąc nestuęłtjijk: ąc neyąđajul mijuajjgec.

26. Kedul educ, Nuę, mudu telj-uljđe-dumun.

27. M'sit cęguwel wej j igunum-uimcul Nuęjgu. Ac męwen kej j ągul euęilijul pąsuc Wegwisit: kjsną męwen kej j ągul Wegwisilijul pąsuc euęit; ąc tanul euęit ked-u-kjnua-đuajul.

28. Kjlę, ęugwįđęcw, m'sit tan tesjyok utkigunąą-yok, ąc elp cuscwęu-łąđjyok: ąc ąłąsmudj igunumul-toksup.

29. Suąđucw n'tęgulu-wocuneum uctjnewę iktuk; ąc uęj-kjnuudum-uksulticw n'tjinincu; mudu męgwe nedę-ųh-cwju, ąc benęgwe j n'camlamunec: ąc wej j đudocsup ąłąsmudj uęj j ącą-mjjuę iktuk.

30. Mudu n'tęgulu-wocuneum nącumąs j ąc, ąc nuh-sun nąęj j ge.

CHAP. XII.

NA negula tiljsip, Sesus elsjbasijul culum-cwomu-gwel j gąđaccun, ąłąsmudj-giscugu; ąc kegi-nuudum-uoji cewjsultijji, ąc pęc j m j nuududijul culum-cwocęjel unjewol, ąc malcę-dumj j dijul.

2. Ac Palusjæc nemjduundiç, elâdijul: Cøguwe kegi-nudum-ajik weji tula-daça-dijik tañ muu telki-dasjnuuc tulâdegen aqlasmudj-giscugu?

3. Teljmaji: Muu kjskjidumu-duoksup tañ Da-bidøø telâdegep kewjsinkec? aç tañkik tegweu-aðisunnu?

4. Tañ telj piscwaş Kjsulcuul Wjk, aç malcø-cubunigul neyaðasjgul pibun-ocunculu; tañul muu telkjidasj-nuocsup umalcø-dumunu, negum, kjsna tañcu tegwe-uotcu; çadu paşuc paðuljascu?

5. Ac muu kjskjidum-udu-oksup utplu-daçun iktuk, paðuljaskik ucçj aqlasudum-øgwome aqlasmudj-gis-cugul telj scwisça-duudiç aqlasmudj-giskuk, aç muu euubula-daçaðjcw? (muu paðadaçaðjcw?)

6. Çadu teljmulok, ula tet, me wen ehk aji-espeec muencuude ucçj aqlasudum-øgwomu.

7. Çadu ucçjijdu-djyocsubun ula tañ wescutç: jeç: euljidel-sudj mesunj-dedum, aç muu pegj-dunum-adimcewe; muu ilsuma-gokpun tañic muu paða-daça-dijcwu.

8. Mudu Elnu ucwisul elp aqsutç aqlas-mudj-giscuc.

9. Na pøctumçaşit Sesus, aqlasudum-øgwom piscwaş.

10. Ac, ancaptç! çinum ehk tet tañ upjtun nepe. Ac piþañ-maðijul, elâdijul: Telkjidasik tu n'pjidegen aqlas-mudj-giscugul? culamañ umsj-mañsu.

11. Çadu Sesus elaji: Tegen kılş, tañ uscwewoç newc-tejj-lijul çeçkelu-euçul, aç pijjeliç

elmalcuc aṭlaş-mudj-giscugu, muu bœcwāksis, ʔc tuwwoṭā-ksis?

12. Caḍu talj pugwelj iṣtuec elnu ʔc ʔiṭkelu-euṭ? Na uṭit, ʔmuṭ telkjdasik ulādegen aṭlaşmudj-giscugulu.

13. Tœcu elajul ʔinumul: Sjibinsçaṣi: ʔc sjibinsçaṣit, ʔc telj-ulādasic upj̄tun, ʔnsuṃaṃ stuge uctugu.

14. Ac Palusj̄ac pœctum-kj̄dādig, m̄s-agun-udum-adjul taṃ telj nebaḍisu.

15. Caḍu Sesus kejj̄doc, ʔc wejj̄p-cœtum-çaṣit naḍelu, ʔc m̄s̄j̄ pugwelkik majul-cwoṭā-dijul, ʔc Sesus nebj̄laji naḍelu.

16. Ac telkj̄maji, muu utagun-imcun.

17. Cwulāṃaṃ utulj̄aṃ taṃ wejj̄ teluemeṃs Isaj̄œ nj̄gaṃic-ʔij̄i-tege-wj̄nuoc, taṃ telues:

18. Ancāmuocw, nenocubem taṃ nj̄naṣuṃcup! n'kesal-cusitem, taṃ n'ʔj̄j̄acumiṭ utj̄ninc wejj̄ ulj̄dasit: j̄gāṭades n'ʔj̄j̄acumiṭ utj̄nincu, ʔc kj̄-nudum-uodu ilsudaṭun taṃ teṣaṭā-micsj̄-lij̄ju.

19. Negum ṃa tagalj̄-wistuocw, kjsna ṃa ses-cwecw; ʔc ṃa wen nudumuoc telcœjsilniṭ x̄htigu.

20. Nuocpeṭadasik sesuuoc ṃa tumāduocw; ʔc laḅj̄laṣ etlipcudāṭig, ṃa n'çaṣuā-bāṭagwi; m̄jsœcu leged̄s ilsudaṭun wiswigunœ-degem-cewe iktuk.

21. Ac uwj̄sunum iktuk taṃ teṣaṭā-micsj̄jik uṭj̄ aj̄j̄p̄gu-daca-dj̄dāḱ.

22. Tœcu tuṭgu elāluoc-silijul taṃ wen mundul p̄js̄lijul utj̄nincu, negabj̄gwāṭ ʔc muu ned̄swecw.

Ac telinpilajul negabi-gwalijul ac muu nedsweligul, negum ukelusin, ac elp unni-degenu.

23. Ac m'sit msi puqwelkik paqa-ljul-tijik, ac teluejik: Muu ut Dabid ucwisul?

24. Caidu Palusjac nudumjdic, eejik: Muu weji tuwolca-lagwi munduu pasuc Belsibub ictuk, tan etlj-sacumxit mundu iktuk.

25. Caidu Sesus kejjduojul utaljdas-wocunum-uwol, ac elaji: M'sit eljgewagi tan nscadasik upo-cwojji-delsinu, na caki-scwisca-dasik. Ac m'sit ucjgun, kjsna wenjjigwom, tan nscadasik upo-cwojji-delsin, muu kjsi-buguu-jnuu.

26. Ac ucji mundu tuwolcalag ucji mundul, amug nscadasis upo-cwojji-delsin. Na ucit utelj-gewa-gim talj-kjsi-buguu-jds?

27. Ac njn ucji tuwolcaluc mundu Belsibub iktuk, tan wen utjninc ucwisuok weji tuwolcaladiji? Na ucit negum ilsumu-loktak.

28. Caidu ucji tuwolcaluc munduc Kjsule ucji-jacamiq iktuk, (jec, Wejiulniccam iktuk,) amug Kjsule uteli-gewite-wudim kjsi igac tan eyumudjyoku.

29. Talj kjsi piscwas wen melkigun-ulijul cjinum-ul wje, ac m'sinumuos utapsunn, muu tunc culdac-pilac melkigun-ulijul cjinumul? Tocu tuqu m'sinumuods wje.

30. Tan wen muu tegweic, pocwojji-delumit: ac tan wen muu wijj-msa-dege-wecw, sesadeget.

31. Na ucit teljmulok, m'sit eluwe-wudil ac winaj-buguu-emcawel mjmajujnuu iktuk, abicsic-

tasjdu. Pašuc wiŋa-buguu-emcewe Wejjuljnicšam iktuk, ma ašicsic-tasjnuuc mjmajujuu iktuk.

32. Ac taŋ wiŋa-buguu-majul Elnu ucwisul, ašicsic-tasjds utjincu. Čadu taŋ wen winagun-
jmajul Wejjuljnicšamul, ma ašicsic-tasik ula
usitcumuc, kjsna ala usitcumuc taŋ keduijač.

33. Na tuladuucw cumuğ ukeluultun, ač elp
umjnicę ukeluultun: kjsna tuladuucw cumuğ
mu ukeluultun, ač elp umjnicę, mu ukelultunu.
Mudu cumuğ wejik-giji-dumc umjnicę iktuğu.

34. Aađi! wedašec-sjyok m'tescumu iktuk!
talj kjsj tulueyogul keluuulcul čoguwel, taŋ telj-
luwe-wul-tjyok? Mudu m'čamlamuun umeg-
enumug-eweu m'tuun wejj kelusic.

35. Welmudoc elnu keluuulk umeg-enumug-
eweu ucwomlaumuun iktuk, wejj tuwolča-dogul
keluuulcul čoguwel. Ac winmudoc elnu wiŋicę
umeg-enumug-eweu ucwomlaumuun iktuk, wejj
tuwolča-dogul wiŋigul čoguwel.

36. Čadu teljmulok, m'sit keluswocun mu
kelul-tjnuğul, taŋul mjmajujuuuc telue-djul,
uğj ilsu-dasidač ilsudačun-igiscuğu.

37. Mudu uğj tetpağa-dasjducs ukelus-wocunum
iktuk; ač uğj ilsudasiducs ukelus-wocunum iktuc.

38. Tocu tuču ał nujj wjigug-edijik ač
Palusjač, usjdaš-ugua-dijik, teluejik: Nujj-
kjaŋmuwet, paŋotum-udjec nujj-numjdunen cunu-
gwsudj uctjin iktuğu.

39. Čadu Sesus usjdašmuwet, elaji: Eluwe-
wultijik ač winegul teljdačik weda-bačum-ultjdič,

ewjłum-ıdıg cunuu-gwosuıdı; ąc cunuu-gwosuıdı ma igunum-uksul-tıdıcw, paşue ucugun-ugwosuıdı nıgancı-gıjıtege-wınuoc Sonaşeu.

40. Mudu stuge Sonaşeu telip-kıjı-pışıdec nesu-gunaç Putupul umustegu, na Elnu ucwisul tulip-kıjı-pışıds nesu-gunaç lamcumugu.

41. Na gınumugwık tuledubunık Ninıbaegu, wıjı bugwı-dadağ egula weda-ıbecı-lıjı ilsudaçun-ıktugu, ąc ilsumadağ. Mudu negumş wejı apş-cwa-dasul-tıbumıje Sonaşeu upeştu-mumug-ewum-ıktugu. Ac, ąncap-tumuıcw! taı wen ajj espek muen-cude Sonaşeu ula tet ehk.

42. Elıge-wışcwşeu şınusoc-tunuc tuleaç wıjı bugwı-sıds egula weda-ıbecı-lıjı, ąc ilsumadu. Mudu wejı-ebunoc elmı-keşpaç maçumıgşu, unudumun Solumunşeu unustuş-gunumegu. Ac, ąncap-tumuıcw! taı wen ula tet ehk ajj espek muencude Solumunşeu.

43. Taı tilşıp mejjgeç wejı-ıaçum-ıjuıt wejı-tuwolçaşıt elnu ıktuk, alaşıt nuhcumı-gegulu, alugwılç ąd,ısmuıdı ąc mu wejdıcw.

44. Tocu teluıt: Elıap-şcw,şıdes nık taı wejı tuwolça-şjep. Na peşısink, wejjıoc usegegun, pewosık, ąc ąmaılu-gwosık.

45. Tocu eljet, ąc wesalaı eluıgunuk teşlıjı uctugi wejı-ıaçum-ıjuıl-tlıjı ajj wın-sul-tlıjı muencude negumu, uwıje-dultı-ınu. Tocu elı-pışcwedajık, ąc etlugadam-udıjık nađelu. Ac elmı-keşpaç ula elnu taı teléç, ajımtuéc muencude tumcu.

46. Na etluh-scumaç Sesus mæj pugelniji, ucwijaç wijigimaji çjnumuc çacumultijik cujumuc keduj-kelula-dijul.

47. Ac tañ wen elajul: Ancapten! ukjç, aç wijigimçik çjnumuc, çacumultijik cujumuc, keduj-keluskik.

48. Ac Sesus usjadab-uguet, aç telmajul tañul kelulçul: Wen tu n'kjç? aç wenik wijigimkik çjnumuc?

49. Tøcu elj-sjbinsça-siji kegi-nudum-woji, teluet: Ancap-tumucw! n'kjç, aç wijigimkik çjnumuc.

50. Mudu tañ wen teladeget Nuçul tañ waşøc ehk, uljde-daçunum, negum wijigudjæc çjnum, aç wijigudjæc ebit, aç n'kjç.

CHAP. XIII.

TOCU nut na naçwec Sesus weji tujet wenjjigwome, aç çaçæec ebaşit.

2. Ac mæj pugwelkik mjmajuiñuuc elmæj-dajic tañ eyumuliç, aç negum tebaşit wenjuul-cuuduç, aç ebaşit: aç m'sit mæj pugwelkik çacumultijik çaçæegu.

3. Ac telmajaji pigwelcul çøguwel peslu-degemcæwe iktgu! elaji: Ancap-tumucw! nuuji-igadaguç eljet naji-igada-gwotcul uskinj-minum-ulu.

4. Ac tañ tiljsip etli-igadaguç, incuç skinjminn elnjsjagul çaçshtigu; aç sjcipe pejjdajik; aç malcødum-ijdijul.

5. Ac incuq̄ elnijsj-agul cuunde-wagum-ictuk tañ tet muu pugweli maćumj-gewĩnuu : ać encusjũ saćuljagul ; mudu muu paşkenugul.

6. Cađu tiłisip nağosit kjs segewağ, coctegul ; ać mudu moğwe uq̄j-buskj-nuugul, sewiptegul.

7. Cađu incuq̄ elnijsjagul cšic-somus' iktuk, ać cšic-somusjic saćuljejik, ać sictegum-ıdjul.

8. Cađu uctugul elnijsjagul keluuwlc maćum-ıgşu ; ać welıgwegul, ałt cuskim-tulnaćun eli aji pişoğwi-gwegul ; ałt usućum-tesinsća, ałt nesinsća.

9. Tañ wen weskj-duwocunit unuudumun, nuq̄.

10. Nağ kegi-nuudum-woji pejidalıji, ać elq̄i : Coğuwę wejji kelulćik peslu-degem-cęwe iktuk ?

11. Cađu usidabu-guet ać elaji : Mudu kjs igunum-ućsul-tjyok ucujji-duuş kĩmu-duğawel tañul tulel waşoć utelıge-wağimu. Cađu negumş muu telj igun-umuć-sultjcw.

12. Mudu tañ wen wescote, igun-umuć-sjds, ać m'kentş. Cađu tañ wen muu wescodumuć, tañ wescote uq̄uh-suağ-duoden.

13. Nağ uq̄it kelulkik peslu-degem-cęwe iktuk ; mudu etlinmj-daćađijik muu wejji numj-daćađijcw. Ac etlj-nuudum-udijik, muu wejji nuudum-udijcw, kjsnağ muu nestum-udijcw.

14. Ac utjnewş iktuk wejji tuljać Isajşo unj-ganic-ćijj-tegem-cęweum-egu, tañ teluēc : amuq̄ nuudum-udjdocsup, cađu mağ n'setum-udq̄ok. Ancap-tumu-djdocsup, cađu mağ numjdu-dq̄ok kjsnağ ucćijj-duuu-duok.

15. Mudu egula mjmajujnuc ucwom-lamunuwol kjscamul-tigul; ac usitu-ocun-uwol sjbis-tacun-adigul; ac sibi-gwedaq-jik, culamān mu ucj numj-daqa-djns upukik-uas iktuk, ac mu ucjns setum-udjns ucwomlam-unuws iktuk, ac mu ukjwon-skjdanš, ac njn mu nupjlanu.

16. Čadu weladasigul kjš ucjukikuwol, mudu nemj-degegul; ac ucitu-ocun-uwol, mudu nudum-udigul.

17. Teljac teljmulok, pugwel-cusunje njgancijj-tegewj-nugwic ac sabewul-titkik, mesunj-dedumu-djidibunec unmjduws tanul ceguwel kjš nemjdu-djyogul, čadu mu nemjdu-dij-djgubun-ijgul; ac unudumuns tanul ceguwel kjš nudum-udjyogul, ac mu nudum-udj-djgubun-ijgul.

18. Na ucit jicset-umuu-dicw nujj-igadaguc upeslu-degemce-weumu.

19. Na m'sit wen tan nute keluswocun eljgewagi tle, čadu mu nestumucw; na winsit pegjsinc, ac mesnuc tan igadagwosic ucwom-lamuncu. Na negum tan weswadogup skinjmin čascsħ-tigu.

20. Čadu negum tan weswadogup skinjmin cunde-wagum-ictuk, na tan nute keluswocun, ac encusj mesnuc uljda-sud' iktuk.

21. Čadu mөгwe ucjbuskiew utjnineu; ac maqa-tewj-tuladeget; ac tan tiljip unmajodj ac kjstewe-adimcewe wejj igac keluswocun iktuk, encusj ejačun-jedestat.

22. Ac negum tan weswadoc skinjmin cšikšemus' iktuk, na tan nute keluswocun; ac usitcumu-

gawel sespjds-daçunn, aç milesudj ucuspwu-gwãdas-
uudim siktegunjdiç keluswocun, aç mөгwe minicw.

23. Çadu negum tañ weswãdoc skinjmin keluuule
maçumjgř iktuk ; na negum tañ nuwte keluswocun,
aç nestuc, aç minit, aç elj aji pişo-gwigwet, ałt
cuskimtul-naçun ; ałt usuwum-tesinsçaç, aç ałt
nesinsçaç.

24. Ac ap uktuk peshu-degem-caws igunum-uwoç,
teluuet : Waşoc uteli-gewit-ewuudim telec stuge
çjnum tañ etli-igã-dөгuc keluuulk skinjmin utigã-
daçunum iktuk.

25. Çadu tañ tiljisp çjnumuc etli-nebudji-diç,
tañul kedangul pegisil-nijul, aç igãda-gulijul enskj-
gewel culumcu iktugu : tœcu pœctum-çaşilijul.

26. Tañ tiljisp culumcul saçuljagul, aç minigul,
tœcu tuçu enskjgul neyaşigul.

27. Tœcu pejjãjik ałsusit wenjjgwom unoc-
ubemc, elãdijul : Saçumř, mu igãda-gwodum-
uc-subun-igul keluuulkigul skinjmincul uctigã-daçun
iktuk ? Na uçit tamj tet wejuh-suađogul enskjgul ?

28. Telimaji : keda-tege-wjnu telãdeget. Ac
unocubemc elãdijul : uljde-dumun n'tuljã-nen
n'musik-sçađunen ?

29. Çadu elaji : Mөгweç : mudu music-sça-
daça-diyok, aç elp ketpiscœ-dugœk culum-culu.

30. Usjde-dumuwcw kite uwijjgwen mjsœcu
upscwesz-udimcu. Ac upscwesz-udime igãç, tulj-
mades nuqip-scwesz-udijik, tumc mşãduwcw enskj-
gulu, aç mşh-pjlum-ucw, unuugwa-dasnu ; çadu
mşãduwcw culumcul n'culum-cwœ-gwomumcu.

31. Ac ap uctuc peslu-degem-cewe igunumuoc, eet: Wasoc uteligewit-ewudim telec stugeg la-mutaļe uskinjmin, taņ elnu weswadoc ac igada-gwote utigadaçun iktuk.

32. Taņ amuc mxi-apgeçc m'sit uskinjminu, çadu taņ tilsip pumjgweç, aji mxiim-sugic muencu-de m'sit m'skigulu; ac cumuļiç, çel ocuç sjsipe muusjgis-cuduc tuleec, pejjdajik, ac eduuudijik upsetcun iktugu.

33. Ac ap uktuk pesluddegeme igunumuoc, eet: Wasoc uteliçe-wite-wudim tuleec stuge seuoc-gwisça-çaçun, taņ ebit weswadoc, ac mimuugwodoc sijst niçaçun wojuiç wobegcul iktuk, mješocu çakj-abjda-digul.

34. M'sit egula çeguwel Sesus weji kelulaji mxi-pugwelniji mijmaj-ujuuu, peslu-degem-cewe iktuk, ac mu kelulaçwi mu peslu-degecwu.

35. Culaņa utuljaņ taņ weji teluemcus ni-ganic-çiji-tege-winu iktuk taņ telues: uçi tsulduna-sjdes peslu-degem-cewe iktuk; paçi-agun-utes taņ çeguwel mimu-gwodasi-gubunn weja-degemc usitcumu kjsi-tasi-gegu.

36. Tocu Sesus kjsi bunaļuç mxi pugwelniji, piscwať wenjigwomcu, ac keçinu-dumuoci pejj-daliji çehku, eladijul: Paçi-tuljmin peslu-degem-cewe uçi enskigul igadaçun iktuk.

37. Usidab-uguet, elaji: Taņ igadaçwot-cubun kelulcul uskinjminn, Elnu ucwisul na:

38. Igadaçun usitcumu na. Keluulcul uskinjminn, eligewaçi unjjin na; çadu enskigul, winsit unjjin na.

39. Kedan-tege-wjnuu tan igado-gwotcul, munduu na. Upswesx-udime kespuh-sitcumuik na. Nuqip-swesx-udijik ansalewijik na.

40. Na ucit, stuge enskjgul mxa-dasigul ac nuwga-dumcul, na tuledx kespuh-sitcum-uigu.

41. Elnu ucwisul ulgimadu utansalem ucj mxi-tua-dulin utelige-wagimcu m'sit tan tesigul ejaacun-jedes-tumce-wel, ac tanj pada-daqa-dilijju.

42. Ac legedu bucte-wiktuk, bucte-ogwomcu. Nadel ihtx utkjdemuudj, ac nencubit-cudesin-umuge-we-u.

43. Tocu tilisip sabewultijik tulj baxasul-tidak stuge nagesit ucuol utelij-gewa-gimcu. Tan wen weski-duwocunit unuudumun, nuq.

44. Apq wasoc utelij-gewit-ewu-dim telec stuge mile-sudj mimu-gwodasik igadacun iktuk; tan elnu wejdoc, ac mimu-gwodoc; ac uljdasud' iktuk wejlijet, ac cakjn-tuj-skedoc m'sit utaligam, ac pegwodelc ula igadacun.

45. Apq wasoc utelige-wite-wuudim, telec stuge malsun etligwile keluulcul niscuman-gjju.

46. Ac tan tilisip wejdoc neuctegc niscumanqic kesim-cordic, eljet, ac cakjn-tuj-skedoc m'sit utaligam, ac pegwodelc.

47. Apq wasoc utelige-wite-wuudim telec stuge aabj pada-sabjasit ucigumugu; tan pedulaji telj-cakj-yjsi mila-muucsilic nemejju.

48. Ac tan tilisip wojuuwej, nataca-mala-dijul; tucu ebjadajik, ac mxa-ladiji keluusul-tiliji

eptaçun iktuk; aç tani muu keluuu-sultj-ligwi, ejigula-ladiji.

49. Na tuleds kespuh-sitcum-wigu. Ansalewijik pejjadaçak, aç uçj tepkisa-ladaçak eluwæ-wultiliji megwiç sabewul-tilji:

50. Ac legedaç buçte-wiktuk buçte-wæ-gwomcu: naçel ihts utkiçde-mudj aç nencubit-cudes-inum-ugæweu.

51. Ac Sesus elaji: Çakjn-setum-øgul m'sit egula çøguwel? eladijul: æ, kedul educ, n'saçum-amnen.

52. Tøcu elaji: Na uçit m'sit nuwj wiçuçet taç weluççj-kjnuudum-uçsit waşøc utelige-waçim iktuk, teleç stugeç etli-açsuisit wenjjigwom, taç weji tuwol-çaçøgul umegen-umuge-weum iktuk piçel çøguwel, aç saçawæl.

53. Na taç tilsip Sesus kiçadoc egula peslu-degem-çewel, wejip-çøtum-çaçit naçelu:

54. Ac pegisinc umut-kigu, aç telj kjnuu-dumuoji utalaçsu-dum-øgwom-uç iktuk, çel øcuç m'sit paça-ljul-tijik, teluejik: Tamj tet nut wejimsunc ula n'setuøgun? aç egula meşkiçul çøguwel?

55. Muu tu açuşewit uçuşul? muu tu uçuşul telu-j-duçsj-ljul Maçi? aç wiçj-gimaji çjnumuc, Saç, aç Søs, aç Sjmu, aç Sudaç?

56. Ac wiçj-gimaji ebiçij, muu tu m'sit tegwe-ulewiç? Na uçit tamj tet wejim-sunçul m'sit egula çøguwelu?

57. Ac wejuç-cwjuul-tijik utjninçu. Çaçu Sesus elaji: Niçanic-çij-tege-wjnuu muu kenski-delum-uçsiç, paçuc umutkiçgu, aç wøgumç iktuk,

58. Ac muu etlj tula-dugul nađel tet taŋ puğwelcul meskjgul cøguwel; umectum-ugewe-umux teladegec.

CHAP. XIV.

NA egula tilsip Helot gubulnol nuđumajul Sesuusul.

2. Ac telimaji unocubemu: ula Saŋ nuji-baptise-wađeget na. Negum kjsj mjuunsit, ađ na uđit meskjgul luğwocunn weji kjsa-dasiguł utjincu.

3. Mudu Helot cøwalađunn Saŋo, ađ kelpi-lađunn, ađ piđalađunn laplu-suncu; uđit Helo-djasul wiji-gudj-diđul Pijpul utebi-temul.

4. Mudu Saŋ elabunn, Muu telkj-dasi-nuc cus-wađuonu.

5. Ac keduw neba-dibunu; cađu ċiđalabunđ mju-majuinu; mudu telj-delum-ađibunn uniganic-ċiji-tege-wjuju-linu.

6. Cađu taŋ tilsip Helot unewct-ebunam-cewe unagwegum, weskijuidec kepmide-dasigec, Helo-djas utuusul, etlj-ađalcap megwje; ađ welcwijałajul Helođul.

7. Tocu wejit-plumajul elu-wjđum-asud' iktuk utigun-umuon taŋ pašuc cøguwe cwjłudum-uliju.

8. Ac ebites kjsuh-ċjas'mut ucwiċcu, set: Igun-umui ula tet eptađun iktuk, Saŋ nuji-baptise-wađeget unujju.

9. Ac eljgewit lođ wenmaji-đasit: cađu uđit eluwj-dumasudj, ađ uđit taŋic wju mađiđul, kjsute utigun-umuoc-sjlinu.

10. Ac elkjmajul [sumagunisul,] ăc temcweda-jul Sănul, lapl'suuncu.

11. Ac unuujj pegjsudasik eptaċun iktugu, ăc igunum-ueciġ ebit-esu ; ăc ebites pegi-suuduog ucwijuľu.

12. Ac Săn kegi-nuudum-uoji pejjđaliji, weswadaġ utjnin, tœcu utcuada-dumaġ, ăc eljđajic, agun-uidumuua-dijul Sesusul.

13. Ac Sesus nuudumaġ, wejip-cœtum-caŝit nađelu, wenjuľ-cwaăc, baċtaċum iktuk, unœuc-tugwaľu-gwenu. Ac mŝj pu-gwelkik nuudumađic, majuľ-cwola-dijul, pemjđajik, wejđajik ucġġunulu.

14. Tœcu Sesus eljet, ac nemjaji mŝj pu-gwel-niji ; ăc eulj-delum-aji, ac neblaji ucusi-nuogœ-wjnum-uoku.

15. Na welacw kegi-nuudum-uoji pejjđaliji ehku, elđdiji : ula baċtaċumikt, ăc nagwec suel caċayăc. Jigul-gim mŝj pu-gwel-kigu, culaġan utulđanŝ ucġġuncjjuľ, ăc upuġwod-elum-asul-tjns mjġip-ġewu.

16. Cađu Sesus elaji : Tilja mu upcœtum-kjđadiew ! Kjs sumuew.

17. Ac teljmađijul : Mu wesœœdum-udœec ula tet, paŝuc naŋcul pibun-ocunn, ăc taľbu-sijic nemajigu.

18. Sesus eet : ġuġwaduew, taŋ eyum.

19. Ac telkjmaji mŝj pu-gwel-niji utubj-đanŝ m'skġgu-ăcum-ictuk : ăc weswadoġul egula naŋcul pibunocunn, ăc taľbusiliji nemajju ; ăc semculabaŝit waŝo-gwœelu, mujwet, ăc seġwis-kibun-ega-doġul

ac igun-umui-ujul pibunocunn kegi-nuudum-woji, ac egi-nuudum-woji igun-umui-adiji mxi-pugwel-niji.

20. Ac m'sit tan tesijik mijjsultijik, ac kjsadal-ultijik, ac weswadu-dijul neuuc-tinsagul gel tabuu pwtaljewel wejuh-gua-dasigul pu-ibun-egul tanul escwajagul.

21. Ac tanik etladal-ultijik, eduk nan bitu-implul-nacun-ijik gnumuc, ac scumtuk ebijik ac mijwajjucu.

22. Ac encusju kjsalaji Sesus kegi-nuudum-woji utebjans wenjuul-cuudugu, ac utj-gani-elin cameku, tan pemj-jigul-gimag mxi-pugwel-nijiu.

23. Ac kjsj jigul-gimag mxi pugwel-niji, elitcu-juim-tumat pumdun iktuk, neuuc-tugwa-lugwet, utala-suudum-anu. Ac welakw iggak, nadel tet neuuc-tugwa-lugwet.

24. Cadu wenjuulc nuugu megwije cuspemc shk, weji madugwec utcu iktugu: mudu asumj-gwetc.

25. Na tilsip neuawe escumuc depkigu, Sesus pegisinki, pemjet uskitpactuk.

26. Na kegi-nuudum-woji nemijg upumjen uskit-pactuk, wenmaji-dasul-tijiji, telueliji: Scude-cumuq na: ac weji sescu-dijik gipalsud' iktugu.

27. Cadu encusju Sesus kelulaji, eet: ul-cwija-sulticw? nin na: mu ucwe-gwoda-sultjns!

28. Tocu Pjel usjdem-ajul, teluet: N'sacumam, kjlewin, tulimj n'tuljen eyumun uskitpac-tugu.

29. Sesus elajul: guuguuaye. Ac Pjel weji

naččasit wen-juulcuuduk, aç pemjet uskitpaçtuk utuljen Sesusulu.

30. Čadu ancaptuc kes-uh-çuusuc, aç wegwod-ašit; aç bœççic-tabaat, nedæwet, æt: N'saçumam, ušetæjj!

31. Ac encusju Sesus sjbinsčasit, aç mesunajul, aç elajul: Kjl kįçça kedlam-situmun! çøguwe wejj aşwįdašin?

32. Ac taŋ tilisip kjsj tebađidic wenjuul-cuuduk, eubunjaç.

33. Ac taŋik wenjuulcuuduk tebultijik, pejjđajik, aç ałasuma-dijul, eladijul: Kedulewe iktuk, kel Kjsule ucwjsul.

34. Ac usucum-įđajik, aç œcwajik maçumjgec telujsik Jenesulet.

35. Ac taŋ tilisip çinumuc ula maçumjgæ tuleek, kejjduđic, behc-wjaŋbu-gwed-udic keluswocun ula maçumjgsu, aç pegi-suduu-adiji eyumuliç kesj-nuugu-duliji.

36. Ac edamađijul pašuc usama-duonæ mjsul-sađaçun utœcwon iktuk. Ac taŋ tesijik samegađuu-adiç çakjn-sœltijik.

CHAP. XV.

TOCU tilisip pejjđajik Sesusul eyumuliç, nujj-wjggug-edijik, aç Palus-jaç, Salusalem tleec, teluejjik:

2. Čøguwe kegun-udum-ajik wejj pebelj-dædumįdijul saça-weçkik ukegi-nuudum-adimœ-weum-uol? mudu mu cus-iptin-edaagwic mijjsul-tjjdiju.

igada-gwodum-ugewe tan wasogawe Nuq muu igadagwodum-uucsup, uctubiscaq-duden.

14. Bunnaje-ucw ! negum^s negabi-goltijik nuji nigan^{sh}-tjgum-uadiji negabi-goltj-lij. Cadu negabjgwéec nigan-^shtjgum-uog negabi-gwelijul, kitk pijjedak upsug^e-gun iktuk.

15. Pjel usjdabuguet, elajul: Pakj tuljmin ula cwelewistudj.

16. Sesus elajul: Me munac nestueltuok ?

17. Ac muu nestumuduok tan ceguwe ogw-lemadime, eljac m'mustegu, ac elj-tueg-eme mijjunogwomeu.

18. Cadu tanul weji tuwol-cadigul m'tunc, na wejjagul m'cwomlam-uncu ; ac egula mejjigala-dijul mijmajujnuulu.

19. Mudu m'camlamun iktuk weji tuj-agul winçigul alj-daswocunn, neba-degem-cewel, wineçul, camutun-ogunn, pilsim-timcewel, ac alimim-timcewel.

20. Egula na tanul mejjigala-dijul mijmajujnuul. Cadu weji mijjsultime m'pjtunn muu casiptina-dasjnuugul, muu mejjigalagul mijmajujnuul.

21. Ac Sesus wejip-cotum-casit nadelu, eljejul macumjgul telu-^ssigul Tjlcu, ac Siduncu.

22. Ac, edu, ebit Cenunⁱ-ewjsew, wejjejul egula macum-jgul, ac elc^s-mictuajul, eet: euljde-ljmi, n'sacumam, Dabid ucwisul, n'tuis loc kesuçi-unmajec mundu iktuk.

23. Cadu Sesus muu usjdemac neuucte keluswocun. Ac kegi-nuudum-woji pejjidaliji tan ehku,

edamađijul, teluwejik : Jigulgim ebit ; mudu etli
sescwet cudenaçu.

24. Čadu Sesus usıdab-uguet, eet : Paşuc
elkjmimc etlicsugađıç gıçkelu-ε-uğuc Islel wıç tleek.

25. Töcu ebit pegısinc aç øgulum-cwesum-
aşijul Sesusul, elajul : N'sacumam, aßogun-umuwı !

26. Čadu Sesus usıdab-uguet, eet : Mu
keluul-tınuc suadıuon mij-wajıçc wıluol aç
igunumuon elmujıgu.

27. Čadu ebit teluuet : Kedul eduuc, n'sacum-am ;
čadu elmujuc weji mijjsul-tijik puıb-unegul tanul
weji njsıagul aļsumcwıdıji ubaťa-luıdıu-uıř.

28. Töcu Sesus usıdab-uguet, elajul : ebit,
meskjık ucudıam-sit-uocunum. Tuleeç uctınin tañ
telim-sunı-dedumunu. Na ba tiljsip utuusul kjsin-
pıluuc-sılijul.

29. Töcu tiljsip Sesus wejip-cötum-časit nađelu,
aç wejuadıescuk ucgıg-umuuc Galiletcu : aç elit-cöju-
imtumat cum-dun iktuk, aç nađel ebasit.

30. Ac mşı pugwelkik pejdadıjul wijit-cweu-
adıji tani aşca-sultılijı, aç negabi-göltı-lijı ; aç tani
mu nedř-udı-lıgwi, aç neblep-tına-dıji aç neblesı-
gađadılijı, aç uctugi pugwelnıji ; aç elegedıji Sesu-
sul ucwotcu ; aç telinpııajı, çel

31. Mşı pugwelnıji paçalıjul-tılijı tañ tiljsip
nemjadılıç mu nedř-udılıgwi ukelu-sul-tılinu,
neblep-tına-dılijı aç neblesı-gađa-dılijı uløtılinu ;
aşcasul-tılijı upumı-đalınu. Ac kepııı-delum-
adıjul Islel umicsaımul.

32. Ac Sesus wıguumajı kegi-nudum-uojı,

elaji : eulj-delumkik mxi-pugwelkik mijmajuj-nuc, mudu apcit-cweuujik nesuguu-naç, aç mægwe wes-cødum-jdicw tan cøguwe malcø-dumugu : aç ma jigulgim-agik suue-wjmcøwe iktuk, culağan mu unxtesa-djnxu.

33. Ac kegi-nuudum-woji telimçi : Tami tet baç-taçum iktuk wejim-sinum-uguup utulj-tebjan pibunocun culj-suma-nenu telj pugwelkie mijmaj ujnuc ?

34. Tøcu Sesus elaji : Taşigul pibunocunn wesçø-dumøgul ? Teljmaçijul : Eluwig-unuc-tesigul, aç tegel-dijik apçejuul-tijik nemejigu.

35. Tøcu telkimaji mxi-pugwelniçi mijmaj-ujnuu, umus-cuna-bjdağin maçumjgegu.

36. Tøcu Sesus weswa-døgul egula eluwig-unuc-tesigul pibunocunn, aç nemeçi, aç umjwet, aç segwis-kibun-egadøgul, aç igun-umuu-øjul kegi-nuudum-woju ; aç kegi-nuudum-woji igun-umuaçiçi mxi-pugwelniçi mijmajujnuu.

37. Ac m'sit mijjsul-tijik, aç kjsad-ajultijik. Ac weswadu-dijul escwjağul puhtigunn, eluwig-unuc-tesigul putalj-ewel wojuh-çui-ğul.

38. Ac tanik etlağal-ultijik, educ neu b'wim-tulnaçunijik çjnumuc, aç scumtuk ebijik aç mij-uajjçu.

39. Tøcu Sesus ejigul-gimaji mxi-pugwelniçi mijmajujnuu, aç tebaşit wenjuulcuuduğu ; aç peçi-sincul maçum-ğul Magdula tlelu.

CHAP. XVI.

AC Palusjak aç elp Sadu-sjak pejjalijul Sesusul, cweja-ladijul, aç cwiludum-u-adjul uci neyadmon cunugwosudj wasrgu.

2. Cadu Sesus usjdabuguet, elaji: Welac telueyok, uligiscudɜ: mudu megulɔ-gwaasik.

3. Ac eskitpuc telue-yok, m'tua-mugwa-sidɜ kjsuigu; mudu megulogwaasik, aç maçte-ulɔ-gwaasik. Weskiji-ulam-cusul-tjyok! amuç kejjiduu-djyok telin-tɔp-tumok tela-mugwa-sik musgiscwu: çadu mu kjsi-tulin-tɔp-tumogul tetpagagul ucugi-nugwos-udim-uwol?

4. Winsultijik aç winmud-u-dijik weda-bacum-ul-tijik, cwilumjidiç cunugwosudj; aç cunugwosudj ma igun-umuc-sultij-diew, paşuc njganic-giji-tege-wjnuok Sonaşoc ucunugwosudimu. Tocu Sesus naçalaji aç wejip-cɔtum-çasit.

5. Ac kegi-nudum-woji usucum-ıdajik, aç ɜ-won-dasul-tıdip usuadunɜ mjçipçewu.

6. Ac Sesus elaji: Ancap-tumucw! aç uci-ancwe-asul-ticw Palus-jak aç Sadusjac useu-gwiscum-uşu.

7. Ac wegwa-madul-tijik, telim-tultijik, Na mudu mu kjsuh-sua-ducw mjçipçewu.

8. Sesus kejjidoc, elaji: Coguwe weji wegwa-madul-tjyok, kılɜ, kįçca kedlam-situm-udjyok, mudu mu pegi-suduu-ok mjçipçewu?

9. Mu nestum-udqok? kjsna mu migwi-dedum-

udjyok nan egula bjtua-imitul-naćun-ibunje nankigul upibun-ocun-umu-ogul, ać taćic-subun-igul putalje ewegul wejuh-ćua-ćasić-subun-igul wejuh-sua-ćuoc-subunigul?

10. Kjsna eluigunuc egula bjtua-imitul-naćun-ibunje eluigun-uctesic-subun-igul upibun-ocun-um-uogul, ać taćic-subun-igul putalje-ewe-gul wejuh-ćua-ćasić-subun-igul wejuh-sua-ćuoc-subun-igul?

11. Taleć mu nestum-udjok njn mu wes-cudum-uluok pibun-ocun, tan telj-mulok ćuji-ancwe-asul-tjńń Palusjćk ać Sadusjćk useu-gwiscum-urńń?

12. Těcu wejin-setum-idić mu utuljman ućj-ancweas-ultjlin pibunocun useu-gwistacunum; ćadu Palusjćk ać Sadusjćk ukegj-nudum-adim-ćew-umurńń ućj-ancwe-asul-tjlinu.

13. Těcu Sesus pegjsinkul maćumigul Sesalju Pjlipu tleel; ać pjbanjmaji keginu-dumu-oji: Wenul ećjik mjmajuńńuc n't'njnewinu?

14. Teljmaćijul: Alt teluejik, San nuji-bap-tjsewa-deget. Uctugik ećjik, Illel: ać uctugik Sele-mju, kjsna neuctejit njganic-ćiji-tege-wjnuugwu.

15. Sesus elaji: Ćadu kjs taluweyok wen n't'njnewinu?

16. Sjmui Pjel usjđabu-guet, ećt: Kjl Olis-tewin, mjmajit Kjsule ucwisul.

17. Sesus usjđabu-guet, elajul: Welalućsin, kjl, Sjmu, Senus ucwis-ul; mudu wagi ać mul-đń mu kegj-nudum-ulućw ulau; ćadu Nuć tan ećk waćegu, kegj-nudumusc.

18. Ac teljmuul, kij Pjel-swin; ac ula cecwops-cuuduc taljduides n'mxi-qlasudum-ewjomim, ac munduagi uca-guna-dasigumul ma yapcu wiswi-gunedum-ijdicw.

19. Ac igunumul wasoc utupcus-kjgun-umul; ac tan ceguwe etlicji-pilumun macumigec, tulicji-pideds wasogu. Ac tan ceguwe etli-apcwadun macumigec, tulj apcwadasids wasogu.

20. Tocu telkjmaji kegi-nudum-uoji, mu wenul utuljmalin negum utclistewinu.

21. Na tilj sip wejadedegemc Sesus bocji-kjnua-duoji negum udepadin utuljen Salusalemcu, ac uci-puigwelj-unmajein nujit-plu-daca-dilji ac ucji pad-uljasu iktak, ac nujjwji-guged-ulji; ac uneboc-sin; ac sestewe nagwec umjnuunsinu.

22. Tocu Pjel weswalajul, ac bocji-pugimajul, est: Meamuc mowge, n'sa-cumam, ma tulesun.

23. Cadu Sesus kjwon-skjbugu-asit, elajul Pjelul: Nudec uliye, pocwojs-deljmin, kij wedumejin. Mudu mu welidédumun tan Kjsule tlee; cadu tan mijmaj-ujnuuc tlee, weld-dumun.

24. Tocu Sesus elaji kegi-nudum-uoji: Tan wen m'sunjdete nusunywa-gun, uteulsig, ac uswadug uclugjaweum, ac majul-cwolic.

25. Mudu tan wen m'su-njdeete usetsjduun umj-maju-ocunum, n'duds: ac tan wen n'doc umj-maju-ocunum ucit njnu, usetsjduds.

26. Mudu talj ula-luguds mijmajujnu canj-ewic m'sit usitcumu, ac eenug uci-jacamijul? Kjsna ceguwe mijmaj-ujnu igun-umuods uci-jaca-mijul utabajim-sunan?

27. Mudu Elnu ucwisul keduu-wijj-pejj-dadjji ut-ansaleemu uçuł ubačtad-egumcu; ač tœcu tilisip tulj ačancud-uodul m'sit wen-ul taŋ telugweliju.

28. Teljač teljmułok, taŋic wenic ačumultijik ula tet, taŋic ma uc-tudum-įdicw n'puwoeum mįsœcu numjađiç Elnu ucwisul çuguu-įeliç uteli-gewite-wuđimcu.

CHAP. XVII.

NA usucum kįsj tes-ugunaaç, Sesuis weswa-laji Pjelul ač Saçul, ač Saç wijjgudį-dįjul Saŋul; ač eliteçju-ımtum-ałaji espujit cumdunu, kįmuduugu.

2. Ac saše-womu-gwašit usçałwoku, ač usise telj bačtaštec stuge naçsıt, ač utœwonn telj wob-ęgjağul stuge wosađec.

3. Ac, edu, Muįs, ač Iłel, eli-meswa-dįdįji, wide-wistu-dįdįjul Sesusul.

4. Tœcu Pjel usįdabu-guet, elajul Sesusul: N'saçumam, weljaç ula uctįmunenuu: ulįđedumun, lįduđucsunu ula tet, nesiscul wigwomul; neucte kįj, neucte Muįs, ač neucte Iłel.

5. Na etlıkelusiç, aŋcap-ten, bačtaštec ałuc ačçį-gađađa-gwijđiç; ač, edu, wed-řhcœwesk wejjaç ałuc iktuk, teluēc: ula kes-alcusıt n'cwisu; taŋ utįnine lœc wejį ulcwija-luēcju: Jicsetuēcw!

6. Ac kegi-nuđum-ųjik etul-nuđum-įđiç, œ-gulum-cwedasuł-tįjik, ač lœc we-gwoda-sultįjik.

7. Ac Sesuis pegįsinc, saŋalaji, est: unąki-đaçw! mu wegwoda-sultįp!

8. Ac wobįdadię mŕ-wenul nemi-ądigul, paŕuc Sesusul, newc-tugwa-lu gwelijul.

9. Ac wejį nįŕaki-dadię cumdun iktuk, Sesus telkįmaji, elaji: Mu uctulįmanŕ wenu, tań telap-taęa-diyoku, mįŕecu Elnu ucwisul kįŕi mįnuunŕidŕ.

10. Ac kegi-nudum-woji pi-banimęi, telueliji: Cęgu-we wejį teluejik nuji-wį-guged-įjik, depa-dic Iel muldań upugisinnu?

11. Čadu Sesus usįdab-uguet, elaji: Mįamug Iel meltam-ipkįsinc, ąc ąki-kįsąa-dęgul m'sit cęguwel.

12. Čadu telįmulok, Iel kįŕi pegįsinc nu-guju; ąc mu nenua-dįgubunn, ąc telaładib-unn tań telį ulįdedum-įdipu. Ac elp Elnu ucwisul telietu-wųęi-un-majec utįnewŕ iktugu.

13. Tęcu kegi-nudum-woji nestumu-dįdįę uscumalįn Sańul nuji-baptįse-wądegel-įjul.

14. Na tań peįdadię mŕi pugwelńi eyumu-dįlic, ęinum pegįsincul Sesusul, emut-culį-bu-gua-sįjul, ąc est:

15. N'sacumam, eulįdelum n'cwisu. Mudu buŕkuhęi-bilcwet, ąc lęc keŕi-unmajec: sįŕu paęa-sįet, ąc sįŕu cesaęat.

16. Ac pegį-sudaęubunn kegi-nudum-ąjik, ąadu negumŕ meŕiń-pįładibunn.

17. Sesus usįdabuguet, est: ąagi! buŕki-mectumu-dįyok, ąc pađa-đaęa-dįyok weđa-baęum-ultįyoku! Talip-kįjit-cwewul-toksup? ęugwađuwį ucwisu.

18. Ac Sesus petkįmajul mundul, ąc wejį tuwol-ąsįjul na ba tilįsipu. Ac albađus kįsinseę

19. Töcu kegi-nuudum-uöji pejjädäjul Säsusul kijnudugu; eejik: Cöguwe weji mesituwol-całuc-tusup?

20. Cađu Sesus elaji: učit ucmectum-ugewumux. Teljac teljmulok, uscödumök uctlant-situocun stuge lamutalje uskinjmin, kjsituljmagok ula pum-dun: uči ajalucesj nađel misöcu ala tet: ac ajalucesis: ac ma cöguwe mesuluok.

21. Cađu ula teleec mu weji tuwolcašiw, pašuc ala-suudum-ocun iktuk, ac sune-wimcewe iktuk.

22. Ac etlug-ađum-udjidič Galjletcu, Sesus elaji: Elnu ucwisul kedw-igunum-uemc mjmajujnuw upitunuux iktuk:

23. Ac nebađak; ac siste-ewe nagwec mjnuun-sjdx. Ac lóc mescuda-sultjik.

24. Na kjsi pejjädič Cepulnjumcu, negumx tanc mesunum-idič eligewitewe suljewe, pejjädäjul Pjelul, ac elädijul: Mu tu tan kegi-na-mulok, ađacudumuuc eligewitewe suljewe?

25. Pjel eet: ee. Ac piswedädič wenjjigwom, Sesus meltam kelusit, eet: Simu, taljda-sin? wenj wejim-sinum-ua-dijul eligewitewel suljewel, usitcumugewec eligewjik? un-junuux iktuk? kjsna pilu-egu?

26. Pjel elajul: Piluegu. Sesus elajul: Töcu unjjuwuok buaławjik.

27. Cađu culağan mu cuwjuu-onenu, uc-gigumuuc ulje: ac pačasadu m'cugun: ac sual nemeč tan tunc načasit; ac tsulduna-luč, weji-

duducs suljewe. Na suadu, ac igunumu negu-
mzu, ucit nin ac kju.

CHAP XVIII.

NA egula tiljip kegi-nudum-ujik pejida-dibuna
Sesusul, ebunik: Tegen mxi-espec wasoc
utelige-wagimcu?

2. Ac Sesus weswajajul mijwajjijul, ac mja-wec
igalajul:

3. Ac eet: Teljac teljmu-lok, muu kjwonsca-
luksul-tuok, ac muu tulstok stuge mijwajjic,
ma piscwedawok wasoc utelige-wagimcu.

4. Na ucit tan wen tulj bunogwa-lusic stuge
mijwajjic, na negum mxi-espec wasoc utelige-wa-
gimcu.

5. Ac tan wen suaqa-dul n'wjsunum iktuk
newc-tejlilijul telj miju-aji-jui-lilijul, na nin wes-
walit.

6. Ac tan wen kjsalajul newc-tejlilijul egula
mijwajjiccu tanik ked-lam-situmu-dijik n'tjincu
utejacun-jedestun, pjamuljas utjinc mulin-apsawl
upscu-sic, ac lictaba-lucsic etljemic ucigumugu.

7. Aagj! ucit usitcumugu, ucit ejacun-jedes-
tumce-welu! mudu ejelec muu utiganu ejacun-
jedes-tum-cewelu: cadu m'tuodj igads na mijwaj-
nu utjincu, tan wejj igaac ejacun-jedes-tum-
ce-weu.

8. Cadu ucjitun kjsna ucat, jacun-jedes-imusc,
tumte-hen, ac jigulege. Pjami-uljac uctulj-piscwan
mijwajucun iktuk, uctascasin, kjsna ucublip-

tj̄nun, muencuuds uct̄abui-ipt̄i-nun, kjsn̄a uct̄abuij-
c̄adun ; ̄āc elp uct̄ula-gulcusin̄ yap̄gu-̄awe buct̄su.

9. Ac upukik jācun-jedesimusc, uctalkjgw̄adu,
̄āc jigulege. P̄jami-ul̄jāc uc̄suuct-alkjgwon̄ uc-
piscw̄an̄ m̄imajuocun̄ iktuk, mu-encuuds uct̄abui-
alkjgwon̄, ̄āc uct̄ula-gulcu-sin̄ munduiagic̄ tulj-
buct̄su.

10. Ancw̄e-asul-tiew, mu uct̄alu-womān̄s̄ neuc-
tejit̄ egulā ap̄gejul-tijik : mudu tel̄imulok, wās̄oc̄
iktuk utan-salemuok yap̄gu an-captum-uā-diḡ
Nūc-ul̄ tānul̄ wās̄oc̄ eyum-ulijul̄, uisiscw̄a.

11. Mudu Elnu ucwisul̄ pegjsinc̄ uset̄s̄jdun̄
tān̄ kescagupu.

12. Talj̄da-sultijok ? ḡjnum̄ uscw̄ewōc̄ cuskim-
tulnācun-ijijī ḡj̄kelu-eūc̄j, ̄āc neuctejit̄ kesc̄āāḡ :
mu tu būnālāgwī pescu-nāduc-tesins̄kuk-silijī
gel̄ pescu-nāduc, ̄āc el̄j̄ew̄ c̄ewi-cum-dun̄ iktuk
cumdunt-nu, ̄āc cw̄il̄uagul̄ tānul̄ kesc̄alijul̄ ?

13. Ac wejjāḡ, tel̄jāc̄ tel̄imulok, p̄jami-ul̄j-
delum-ajul̄, muen-cuuds̄ egulā pescu-nāduc-
tesins̄cuc-silijī gel̄ pescunāduc, tān̄j̄ mu kesc̄a-
ligwju.

14. Nā tel̄ēc̄ mu ul̄j̄de-dācunum̄ Cūc̄ūs̄
tān̄ wās̄oc̄ ehk, neuc-tejit̄ egulā ap̄gejul-tijik̄
uc̄usc̄anu.

15. Nā wijigudjyok̄ pā-dādusc, ul̄j̄ye, uptugim̄
pāsuc̄ kil̄s̄ tābugwa-lugwew. Jicsetusc, āb-
ajipewāt̄ wijigudjyok.

16. Cādu mu jicsetu-luuuc, t̄ocū wijuhsu-
al̄ mēḡ neuctejit̄, kjsn̄a tābusijik ; cula-m̄an̄

tābusijik, kjsnā neesijik, utuunuwol, m'sit keluswocunn uęi mulgigun-ewa-dasin.

17. Peljdelumaę, agunuw-den męi-ala-sudum-omigu. Peljdetc męi-ala-sudum-omj, tuleę uctj-nincel stuge segewjelnu, aę nuji-męa-dege-wj-nu.

18. Teljaę teljmułok, tanul cęguwel etlic-gipilum-udj-yogul maćumjgec, tulic-gipi-dedul wa-sęgu. Ac tanul cęgu-wel etlj-apcwa-duęgul maćumjgec, na etlj-apcwa-dasjdul wa-sęgu.

19. Apę teljmułok, tābu-sijik kjs nęuctc tuljđ-degeęđ u-siteum-uc, tan cęguwe cwjludumjđię, uęi kjscaja-du-oden Nuęuc tan wa-sęc ehku.

20. Mudu tan tet tābusijik, kjsnā ne-susijik etlj-męi-dajik n'wjsunum iktuk, nađel tet megwjić eyum njnu.

21. Tęcu Pjel pegjsincul, elajul: N'saćumam, talj-sjřu wijjgudjec pađađujđř, aę njn aćicsic-tuodes? Elwigunuc tes?

22. Sesus elajul: Mu teljmułuw, elwigunuc tes; cađu, elwigunuc-tesinscaę ęel luwigunuc, tes.

23. Na uęit wa-sęc uteljge-waęim telęc stuge eljgewit tan kedu-įlag-un-udum-ađiji unocub-empmu.

24. Ac bęcęi-įlagunuw-dum-ađię, nęuctejlijul pegsuđuwjul tan ehk, tanul tetujul m'tiln bjtuwim-tuńaćun-igul talentul: (jęc, caķjyjs bjtuwim-tuńaćun pęnu.)

25. Ac mudu męgwe cęguwe wescedumuc tan aćancusu, uisaćumamul telitplumęul n'twişked-

unu, aç utebitemul, aç unijjinc aç m'sit utā-
ligamul, aç utāban-cudaşinu.

26. Na ugıt unocubem mescunadesinç, eda-
majul, eet: N'saçum-am, skjbei, aç çakı ağan-
cuduultes m'situ.

27. Ac ulā unocubem usaçum-amul eulide-
lumçul, aç bunajuljul, aç igun-umuoç tetadim-
ceweyu.

28. Ac ulā unocubem tewjet, aç wejjajul ta-
nul witluğwedj-dijul ta-nul tetujul cuskim-tul-
naçun obscuđigu; aç cø-cwajajul, aç kestunajajul,
elajul: ağan-cuduj tan tetuinu.

29. Ac witlu-gwedj-dijul mescunadesincul u-
cwotcu, aç edamajul, elajul: Skj-bej, aç çakı
ağan-cuduultes m'sit.

30. Meluiç muu keduj-tula-degeç; çadu eljet,
aç pijajajul laplısun-cu, mjsøcu çakı ağan-cudum-
uliç tetadimcu.

31. Na tan tiljsip uctugik witlu-gøwinuc
nem-jduđiç tan telj-kjscajjaç, løc mesça-daşul-
tjik, aç pejida-jik, aç agun-udum-uađijul usaçu-
mamuoł m'sit tan telj kjscajjaçu.

32. Tøcu usaçumamul wjgumçul, telimçul:
Kjl eluwewin nunoc-ubem! igunumulep tan tesuc
tetuin, mudu edamjp.

33. Na muu depçadi-nuc-sup kjl elp uctulj-eulj-
deljman witlu-gwedjyok stuge njn eulj-deljmulep?

34. Ac usaçamamul wegijiljul, aç eli-igun-um-
weduliç utjinin nu-jj-unmajø-daça-dijijj mjsøcu
çakı ağan-cudum-uliç m'sit tan tetuju.

35. Na elp tulalnoktə wəseḡawe Nuḡ, mu uḡi əbiesic-tumuwok ucaḡlam-unuw iktuk, m'sit taḡ tesjyok wijiḡud-ultjyok upada-sudimtu-wolu.

CHAP. XIX.

NA teljaḡ taḡ tilsip Sesus caḡi kjsa-bugueḡ egula keluswocunn, wejip-cotum-caḡit Galiletu, aḡ pegisincul maḡumjgegul Sudja tuləl, caḡec Suлдencu.

2. Ac mətj-puu-gwelkik majul-cwola-dijul, aḡ nebilaji naḡelu.

3. Ac Palusjaḡ pejida-dijul, cwejj-maḡijul, aḡ eladijul: Telkjdasic tu ḡinum utejigul-aḡaḡ utebitemul uḡit m'sit paḡasudju?

4. Sesus usj-dabu-guet, elaji: Mu egidum-udu-oksup Negum taḡ wejlkjsiabuni pəctumkjaḡcu, ḡinumul aḡ əbilijul telj kjsi-abuni?

5. Ac əs: Na uḡit ḡinum n'culadul uḡul, aḡ ucwijul, aḡ utcuna-sjdaḡ utebitemul? aḡ egula tabusijik tetpu-waḡagi-wjdaḡ?

6. Na uḡit mu ajip-kiji-tabusijew, caḡu paḡuc ne-ucteḡe waḡagi. Na uḡit taḡ Kjsulc aḡtuna-dəḡup, elnu mu tepki-saḡuic.

7. Təcu eladijul: Cəḡuwe caḡu Mujsəə wejj tulit-plu-deḡes igunumuon ejigulaḡ-dimcəwe wjigadigun, aḡ ejigulaḡaḡ? Sesus e-laji:

8. Mujsəə mudu ucwom-lamuu-nuol telim-ulḡe-gul, usj-delum-uləksup ucteḡigulaḡaḡ ucte-bitem-uok; caḡu wejip-cotum-kjaḡ mu tele-nuḡsup.

9. Čadu nja telimul-lok, taŋ wen jigulaŋa utebitemul, paŋuc učit wineŋcul, wineŋcul telaŋit. Ac taŋ wen malje-widijul taŋul ejiŋula-luuc-sj-libunn, wineŋcul telaŋ-sit.

10. Keŋi-nuudum-woji telimči: Na tulejidig činum ač utebitemul, mu weljanuc malje-ewinu.

11. Čadu Sesus elaji: M'sit wenic mu kjsim-sinum-įdicw ula keluswocun: čadu paŋuc negumŋ taŋ-ic igunumuč.

12. Mudu ałt unuc ač e-yumu-dijik taŋic teluhs-ciiji-nul-tijik; ač ałt unuc ač eyumu-dijik taŋic weji tulj-kjsi-dasul-tibunic mjmajujuu iktugu. Ac ałt unuc ač eyumu-dijik taŋic teli kjsi-sul-tibunic učit waŋoc uteligewa-gimcu. Taŋ wen kjsim-sunc, m'sung!

13. Tocu pegi-sudu-adiji mijuaajju, taŋ ehku, u-čit utiŋadun upitunn utiŋewoku, ač utala-su-dumaŋu. Čadu keŋi-nu-dum-woji petki-madiji.

14. Čadu Sesus eet: Usj-delum-ucw mijua-jiŋ-cu, ač mu cutcu-la-nŋ učcw-đanŋ taŋ eyum. Mudu telotijik wedałi-gamim-kik waŋoc ut-eligewa-gimu.

15. Ac iŋadogul upitunn utiŋewoku. Tocu wejip-cotum-časit nađelu.

16. Ac, edu, neučtejit činum pegisinc, ač elajul: Keluusit nuji-kina-muet, coguwe keluwic tuladegedes, culaŋaŋ nuscedumun yapču mjmajuocun?

17. Čadu Sesus elajul: Coguwe weji tulujdin keluusit? Mŋwen keluu-sicw paŋuc neučtejit,

jeç, Kjsulc. Çaduu m'suunj-dedumun ucpiş-cwaw
mjmajuocun iktuk, culøden utplu-daçunn.

18. Albaðu elajul: Teg-enul? Ac Sesus est:
Muu ucnebaðegş! wjneçcul muu uctulaşu! muu
ucummu-tunş! aç, muu ucpiş-sabuu-guş!

19. Ucpumj-delum cuç, aç ukjç; aç tulic-
salad-ucs kigumaç, stuge telicsadumun kil uctjnin.

20. Albaðu elajul: M'sit egula kelødum-
aþunn tilisip wejædegeme aþa-dujji-juijanec. Çe-
guwe ap pewotum?

21. Sesus elajul: Uctuiçakj-kjşcaja-lucsin,
uljye, n'twişkeduu m'sit uctajigam, aç ewle-juul-
tijik igunumu: aç milesudj uşcøtucs wa-şøgu:
aç çuguyye, nuu-suguj.

22. Ac aþbaðu nuuc na keluşwocun, pøctum-
çaşit, keşj-unmajj-da-şit; mudu løc mješit.

23. Tøcu Sesus elaji keg-juu-dumuu-oji:
Teljaç teljmuulok, mješuwjnu m'tuæec utjnin
upişcwaw waşøc utelj-gewa-gimcu.

24. Apg teljmuulok, ajin-cuma-şjaç *camul uşj-
başin şaçudjil upukikwu, muencuude mješuwjnu
upişcwaw Kjsulc uteljgewa-gimcu.

25. Kegj-nudum-uoji nuu-dumjdiç, løc paça-
lijul-tijik, telwejik: Wen, çaduu kjsuşsetuş?

26. Sesus aþçamaji, est: ula muu kjšj-tula-
daşjnuuc mjmaju-jnuu iktuk, çaduu Kjsulcu iktuk
m'sit çøguwel kjšj-tula-dasiş.

27. Tøcu Pjæl uşj-dabuu-guet, elajul: aþcaptern!
njnen m'sit çøguwel noctummu-djeg-ubun-igul,

---

* Meskilk wjšis na.

ac nususgu-legup. Coguwe tu uscedumudides-jnen ?

28. Sesus slaji: Teljac, teljmulok, kls tanc nusus-gui-yoksup, minwuh-skijj-nultim-cewe iktuk, tan tilisip Elnu ucwisul cudpidz kcpmidedasie eligewitewe ucudpudim, kls elp cudpul-tjdocsup newctinscagul gel tabu eligewitewel cudpudjl, tulj-ilsuama-docsup metla-sune-micsijik gel tabu, Islelec tulesgu.

29. Ac tan wen noetugubunn wenjjigwomul, klsna nacalabuni wijigimaji cinumuu, klsna wijigimaji ebiliji, klsna ucul, klsna ucwijuul, klsna utebitemul, klsna umjijn, klsna utiga-dacunumul, ucit njn n'wisunum, cuskim-tulna-cun uljajim-suntz, ac utalj-gamidz yapcu mijajuocun.

30. Cadu pugwelkik tanc umswesawec, kespjedak: ac pugwelkik tanc kespjejik, umswesawedak.

CHAP. XX.

MUDU wasoc utelige-wagim telec stuge cinum, etljalsusit wenjjigwom, tan tewjes kesj-eskit-puruugu, naji-cwllu-osun-igu lugowj-nugwuu tedj-bogwa-guwe utigadacun iktuk.

2. Ac klsagunuu-duma-djidiq lugowjnuuu ucit * Djncljus nagwegu, elkjmaji tedj-bogwa-guwe utigadacunu.

3. Ac apq tewjet klscaji-buguu-jet, ac nemjaji uctugi cacumul-tljiji jtljn-tui-scadimeu mo-gwe taluguu-djligwi.

---

* Educ, pescunaduc tes obscurdic.

4. Elaji: Kıl̄s elp uldaçw tedu-bögwa-guwe igada-cun, aç tan telj tetpagaç tulj igun-umuil-toksup. Na elidajik.

5. Ac apç tewjet educ mįsła-gwet, aç kipewať, aç neuçts teladeget.

6. Apç tewjet educ ne-uctajjet tuçu sweptuk nagösit tetat, aç wejjaji uctugi çacumul-tiliji mögwe talu-gu-diligiwi: elaji: Ço-guwe ut wejaçum-ultiyok neuçti-giscuc mu talugui-duok?

7. Negum̄s eladijul: Mudu m̄swen lugöwocun igun-umui-namuç. Negum elaji: Ulidaçw tedu-bögwa-guwe igadaçunu, aç tan telj tetpagaç m'sun-toksup.

8. Na welaç tan etljal̄suisit tedu-bögwa-guwe igada-cun, elajul nudaçbi-laçidemul: Wjgum lugöwınuıgwu, aç ayaçuduu; uçıp-çotum-çadege wejaçdegemc kespjejik mįsöcu umscwesawec.

9. Na negum̄s pejidajik taniç pöçtu-luguidibunic educ ne-uctajjet tuçu sweptuk nagösit tetat, aç mesunumıdıç dınelıus tan tesıdıçu.

10. Çadıu tan tilısip um-scwesawec pejidajik, telıda-sultijik utajim-sinumun̄s. Çadıu negum̄s elp mesunum-ıdıç dınelıus tan tesıdıçu.

11. Ac mesunumıdıç amselı-madıjul etljal̄suisilijul wenjjgwomu.

12. Telwejik: Eguła kespjejik paşuc neuçtajjet telipkit-lugui-dijik; aç telaluçik stuge ninenu, taniç pemaçuegup nagwec wuhsunum, aç tan telipudegup.

13. Çadıu usıdab-ıgwuet, elajul neuçteçilijul

neg-umꝛu: De, muu kespugwa-luluu. Muu tuli kjsagun-udum-ꝛheus ucit dineljusu?

14. Suaðu tañ wedaligamin, aç upcortum-caꝣi: tulic-tui-igunum-uodes ula kespjet ansumã stuge kju.

15. Muu tu telkidasjnuuc n'tulaðuun tañ teli uljdedum njn n'taljãmu? Ucpukik tu wingic mudu njn welmudu?

16. Na teleec, kespjeyik umscwesã-wedaꝁ, aç um-swesãwec, kespjedaꝁ. Mudu pigwelkik wigumujik, caðu tegalejijik njnaꝣun-uꝣsul-tijik.

17. Ac Sesus pemit-cø-juu-imumãt Salusalzmcu, weswãlaji neuuctin-scuksiliji gel tabuu kegi-nudum-woji kjmuduuk ꝛhtigu, aç elaji:

18. Ancãp-tumucw! pemit-cøjuu-imumi-dãicw Salusalemcu, aç Elnu ucwisul utinin uljig-unum-woden ucgi pað-uljaꝣ-u iktuk, aç nujiwã-gugedijik; aç ulj-ilsumãdaꝁ n'puwocun iktuk.

19. Ac ulj-igunumu-aðaꝁ uctugi tesca-micsiliji umaligimanꝛ, aç njbj-socun-tãꝛ, aç ucluꝁi-ꝛhtãꝛ; aç sistewe na-gwec minunsidꝛ.

20. Tøcu pegsilnijul Sesusul ucwijuol Sebudi ucwisu, ucwise tegwe-ua-dijul, aç ebit ejinowa-sijul, aç cwjludum-uoc naðu cøguweu.

21. Sesus elajul: Cøgu-we paꝁotumun? ebit elajul: Utpluden egula tabusijik n'cwise utulba-dinꝛ, neuuctejit ucti-naꝁunume aç uctuc uꝣpaða-dujume ucteli-gewa-gimcu.

22. Sesus usidabuguet, eet: Muu kejidu-duok tañ cwjludum-u-diyok, Kjaꝁ-tusãmu-goltigok

n'cunjpsumun taŋ njn keduu-tusamugwi? Ac kjsuh-çjbaptisewa-luuc-sultigok baptise-waŋtim-cewe taŋ njn weji baptise-waluksi? Negumɤ eladijul: kjsi-tulađaça-djgec.

23. Sesus elaji: amug utusamui-gelti-docsup n'cunj-summ-unu, aç uçi baptise-waluksul-tidocsup baptise-waŋtim-cewe taŋ njn weji baptise-waŋime. Çađu bađime n'tinaçun-ume aç n'pa-đađu-jumc, mu n'tig-unum-adimce-weum, pa-suc uçi negumɤ taŋic weji iđuus Nuçigu.

24. Na neuç-tinsuc-sjik nuđumidic ula, wejüh-tuađiji egula tađuusiliji wijgudiliji.

25. Çađu Sesus wigui-maji taŋ ehku, eet: kejdudiyok uctugik tesaç-micsjik usaçum-amuok utalsum-cunɤ negumɤ: aç taŋic espoltijik kjestewuadiji.

26. Çađu ma tulenuc kjs uctjnewɤ iktuk. Çađu taŋ wen mesunidec utespein uctjnewɤ iktuk, kjs unocubemicw.

27. Ac elp taŋ wen mesunidec utetljsaç-umɤin uctjnewɤ iktuk, kjs unocubemicw.

28. Ansumaja stuge Elnu ucwisul mu pegi-sinuç luğowonu, çađu utuluğowon uctugju: aç utigunumuen umj-maju-ocunum uçi pu-gwelniji utabajip-cwodelum-ugewum-uol.

29. Ac wejip-cotum-kjđa-jik [ucçigunc telu-isc] Seliccu; aç pugwelkik mjmaju-nuc majul-cwola-dijul.

30. Ac edu tađuusjik neg-abigwegik çinuumc ebijik çaçɤhtigu: aç nu-duadiç Sesusul pemj-

sjɔ-ʌʃliɕ, nedɔwejik, ɛɛjik : ɛulj-deljimin ! n'saɕum-
amjnen, Dabid ucwisul.

31. Ac mɔj puɔgwelkik petkj-madiji, teljma-diji
ubunɛ-wistulinu. ɕadu negabjg-wɛɕic telj aju-
nedɔ-wejik, ɛɛjik : N'saɕum-amjnen, ɛulj-deljimin !
kjl Dabid ucwisul.

32. Ac Sesus nenki-bu-gu-ʌʃit, wigumaji,
elaji : ɕɔguwe paɔwotum-ok n'tula-lulj-nɔu ?

33. Negumɔ ɛladijul : N'saɕum-amjnen, n'puk-
jgwiɔnul upanta-dasinu.

34. Sesus ɛuljdeljmaji, samaduajul upukjku-
wol ; ʌɛ encusju upuk-ikuwol nemj-degegul ;
ʌɛ negumɔ majul-cwoladijul.

CHAP. XXI.

NA tan tilsip weju-ɔjɔadiɕ Salusalemcu, ʌɛ
pejɔadiɕ Betpasegu, pum-dun iktuk teluwɛic
Oljbet, Sesus elkjmaji tabusiliji keginu-dumwoji :

2. Teljmaji : uladiɕw ucɕjɔunɕjɕ tetpugju, ʌɛ
naɔcumj-weji-adoc-sup jɛɕʌ keltaɕpɛʃit, ʌɛ nut-
cwk tegweadi-dijul. Apcwaɔucw, ɕu-gwi-gulda-
cunucw tan ɛyum.

3. Ac wen naɔaljmua-lɔk, tuljmucw, Al-susit
wedumj-delum-ajul. Ac naɔcumj-ʌbu-gweduwu.

4. Na m'sit ula weji ɕakj-kjɕajjɛ utuljan tan
weji teluemcup niɕanic-ɕiji-tege-wjnuu iktuk,
teluegup :

5. Tuljmucw Sjɔn utusul, Ancapten, ucteli-
gem weɕuɔjet, negum muu nedɔh-cwɛic, ʌɛ
ɕɛubijul jɛɕʌʃul, ʌɛ nutcwelijul, jɛɕʌ unjunn.

6. Ac kegi-nudum-ujik eladidik, ac teladegejik tan Sesus telkimapu.

7. Ac peji-gulut-cunum-uadijul jecasul ac nut-cwelijul, ac cecwa-dua-dijul utowon-uolu, ac cecwa-ladijul Sesusul.

8. Ac mxi pugwelkik sa-cuncu-duu-dijul ut-owonuwol xhtigu: uctugik weji musj-gatcun-temidijul upsetcunn, ac else-soduu-dijul xhtigu.

9. Ac mxi pugwelkik tanik nigun-dajik, ac elp tanik majul-cudidik, nedxu-didik, eejik: osanu! Dabid ucwiscu! welalucsit tan wegcuiet Ucgisa-cumx uwjsunum iktuk! osanu! mxjespec wasogu!

10. Ac tan tilsip Sesus pegisinc Salusalemcu, m'sit tan telkjk ucjgunc sespe-nocsul-tijik, teluejik: Wen tu ut?

11. Ac mxi pugwelkik mijajuiñuuc, teluejik: Sesus na, niganic-giji-tege-winu, tan telxst Nasaletcu, Galilet tule.

12. Ac Sesus piscwat Ki-sule utucji-alasudum-ogwomcu, ac ejig-ulalaji m'sit tanj etlin-tui-scadiliji, ac tanj etlip-cwodel-igudj-liji ucji alasudum-ogwomcu; ac ketcu-jactu-ojul ubata-ludim-uol nu-jj-sasewa-duudijul sui-ljewelu: ac ucud-pudim-uol tanic nedui-scadiliji plesu.

13. Ac elaji: Teluwji-gasik, Njc tului-dasidx alasudum-ocune wenjjigwom; cadu kilx teladuoksup ucui-mutunes wigwominu.

14. Ac negabigetijik ac ascasultijik pejidadijul ucji alasudum-ogwomcu, ac nebilaji.

15. Na ucgi padljasc, ac nuji-wjigugedjik, nemjdudijul paçaliudjil tanul tela-degelijul, ac nemja-diji mijuajjg nedrudiliji, ac telweliji, osanu! Dabid ucwiscu; ac wegjuultijik.

16. Ac eladjul Sesusul: Nudajik tu tan teluedic egula? Sesus elaji: ee; munac egidumu-duoksup, Mijuajjgc ac nundijik utunus iktuk, weji kjscaja-duep emtø-gwodum-ugzewu?

17. Tøcu naçalaji, ac wejitujet ucgigunc, ac eljet Betanigu; ac nadel ketcunit.

18. Wopc telj apscwašit ucgigunc, cewšinc:

19. Ac nemjdoc mjniç-cocsi çasçstigu, ac pegisink, ac møgwe cøguwe etljewjducw, pašuc njbjic: ac teluete, Muu meç yapçu uc-minu! Na encusju se-wiptec mjniç-cocsj.

20. Ac kegi-nudumu-jik nemjdudic, paçaljul-tijik, eejik: Telincusju mjniç-cocšec sewiptec!

21. Sesus usjdabuguet, elaji: Teljac teljmulok, uscødum-udjyok uct-lamsituocun, ac muu ašwida-sultuok, ma pašuc tulaðaça-duok tan telaðasic ula mjniçcocsj, çadu tuljmøk ula cumdun, unagaðasi, ac upçaşaðasi ucgigum-ugu, tulaðasis.

22. Ac m'sit cøguwel tanul elj-cwjludum-øgul ala-sudum-açun iktuk, uctlam-situmu-djyok, m'suntocsup.

23. Na kjsipiscwaç ucgi ałasudum-øgwome, ucjpadljasc ac nu-jitplu-ðaçadjik mijmaj-wjnu iktuk, pejida-dijul Sesusul, etlj-kjnudum-welijul, eejik: Cøguwe tu ałasudj weji tula-dunnul egula cøguwel? ac wen igunum-usc ula ałasudj?

24. Sesus usjdab-uguet, elaji: Njn elp kilɔ pjbani-mulok neuctegcu, tan agun-udumui-iyok, njn elp agun-udum-ultoksup kilɔ cøguwe alsusudj weji tuna-duonl egula cøguelu.

25. San [nuji-baptise-wædeget] ubaptise-waðacunum, tamj wejjac? wæsoc? kjsnā mjmajuiņuu iktuk? Čadu agun-udum-adul-tijik, telimtul-tijik: Tuluwæcw, wæsøgu, tuluedɔ, Na učit cøguwe mөгwe wejictlam-situɔok?

26. Čadu tuluwæcw, Mjmajuiņuu iktuk, ģipalcwicw mjmajui-ņuugu: mudu negumɔ kedlam-situmu-dijik Sanøø unj-ganic-ġiji-tege-wjnu-ġinu

27. Tøcu usjdabugui-ądijik, elądijul Sesusul: Mu kejjduduec. Sesus elaji: Ac elp njn mā tnlmuuluoč cøguwe alsusudj weji tuląduonn egula cøguwelu.

28. Čadu talj-dedum-u-diyok? ģjnumoc ehkus-unok, tåbusj-libunġu ucwiscu-u. Ac pegisincubunn umscwes-ąwe-u-u, elabunn: Cwjs, ulje, tul-ugwe kjsucuk tedubø-gwā-guwe n'tjgąđacunu.

29. Čadu usjdabuguep, teluep, mā tulądegɔ. Čadu culabis apscwedąsip, ąc eljep.

30. Ac pegisincubunn tåbuąwel, tøcu neučtē teljmabunn. Negum usjdabugues, ęs: N'są-cumąm, ąą, tulądegedes. Čadu mu eljęgup.

31. Tegen egwet tåbusibunġ telądegep uęul uljđe-đacunum? Elądijul: umscwes-ąweąc. Sesus elaji: Teljac teljmułok, nuji-mɔą-đacą-dijik eljęwitewe suljąwe, ąc winsul-tijik ebijik, ġgani-

piscwedajik wasɔc utel'igewagimcu, escumunaç k:lɛ piscwedawok.

32. Mudu Saɲɔɔ pegisin-cubunoc eyumoku sabewudj utɬh-tigu; aç k:lɛ mu ked-lam-situw-ɔ-gunoc; çadu nuji-mɬa-daça-dijik eligewitewe suljewe, aç winsultjik ebijik, ked-lam-situw-dibunu; aç taɲ tiljip nemjdu-diyoksup, mu apscweda-sultuok-sup culabisu, culaɲaɲ ucudlam-situmu-djɲu.

33. Jicsetumucw uctuc peslu-degem-cewe: Elnuoc ehkusunoc taɲ-oc etljalsusitoc wenjjig-womu, taɲoc igadagwot-cusunec tɛdubɔ-gwaguweec igada-cunegu; aç ɬwɨ-lu-docsubunec, aç muun-çatcusunec megɔbageec elmalecugegu; aç etljdocsunec escumagun-egu, aç igaduobunec upjtunuwok nuji igadagɔ-delitcuu. Tɔcu wejip-cɔtum-çasisunoc wjcu.

34. Na taɲ tiljip mjniç-cul utetpaga-gumuɬ kedu-igaç, elkjmaji unocubemm nuji-igadagɔ-duliji eyum-uduliji umusunumuɬ incuç mjniç-culu.

35. Ac nuji-igadagɔ-dijik cɔwalaɲiji unocu-bempmu mataɲdijul neuctejilijul, nebaɲdijul uctugul, aç cuɲɬ-taɲdijulu.

36. Apç elkjmaji unocubemm, aji puɲgwelniji muencude umscwesewegu. Ac ne-ucte telaɲaɲdiji.

37. Elmjkespiaç eljaɲuwaji ucwisu, teluɛt: Ucpumj-delum-adaç n'cwisu.

38. Çadu nuji-igadagɔ-dijik nemjadiç ucwisu, telimtuɬtjik: ula na kedu-uhɬaligamiç ucuɬ

utaligamu : gungwidaew! nebaneç! aç kınu u-
scöduo-sunu m'taligamu.

39. Ac cöcwalađijul, wejji tuieg-edijul tedubö-
gwaguwe igadaçun, aç nebađijul.

40. Na uçit tañ tiljisp etljałsusit tedubö-
gwaguwe igadaçun upkısintş, talaładu egula nuji
igadağö-dijiku ?

41. Teljmađijul: unmaji-kaķj-scwisalađu negumşu;
aç töcu igaduđş tedubö-gwaguwe igadaçun uctugik
nuji-igadağö-dijik upıtunuş iktuk, tañic ağan-
cuduodaķ mjniçul, utetpaga-gumuş.

42. Sesus elaji: Munaç wet-kjđumu-dyöksup
ewigasiğul, Cuundş tañ nuşeg-un-ş-udijik ałwjde-
dumjđip, kışadasiç kejjas-ic unjje ucundemu?
Wejji kışadaşıç Uççışacumuş iktuk, aç paçalıđu
ucpukjgwiñş iktugu.

43. Na uçit teljmulok, Kışulc utelige-wite-
wudim uçuuh-suađu-lokten kılşu, aç igun-umuu-
oden neuc-taça-micsijik tañic etli-kışa-đuđu
umjniçumul ucwisigwenu.

44. Ac tañ wen elnişjet ulu cuundş, scwisasıđş.
Çadu tañul wenul eli-nişjejul, nuğwaği-bulađu.

45. Ac ucçi pađlıaşc aç Paluşıaķ nudumjđijul
ucwele-wistu-dimul, aç kejjđuđu uşucumeunu.

46. Ac cweju-cöcwalađijul, çadu çıpaładıji
mşıpu-gwelniji mjmajujnuu, mudu mjmajujnuc
ked-lam-situm-udijik unj-gañic-çiji-tege-wjnuinu.

ac eet: Co-guwe wejuhçalçok? kılɣ weski-
ułam-cusul-tjok!

19. Neşadıwew eligewitewē suljewew. Ac
pegısu-duadıç dınelısu; (jeç, meşaçajıç sulı-
ewéu.)

20. Töcu Sesus elaji: Wen ut eladıdijul, ac
ewıgasic?

21. Negumɣ eladıjul: Sjsulu. Töcu elaji:
Igunumucw Sjsul, Sjsul utalıgam; ac igunum-
ucw Kjsulc, Kjsulc utalıgam.

22. Ac nudumıdıç, paça-ljul-tijik; ac naçala-
dijul, ac pöctum-kıdajik.

23. Me na nagwec Sadu-sjık pejdadıjul, tınic
buskı teluejik abijibemc mögwe ehktınuc. Na
pıbani-madıjul,

24. Teluejik: Nujıkına-muet, Mujsöş telu-
ebunoc, çınım n'puç, ac mu unıjun-ıcw, wıjı-
gudıdijul maljewıdu wılmuşul; ac nıçıadı weda-
becşılıjı uçıť wıjıgudıdijul çınımul.

25. Na eyumudibunç tın eyumudıcw, eluıg-
unuc tesibunç wıjıgud-ul-tıkık çınımugwic.
Ac umşwes-aweaç maljewıbunaç, ac nepcub-unoc,
ac mu wen-junı-gubunaç; ac noc-tum-uaşunn
utebitemul wıjı-gudı-dijul çınım-ul.

26. Ac neucte tela-deg-ebunoc tıbuş-aweaçı;
ac elp sısteweaç, mışöcu eluıgunuc-aweaç.

27. Elmıkespıaç ebitaç elp nepcubunaç.

28. Na uçıť abijibemcewe ıktuk, tegen negumɣ
elı-ıgunuc tesıjık, utebitemıdul? mudu m'sıt
tesıdıç wesceş-uaş-dıbunnu.

29. Sesus usjdabugwet, elaji: eubulj-dasul-tjok, mudu mu nestumu-dyogul ewigasigul, kjsna Kjsule umulgigun-ødim.

30. Mudu abijjemcewe iktuk mu malje-wul-tjcw, kjsna mu tœcu-bugui-qlucsul-tjcw. Çadu teløltjik stuge Kjsule utansalempmu, waœgu.

31. Çadu tan telec n'pujnuuc utabiji-bemcewe-umux, mu egjdum-udu-oksap tan Kjsule telimulœksup tanec teluedec:

32. Njn Ablaham unicscamul, ac Isac unicscamul, ac Saœob unicscam-ul. Mudu Kjsule mu n'pujnuuc unicscamuol; çadu mjmajujnuuc unicscamuol na.

33. Ac mœi pugwelkik nudumjdiç, ac paœa-løstum-jdiç ukegi-namad-imœe-weumu.

34. Na tan tilsip Palus-jaç nudumadiç Sesus uewisalan Sadusjak ubu-ne-wistudjlinu, mœj-dajik neuœteu.

35. Ac neuœtejit negumœ, nujit-pludeget na, piœa-nmajul, cwejalajul, elajul:

36. Nujj-kjna-muet, tegen mœimsugic teblu-degemcewe utpluda-cun iktuk?

37. Ac Sesus elajul: uœic-saladuc Uœgisa-cumœ, ukjsulcum, m'sit uœam-lamun iktuc, ac m'sit uœjjaçamiç iktuk; ac m'sit uœalj-daswocunum iktuk.

38. Na umœwesawe ac mes-kjk teblu-degemceweu.

39. Ac tabuawe tetpujdjdiç: jœç: Tulic-saladuc kigumaç stuge uctjin telicsadumun.

40. Eguła tąbugul tebludegem-cewe iktuk, m'sit utpludaćun, ać m'sit njganc-ćijj-tege-wjnuw, wejicwso-pjsul-tijik.

41. Na tąn tiljśip Palusjác etljmæ-įdić, Sesus pjbanićmaji, ećt :

42. Taljđedumok Clistewit? Wen ucwisul na? eladjul: Dabid ucwisul.

43. Sesus elaji: Na ćoguiwe ućit Dabid Wejj-uljnicsaćm iktuk, teluįdajul N'saćumam? tąn teluwt :

44. Uććisaćumæ elajul n'saćumamul, Baśj n'tj-naćunumcu, mjsćcu tiljśip upewoduwaś pćwojj-delumskik ućuććj-bugu-aśinu.

45. Na ućit Dabid tuluįdać n'saćumam, talj-kjsu-cwisis?

46. Ac mæwen kjsj-usj-demac neucćeće kel-uiswocunu: ać wejđdeg-emc na naćwec mæ-wen melkjdaćw ćoguiwe upj-banj-mańu.

CHAP XXIII.

NA tćcu Sesus kelulaji mşj-pugwelńiji, ać kegi-nudum-woji kelulaji, elaji :

2. Nuij-wijggedijik ać Palusjác ectubultijik Mu-įsul ućuđpudimu.

3. Na ućit m'sit ćoguiwel tąnul negumæ tel-įmulćgul ućulćodum-unæ, eguła culćodum-ucw, ać tulađaćadiw. Cađu mu ućtula-đaća-đjńæ stuge utlugć-wocun-umuol. Mudu etljwistudijik, cađu mu tela-đaćadićw.

4. Mudu keltac-pilumi-dijul kescugul muh-sunn, ac meduegul telj pumadumcu; ac cecwa-dua-dijul mijmaj-uinuc utul-macunui-woku. Caidu negumɔ muu kedú-uhcjmaja-duudigul neuctecgul utuluu-igun-uwolu.

5. Caidu m'sit utlu-gewocun-uwol, weji tulada-cadi-dijul ucj ancam-cusul-tjns mijmajui-nuu iktuk: upilactj-ljumuwwol kjsjdudijul kesceegul; ac mjsuusa-dacunum-uwol utocwonuɔ iktuk kjsa-du-dijul meskjgul.

6. Ac kesadumjdijul mɔic-pumi-dedasigul m'tubunn wijgubal-timcewe iktuk; ac mɔic-pumi-dedasigul cudpudjil ala-suudum-ogwom iktuk.

7. Ac busule-wictadimcewel jtlin-tui-scadimcewe iktuk; ac utuluji-ducsultjns Lajb, Lajb: (jeç: Alsusin, alsusin.)

8. Caidu kjs muu uc-tuluji-ducsul-tjns Lajb; mudu neuctejit nigansh-tjgum-ulok, jeç, Clistewit; ac m'sit tan tesiyok wiji-guduul-tjyok.

9. Ac muu uctuluji-dans wen nuç usitcum-ugu; mudu neuctejit Cuçuɔ wasogu.

10. Ac kjs muu uctuluji-ducsultjns nuji niga-nshjtjgumu-adjik; mudu neuctejit nuji niga-nshjtjgumulok, jeç, Clistewitu.

11. Caidu tan mɔespec uctjnewok, unocubemicw.

12. Mudu m'sit wen tan kepmdelusit, bunogwaw-laden; ac m'sit wen tan benogwi-delusit, ucpumj-delum-aden.

13. Aagi! ucit kjs, nuji wjigug-ediyok, ac Palusjac; weskiji-ulamcu-sul-tjyok! mudu kep-

sugađuok wæsƿe uteligewāgim uscałuok mjmaju-
jnugu; mudu mu piscwedauok kıl̄s, ƿe taniƿ
kedui-piscwed-ajik, kıl̄s mu usjdeluñ-ƿok.

14. Aagi! uƿit kıl̄s, nujiwji-gugediyok ƿe
Palusjƿe, weski-ulałm-cusul-tiyok! Mudu mal-
cudumogul siguscwƿak wigwol; ƿe nemigusud
iktuk wejpkiji-ala-sudum-adiyok: uƿit egula
aji pugwel-imsun-toksup ilsudaƿun!

15. Aagi! uctjnewƿ iktuk, kıl̄s, nuji-wjigu-
gediyok ƿe Palusjƿe! weski-ulałm-cu-sultiyok!
mudu behewjdiyok ucƿigumuk ƿe maƿumjgec,
ucuscwƿalałs ne-uctejit: ƿe kjsicwƿa-lok, kjsa-
lok mundu-agi tabu ulj aji un-juninu, mu
encude kıl̄s.

16. Aagi! kıl̄s uctjnewok, kıl̄s negabigoltiyok
nuji niƿan̄h-tigumu-adiyok! taniƿ tuluƿyok, tał
wen uƿj lujdumasiƿ uƿj ala-sudum-ogwom,
mogwejuik na. Cađu tał wen uƿj lujdumasiƿ
ucƿj ala-sudum-ogwom uwesƿ-suljewe-um, na
tetuet.

17. Kıl̄s mu nestuoltuok! ƿe negabigoltiyok!
Mudu teƿen mƿjesƿe? wesƿ suljewe? kjsna uƿj-
ala-sudum-ogwom tał sabewadoc wesƿ suljewe?

18. Ac elp teluƿyok, tał wen uƿj lujdumasiƿ
bawj-ala-sudum-ocun, na mogwejuic. Cađu
tał wen uƿj lujdum-asiƿ igunum-adimcewe tał
bawj-ala-sudum-ocun iktuk cecudec, na tetuet.

19. Kıl̄s mu nestuoltuok ƿe negabigoltiyok!
Mudu teƿen mƿj esƿe? igunum-ad-imcewe?
kjsna bawj-ala-sudum-ocun tał sabewadoc igunum-
adimcewe?

20. Nā ucit taŋ wen weji 'lujdumasiġ batcwi-
 ałasu-dumocun, nā negum weji 'lujdumasiġ batcwi-
 ałasudum-ocun, aċ elp m'sit cøguwel taŋul
 cecudegul.

21. Ac taŋ wen weji 'lujdumasiġ ucġi ała-
 sudum-øgwom, nā weji 'lujdumasiġ, aċ elp taŋul
 etluġadum-ulijul.

22. Ac taŋ wen weji 'lujdumasiġ wašoc, elp
 weji 'lujdum-asiġ Kjsulcul uteligewitewe ucuu-
 pudim, aċ elp taŋul cecu-biliju.

23. Aaġi! kļš uctjnewok! Nuujj wjġgediyok
 aċ Palusjaċ, weskiji-ulaŋ-cusul-tjyok! mudu weji
 aġaŋ-cudumu-djyøgul m'tilnewel, piłamui-ipcul,
 aċ anjtun, aċ cuminn; ca-du peli-dedumu-
 djyøgul piamicuugul cøguwel taŋul utpludaċun
 tulel; jejul, uljilsudaċun, eułidedaċun, aċ uctlaŋ-
 situocun. Eguła depca-disoc uctula-daċadjnš, aċ
 mu ucpeli-dedum-unš wogula.

24. Negabjgøltjyok nuujj niġaŋšh-tjguma-djyok!
 kļš weji sincumisjmok sips:uncjġ, aċ mesałok
 cam-ulu. (Meskile wjšis nā.)

25. Aaġi! Nuujj wjġgediyok, aċ Palusjaċ,
 weskiji-ulaŋ-cusul-tjyok! mudu wocumałok us-
 kituc eptaċun, aċ lašjet: cađu lam-igwomc wojui-
 ađjyok camutunøgun, aċ uc-sibugwaċun.

26. Kļ negabjgwaŋ Pal-usj! tumc wocumał
 lam-igwomc eptaċun aċ la-šjet; culaŋaŋ elp
 cujumuuc uwocuma-dasinu.

27. Aaġi! kļš uctjnewok, Nuujj wjġgediyok,
 aċ Palusjaċ! weskiji-ulaŋ-cusul-tjyok! mudu

teloltjyok stuge wobadas-igul utcuadaçunn, tanul uskituoc welj-ancam-cui-sigul; çadu lamigwome wejjuh-çua-dasigul n'pujnuoc uwocun-demuol, aç m'sit m'çjgeë.

28. Na kijx teljancam-cusul-tjyok uskit-uc uctjnewok ucsabe-wultjnru usçaluok mjmajuj-nuc; çadu lameec uctjnewok wojuj-adjyok weski-ujulam-timcewe aç paçasudj.

29. Aagi! kijx uctjnewok, nuji wijgugedjyok aç Pałusjac! weski-ujulam-cusul-tjyok! mudu eljduogul ut-cuadaçunn uçit njga-nic-çiji-tege-wjnuugwic, aç amalugwodum-udjyok sabewul-titkik utcuadaçun-umuwol.

30. Ac telueyok, jyum-uu-gusun cuçjnaç unagweg-umuoku, mu wijj utcuna-sultuh-cusun njganic-çiji-tege-wjnuugwec umuldémuokul.

31. Na telj witnis-ewictum-asultjyok kijx unj-junjn tanjik neba-disunigu njganic-çiji-tege-wjnuugwu.

32. Na uçit uçuaduucw cuçuagic unugaçun-umuru.

33. Kijx m'tescumuc! kijx wedabeksjyok m'tescumu iktugu! talj kjsuh-çusj-multjgok munduagi util-su-daçunum?

34. Na uçit, açap-tumuucw! elkimkik tan eyum-udjyok njganicçiji-tege-wjnuuc aç nestu-oltjik çinumuc, aç nuji-wjgugedijik; aç alt negumx nebaçoksap, aç cluçjsh-taçoksap, aç alt negumx mataçoksap uct-ala-sudum-ogwom-uax iktuk, aç becwi-ali-kjstewe-uaçoksap ucçjgunul.

35. Culaçan m'sit sabewigec muldeçwec tan elj cuadaçum-cubunec maçumigec, utigan uctjns-

woku ; wejadedemc sabewitoc Ebuløø umuldemec, mjsøcu Saçaljn, Balakjøø ucwisu, umuldemegu, tanoc nebeøgubunoc lugwæec ucgj ałasudum-øgwom, aç batøwi-ałasudum-açunu.

36. Teljaç teljmulok, m'sit egula øøguwel ulj-igå-dul egula wedabecsijik.

37. Salusalem! Salulsalem! kil tan nebajik njga-nicçijj-tegewjnuuc, aç cuundøh-teejik tanic elki-mujik tan eyumun! Taljsjæu kedui-tulj-mæa-lugubunic kunjjinc, stuge kiguljigweg telj mæalaji unjjintnu upcewec unucs iktuk ; aç muu uljdædum-udqoksup !

38. Ancaptumucw! kigwæ noctasic ugit kilæ usegegunic !

39. Mudu teljmulok, ma numjuok wejadedemc njgeç, mjsøcu tilsip tuluedocsup, Welalwecit negum tan wegcujet Ucgj-saçumæ uwjsumum iktuk.

CHAP. XXIV.

AC Sesus tewjet, aç wejip-cøtum-çasit ucgj ałasudum-øgwom, aç kegi-nuu-dum-woji pejj-daliji uneyaduonæ ucgj ałasudum-øgwom wjgul.

2. Sesus æt : Nemjdu-djyogul m'sit egula øøguwel? Teljaç teljmulok, ma n'cuudeg-djnuuc cuundæ ulå tet n'cuðasjnuuc, cæcuðænuuc ap uctue cuundæ, tan ma njseg-emugu.

3. Ac Sesus ebiç pumdun iktuk, telujsit Oljbet, kegi-nudum-woji pejj-daliji kjmuduuc, teluejik : Tuljmin tan tilsip egula øøguwel igadul ; aç øøguwe cunuu-gwosuu-djðæ kil cuçcuuænu ; aç elmj-kespuh-sitcum-uigu.

4. Sesus usjdab-uguet aç elaji : Ancwe-asulticw ! mæwen ucuspui-gwålu-gunnæu !

5. Mudu pigweltak pejjadaðak n'wjsunum iktuk, tuluedak, Njn Clistewit : aç ucsibugwa-ladaðak pigwel-nijju.

6. Ac keduij-nuduma-djyøgul matundimcul, aç matundimcul utagun-udumocua-umuiwol. Ancwe-asulticw, mu ucunmaji-daşul-tjnæu ; mudu depeadic m'sit egula utigænu : çadu kespiaçawe me muna jgañuc.

7. Ac neuçt-aça-miksijik unakj-dadaðak upø-cwoji-deli-maņæ nauçt-aça-misi-lijju. Ac elige-wagi upcwoji-detæ elige-wagju. Ac æwjsæh-simcewel jgaðul ; aç wiscus-wocunn ; aç cuhcul, ałt maçum-jgulu.

8. M'sit egula pøctum-kja-gawel unmaj-øgunn.

9. Tøcu tiljlip igunum-uedak uctjnewol un-majø-daçun iktuk, aç nebø-løktak ; aç uçi maçskelum-uçsultj-docsup m'sit tañ teşaça-micsijik, uçi nin n'wjsunumu.

10. Ac pugweltak jaçun-jedesta-djidaðak, aç m'si-dultjdaðak, aç maç-skjidel-tultjdaðak.

11. Ac pugweltak mu kedlewæ-ultjcw niganicçiji-tege-wjñuc jgaðak, aç ucsi-bugwa-ladaðak pugwel-nijji.

12. Ac mudu eluwæ-wudj pigweltudæ, pigweltak ucusal-sudim-uok utkjadul.

13. Çadu tañ wen nañcum-ødæ mjsøcu kespiaç, ušetadæ.

14. Ac elige-wagi ula ulj-agun-udum-ocunum,

upsedun-cusjds̄ t̄an telk̄j̄c̄ usitcumu, učit eluwj-
dum-asudin t̄an t̄esaça-micsijik ; t̄oc̄u tuçuu kespj̄aç
jḡads̄.

15. Čadu t̄an tiljsip nemj-dudj-yok čakj-
scwisçal-dimc̄ew̄e umaç-skeltaç-unum t̄an wejj telu-
emcup Danel̄ōs̄ niğanic-gijj-tege-wjnuoc, çacumic
sabewic m'tubuncu : T̄an egjtc̄ n'suç :

16. T̄oc̄u tuçuu t̄anic etluḡadum-udijik Sudj-
açu, usjmul-tjdiç pumdun iktugu.

17. Ac t̄an wen c̄ecubit wenjjjḡwom, mu
njs̄aswiç uçuu-suađun nađu c̄eguwe wenjjjg-
womcu.

18. Ac t̄an wen memc̄ec̄ ehk, mu apc̄wa-suiç
usuađun ut̄owonu.

19. Čadu, aq̄gj! učit negum̄s̄ t̄anic nuncaj-
ōltj-đak, aç negum̄s̄ t̄anic n'cunw-sađjđak, egula
nağwegul.

20. Čadu ała-sudum̄ad̄icw̄ cusjmul-timc̄ew̄e-
umuw̄ mu utjğanun kesicu, kjsn̄a atlas-mudjgis-
cugu.

21. Mudu t̄oc̄u tiljsip mesk̄j̄k̄ unmaj-odaçun
jḡads̄ ; t̄an telec̄ munaç jğanucsup wej̄adegemc̄
wejjp-c̄um-kj̄açsup usitcumu mjs̄oc̄u niğejju ;
aç ma apç jğanuc.

22. Ac egula nağwegul mu ut̄c̄-gw̄adas-j̄nuoc,
ma wen utjnin kjs̄uh-setanuc ; çadu učit nj̄na-
sun-wj̄jik, egula nağwegul ut̄c̄gw̄a-dasj̄dul.

23. T̄oc̄u tuçuu wen tulj-mulok, Ancap-
tumucw! ula tet Clist̄ewit ehk : kjsn̄a ała tet ;
mu ucud-lam-situm-udjns̄ !

24. Mudu pj̄gwelkik Cliste-wultjik mu kedle-

wę-ultjcw, ąc njganic-gijj-tege-wjnuuc mu kedle-
wę-ultjcw, įgąđak; ąc tulj igunum-uęđak mes-
kįgul cunu-gwosudjł, ąc paąalı-udjł, uąj kįsic-
sįbugwą-ładis njna-sunujjık, kįsj-tulađasis.

25. Ancap-tumuęw! njn njgańj-ągunuđum-ulok!

26. Na tuljmulok, ąncap-tumuęw! baąącum
ictuk negum ehk, mu uctulj-đanx: kįsna, ąncap-
tumuęw! pęctus-ąsık iktuk ehk, mu ucud-
lan-situmunx.

27. Mudu stuge wosęgwędesc wejįac uąjibun-
ugu, ąc elj-wosę-gwęc mįsęcu utcusunuugu, na
tuleđx Elnu ucwisul uweę-cwąđim-cęweum iktuk.

28. Mudu tąń tet m'tjńń ehk, ąła tet kitpuuuk
tulj mįj-đąđak.

29. Na uncusjį eguła naęwegul utuun-majj-
đas-wocunum-uwol kįsj-įgac, naęsıt upcęńit-paga-
sįđx, ąc depcunusıt ma wosęgwęc, ąc culęcweęc
uąj nįsj-ąđįđak wąsęgu; ąc wąsęc umul-gigunę-
dimul majaşįdul.

30. Tęcu tiljįip numjįguwx Elnu ucwisul
ucunę-gwosudim wąsęgu: ąc tęcu tuęcu m'sıt
tań tesune-micsjįk usıtumuc, unmajj-đasıul-
tįđak: ąc numjįđak Elnu ucwisul upkįsil-njđul
wąsęc utąłu-gumcu, utcweagudul mulgigunęđj
ąc puęwelic-pumj-delsudj.

31. Ac wjįj-ulgįmadu utansalempmu kesjđx-
weđąk maąa-kįsudun-ąęcu; ąc uąj mįşąładu
unjna-sunu-dimpmu neuęcul uęuuusunn, wejį-
degemc neuęctę elmj-kesjįac wąsęc, mįsęcu uctuc.

32. Nuęgu uąj kįnuđum-asulticw cwele-wistudj
mįńiń-cocs' iktuk. Tań tiljįip upusętcunum pus-

culaasic, ac sagipkjac, kejjduok nipe uçuw-şasinu.

33. Na ac elp kijş tan tilşip nemj-duudiyok egula m'sit cöguwel, ucçijjducw wejuşasic çel çagunugu.

34. Teljac teljmulok, egula wedabesijik ma çaçayecw mjsöcu m'sit egula cöguwel çakj-kjšcajj-adul.

35. Waşoc ac maçumigş çaçayadul, çadu nin n'kelus-wocunum, ma çaçayanuc.

36. Çadu mşwen mijmaju-jnu kejjducw ula nagwec, kışna tan tesajjet; ac ansalewijik waşoc tulec mögwş; paşuc Nuç [kejjdoc.]

37. Mudu Elnu ucwisul uweç-cwađim-cewum, tuledş stugeç Nşşşş unagweg-umcul.

38. Mudu stugeç telecsup escumunaç eun-pögwen-ugwec; jeç mijşsul-tişunje ac nesamugöltişunje; malje-wultiş-unje ac tşcubugua-şluc-sul-tişunje, mjsöcu nagwec tan Nşşşş tebaşidec luskjgunegu, (utulcu,)

39. Ac mu kejjdu-djdicşubunec mjsöcu eunpögwec igagup, ac çakjigula-labunjgu m'situ. Na tuledş Elnu ucwisul uweçcwa-dimcewe-umu.

40. Tşcu tuçu tabuşjđak çjnumuc ihtak memceegu: neuctejit şua-lucşjđş, ac uctuc n'culucşjđş.

41. Tabuşjic ebijic tulitcu-degedak mulincu; neuctejit şualucşjđş, ac neuctejit n'culucşjđş.

42. Na uçit scumdicw: mudu mu kejjdu-duok tan ba tilşip ucşac-umam-uş weçcujet.

43. Çadu ula ucçijjducw, etlşşsusit wenjjig-wom, ucçijjşsun tegen escum-umcewe iktak çamui-

tunesul guḡuujelis, scum-ałasoc, ąc muu usjde-dumuu-
jsoc wje usabis-cwisą-dasinu.

44. Ną uęit kįłx elp kįscąjłtiew ! mudu m u
kejįdu-duok tąn tesąjjeę Elnu ucwisul weęcuięet.

45. Ną wen nut kedleweit ąc nestuęc unocub-
em, tąnul usącum-ąmul įgunumaę utąlsu-
suidumun wje, utigun-umuon, m'sit wenul wįluu
tąn tetpagagu ?

46. Weląwuc-sįlijul neguła unoc-ubemul, tąnul
usącum-ąmul upkįsilnię wejįjįul telądegelij-ul.

47. Teljác teljmułok, kįsąladul utąlsu-suidu-
mulin m'sit utąlįąmul.

48. Čądu eluwewit ulą unocubem tulweę
ucwom-ląmuuncu, n'sącumąm nencąsit upugįsinu ;

49. Ac bęcj-mątaąji wįjįlugł-wjnuuu, ąc
bęcj-wjbumaji ąc wjįn-samuu-głł-djįdįi uctuge-
wjnuu :

50. Ną ulą unocubem usącum-mąmul upkįsil-
nįdul nągwec tąn muu eskjbeduę, ąc tąn tesąjjet
tąn 'muu kejįduęu.

51. Ac tąbu-opsuęcęc-gudul, ąc wjį igunum-
uodx utątcun-wocunum wescįjį-uląm-cusul-tjįjįu.
Nądel utkį-demuocun įjįx, ąc nencubit-cudes-
inum-ugeweu.

CHAP. XXV.

NA tęc u tilįsip wąsęc utelij-ęewit-ęwuđim,
tuleđx stuge neućtin-skucįjįk nącscwąk, tąnkik
weswą-duđibun-įgul uwosł-ęunum-ocun-umuoł-
gul, ąc eljđą-bunįje utąsu-ęuonx unocubem
muųj-malıę-hłł.

2. Nanijik nestuəl-tijik, aç nanijik mu nes-tu-əltijcwu.

3. Tənic muu nestu-əltijcw weswə-duidijul uwosə-guunum-ocunum-uwol, çadu muu weswə-duudicw mijme.

4. Çadu tənic nestu-əltijik, weswə-duidicw mijme uteptacun-umuş iktuk.

5. Na nencəsiç musj-malje, m'sit nocswaç kedu-c-sultijik, aç nəbud-ijik.

6. Na açatpaç kesigşec igaç, teluec: Ançap-tumu-cw! musj-malje weçcu-je! ljdacw uctasuu-guaşu!

7. Təcu m'sit egula nocswaç wenəki-dajik, aç jladu-dijul uwosə-guunum-ocunum-uwol.

8. Ac tənic muu nestuəltijcw elədiji nestuəl-tijji: Igunumuin [kışca] ucmime-yumuş; mudu n'wosə-guunum-ocunum-ijnul naçasuegul.

9. Çadu nestuəltijik usj-dabuu-guaç-dijik, eejik: Məgwə; ma tu çadu tebjənu-c ucit ninen aç kışu. Çadu ajjuljəç uctulj-dəş tənic neduw-skedudic, aç upcwod-elum-asulticw.

10. Ac tən tilışip najipcwod-elumijdic, musj-malje pegışinc, aç tənic kışcaj-əltijik wijj-piscwədə-dijul malje-wultim-cəwe iktuk: aç çagun kepsactec.

11. Culabis egula uctugic nocswaç pejidajik, telwejik: Şacumş, şacumş, pantađuin.

12. Çadu negum usj-dabuğmet, cət: Teljəç teljmułok, muu keju-luok.

13. Na ucit skinwob-ulticw! mudu muu

kejĩdu-duok taŋ na-gwec, kjsna taŋ tesajjet Elnu ucwisul weccujet.

14. Mudu teleec stuge cġnum taŋ keduruġ-ġipcötum-cašit wġcu, wġgumaji unocubempmu, aġ neötumwoġ utalġgamul.

15. Ac neuuc-tejġlijul igunum-wojul naŋkul talentul: (sulġewe na, piġwelk:) aġ ap uctugul taġbugul; aġ ap uctugul neuucteġc. M'sit wenul telġ igun-umwoġ taŋ telġaġc umul-gigunöedimu. Töcu uncušġu wejip-cötumcašit wġcu.

16. Na negum taŋ mesunugul naŋcul talentul, pöcötumcašit, aġ wejġ mašunewit, aġ wejġ kjsadöġul ap uctugul naŋcul talentul.

17. Ac elp negum taŋ mesunugul taġbugul, telġ caŋġ-ewijul taġbugul talentul ap uctugul.

18. Caġdu negum taŋ mesunuc neuucteġc talent, pöcötum-cašit, muncate maġcumġġ iktuk, aġ mimu-gwoduoġ usaġum-aŋmul usulġ-eweum.

19. Na culabis peġġġec, usaġum-aŋ-uwol egula unocub-empmu, peġġsinc aġ ilkġdum-aġġi.

20. Töcu negum taŋ mesun-ugubunn naŋcul talentul, peġġsinc aġ peġġġ-döġul ap uctugul naŋcul talentul, eet: N'saġumam, igun-umw-ġbunn naŋcul talentul; ancapten! wejġ caŋġe-wġann ap uctugul naŋcul talentul.

21. Na usaġumamul elġul: Welġaġc! kelurusin, aġ kedlewein, nenocubem. Kedleweġġp tegaleġġul cöġu-wel. Kjsalultes uctal-sudumun piġwelkul cöġuwelu. Piscwa, kġl, ucaġumam ulġdaš-wocunum iktuk.

22. Ac elp negum tan mesun-ugubunn tabugul talentul, pegjsinc, ac est: N'sacumam, igunum. ujbunn tabugul talentul; ancapten! weji canj-ewjann ap uctugul tabugul talentul.

23. Töcu usacum-amul elgul: Weljac, keluu-sin, ac kedlewein, nenocubem. Kedleweijp tegaleç-cul cöguwæl: kjsalultes uctalsudumun pigwelcul cöguwælu. Piscwa ucsacumam uljdas-wocunum iktuk.

24. Töcu pegjsinc tan mesunugup neucteçc talent, elajul: N'sacumam, kejulep cumtuam-muenu. Etlipscwes-awen tan tet mu etlj-igada-götupu. Ac etlj-mxa-degen tan tet mu etlj-sesa-degstupu.

25. Ac çipaluæep, ac eljep ac mimu-gwodul-lep ucsulj-eweum macumjgs iktuk. Ancapten! wescardumun uctaljgamu.

26. Na usacumamul usj-dabuu-guelijul, elgul; Kjl, eluwewin, ac malein nenocubem, kejijp n'tetlip-scwesawen tan tet mu etlj-iga-dagu, ac n'tetlj-mxadegen tan tet mu etljse-sadegsu?

27. Na uçit depcadiguup uctigun-umuon n'sulj-eweum nuji sesa-daça-dijik; na [tuladege-subunn,] tan tilisip upkjsinan, m'sinum-ugwobun n'talj-gam, ac elp ajjac suljewæu.

28. Na uçit uçuh-sua-duew talentu, ac igunumuew negum tan wescotcul neuctin-skaagul talentul.

29. Mudu m'sit wen tan wescotc coguwe, igunum-ucesjds, ac m'kentz. Çadu tan wen mu

wesæo=dumnuew-ærguwa, tãn ærguwa wesæste,
uçu-suaq-duoden.

30. Ac tuałucw menoc-ubem muu keluuwicw,
æc muu çanj-ewalicw, bøgün-itpæc iktuk eujuumuc;
nađel tet utkjdem-uocun ijtæ, æc nencubit-
eudesinum--ugeweu.

31. Tãn tilisip Elnu ucwisul upkjsinc ucuup-
mjðelsu-dimeu, æc m'sit sabewul-tljiji utansalem,
utewe-adiul-tjðak, tœcu tuçu pjtæ kepmi-
dedasic elige-witewe ucuupudimeu.

32. Ac uscałuc msa-dasul-tjðak m'sit tesaca-
micsijik; æc tulj tepkj-salađu, stugeç Nuwi-
ancædeget çjçkelu-çuçu. iktuk, teluħej-tepkjsalaç
çjçkelu-çuçi æc tebulçu iktuk.

33. Ac iğalađu çjçkelu-çuçi utjnaçun-umcu,
æc tebulçi upađa-dujumcu.

34. Tœcu eljgewit tuljmadu tãnj utjnaçun-
ume eyumu-duliji: çugwiðaçw! kjtæ weji ulałuc-
sultjyok Nuçigu: utalj-gamuul-ticw elige-waçi
tãn kjscaja-dasigup uçit kjtæ, wejædegemc usit-
cumu kjsjtasiçegu.

35. Mudu çewjsinep, æc esumi-yøgup: kedus-
sam-ucwjeç, æc nesamungo-duljyøgup: pjlwæjç,
æc piscwegi-mjøgup.

36. Amis-kj-jeç, æc ašunø-dulj-yøgup: kesj-
nuewjeç, æc emitu-gwoli-yøgup: laphusuanc psjeç,
æc pejjðaç-yøgup tãn eyumep.

37. Tœcu sabewultijik usjdabu-gua-djðak,
tuluedak: Uçjsaçumæ, tãn nemulecsup çewjsin-
usup, æc esumulecsup? kjsna kedus-samu-cwaçsup,
æc nesamu-gøðul-necsup?

38. Tān nemulecsup pļuešijsup, ac piscwegi-mulecsup? kjsnā emiskj-ijsup, ac ašunō-dulnecsup?

39. Tān nemulecsup kesjnu-cwašup? kjsnā laplusuunc pjsjsup, ac pejjdajecsup tān syumunu?

40. Ac Eliġewit usjdab-ugueds, tulueds: Teljač teljmulok, mudu telalōok neuctejit mšj-benōgoltijik eguļā wiji-gudul-tjec, njn telalijok.

41. Tōcu tučū Eliġewit tuljmađu tānj syumu-diljdu upađadu-jumcu: Jiguljdaew, kļs, wenmaja-luacsul-tijok! yapču buctē-wictuc! tān kjscaja-dasigup učit mundu ac utan-salempmu.

42. Mudu cewšinep, ac mu esum-ūogup. Kedu-samu-cwjep, ac mu nesamu-gōdul-ūogup.

43. Pļuešjep, ac mu piscwegi-mūogup: emiskj-jep, ac mu ašunō-dulūogup: kesjnu-cwjep, ac pjsjep laplusuuncu, ac mu emitu-gwol-ūogup.

44. Tōcu negums elp usjdem-ađak, tuluedak: Ucgj-sačums, tān nemulecsup cewšinuusup, kjsnā kedusamu-cwašup, kjsnā pļuešijsup, kjsnā emis-kj-ijsup, kjsnā kesjnu-cwašup, kjsnā laplusuunc pjsijsup, ac mu elu-gwšulecsup?

45. Tōcu usjdemadu, tulueds: Teljač teljmulok, mudu mu telalšogup neuctejit eguļā mšjbenōgoltijik, elp mu telalūogup njnu.

46. Ac eguļā ljađak yapču unmajj-kjaamad-im-cēwe iktugu. Čadu sabewultijik ljađak yapču mjmaj-wocun iktuk.

CHAP. XXVI.

NA Sesus kjsadoc m'sit egula kelus-wocunn elaji keginu-dumwoji :

2. Kejjdu-djyok kjsj tabu-gunac, pagewime igads, ac Elnu ucwisul weji igun-umu-edasit uclucj-shtsoesinu.

3. Tocu tiljsip ucgj-pad-ljasc, ac nuwj-wjigug-edjik, ac nujit-plu-daca-djik mjmaj-wjnu iktuk, etlj-mxi-dajjik ucgj-padulj-asul wje, teluj-slijul Kjjjbu ;

4. Ac mragun-udumajik tan tulimsunadak Sesusul ucsubu-gwadacun iktuk, ac nebadak.

5. Cadu telim-tultjik, Tilja mu [tula-daca-ducw] wjuu-baltimcu, sespenac mu utiganuu mjmajujnu iktugu.

6. Na tan Sesus ehkec Betanigu; Sijuu ucgjewjnu wjk ;

7. Pegj-sincubunn ebit, kecunucup swjθ-lacungj. wojujoc amagen-sudju megodic ; tocu cudaduoc Sesusul unjegu, etladalnju.

8. Na kegi-nudum-woji nemj-duidic, mu welj-dedumu-djlicw, telueliji : Coguws ut weji emegθ-dumuc ?

9. Mudu ulaj amagensudj n'tuij-skedu-nesoc m'cdisoc ; ac igunum-uonesoc zule-jultjik.

10. Sesus kejjdoc, ac elaji : Coguws weji sespenok ebitu ? Kjsj tuladegeg. keluule lugθ-wocun njn n'tjnincu.

11. Mudu yapcu wescwuwok zule-jultjik uctugws-uonsu ; cadu njn mu yapcu wescwuwok.

12. Na igaduig ula ama-gensuudj nin n'tjinicu, wejj tuladeget, n'tjilalugun n'twutcu-dasinu.

13. Teljac teljmuulok, tan pasuc tet ula ulj-agun-udum-ocun tulip-sedu-numuc tan telkjo usitcumu, tan ula ebit kjsj tuladegec, agunudasjds ucit umigwj-delsuudim iktugu.

14. Tœcu neuetejit neuetin-skucsijik cel tabu, telujsit Sudaq Iscaljot, eljet ucqj paduljaasu,

15. Teluet: Talj-igunum-ujgok nin igunulok utjinin? Ac telj kjsagun-udum-adjul ucit nesinsca-guadic.

16. Na wejadegeme na tiljip alugwile keluule utjigan tetpacadeso ucwegun-ualan Sesusul.

17. Na umscwes-awe nagwec, tan tiljip wigubal-tjdic mœgwe abjda-dasjnuoc pibunocun, keginu-dum-ujik pejj-da-dijul Sesusul, esjik: Tamj tet etlj-ulj-dedumun n'tulj-ijadu-linen ucmalœdumun page-wimce-weu?

18. Teljmaji: Tulj uljadaw nadu wen ginum ucguncu, ac tuljmuuw; Nuujj-kjnamuet eet, N'tetpa-gagum wejmsasic; mxicsœ-desinen page-wimce-we kje; nin ac tanik keginudum-agic.

19. Ac kejj-nudum-ujik teladaca-dijik stuge Sesus teljmaji.

20. Na welacw etli-wjbu-maji neuetin-scucsilji cel tabu.

21. Na etladal-ultjdic, Sesus eet: Teljac tan teljmuulok, neuetejit kjs cunualjds.

22. Ac lœœ mescuda-sultjik, ac bœcqi-encudeculu-ladjul, esjik: N'sacumam, nja tu nut?

23. Usjadab-ugwet ac teluēt: Nēuctajit tāt tēpilin-skeda-jec eptaēun iktuk, cunuaājids.

24. Elnu ucwisul aμuēg telip-cotum-cašit stuge weji tuluij-gasic utjineu; caēu, aāgi! uēit ulā mjmajujuu utjine, tāt Elnu ucwisul uēi-cunū-ālj-denu: ulesoc ulā gīnum mu uskijj-nuē-subunu.

25. Nā Sudaā, tāt kegi-nua-lajul, usitegul-ulajul, eēt: Lābj, njn nut? Sesus elajul: Kjl teluēnu.

26. Nā etlādā-lultjidiē, Sesus weswādoc pibun-ocun ac mujwet, segwis-kibun-egādoc, ac igun-umu-aji kegi-nuudum-uoji, ac eēt: Suādūcw; malcō-dumucw; ulā njn n'tjin.

27. Ac weswāljul n'cunjpsumuē, ac mujwet, ac igun-umu-aji; eēt: M'sit tāt tesjyok utuē-amū-gōldicw!

28. Mudu ulā njn numuldem, pjlē kjsagun-udum-umcēwe iktuk; tāt cūda-dasic uēit pig-welkic, eluwewuēdjl utābic-sictadim-cēwe-umuē iktuk.

29. Caēu teljmulok, wejādegemc njgeju, mā n'samuēgwē ulā tēdubēgwāc iktuk wejigwec, mīscēu nā nāgwec tāt tiljēsip wijin-samu-gōldijcēw pjlē, Nuē utelijēwā-gimēu.

30. Tēcu ālā-sūdum-ācunē-wintuu-dijik; tēcu tēwidajik, ēljajik pūmdun iktuk, teluēsic Oljbet.

31. Tēcu Sesus elaji: M'sit tāt tesjyok weji ējācun-jedestā-djyok njn n'tjineu, pemitpagu; mudu teluwjigasic, Utcumades nuji-ancō-deget, ac gēkeluē-ēuēcē mēcēwōdum-udijik, acsā-luēcēw-l-tjāc.

32. Cądu kjesj mjanun-sjan nigan-teseul-toksup Galileteu.

33. Pjel usjdabuu-guet, elajul : Tilja m'sit tan tesjik ugi ejaćun-jed-esta-djidić kıl uctjninc, nin ma ugi ejaćun-jedests.

34. Sesus elajul : Teliac teljmul, na pemitpac escumunac kigul-ijgweg uctuac, kıl sjest mimu-gwoljducs.

35. Pjel elajul : Tiljac ćeladuon wijinpudes uctjnincu, ma mimu-gwolulu. Ac m'sit kegi-nudum-ujik neućte telj tuluejik.

36. Tocu Sesus elj-wijeu-oji m'tubunc teluwisic Getsemani, ac elaji kegi-nuu-dum-woji : Ebulticw ula tet, mjsocw tilisip nin elje ala tet, ac alasudumj.

37. Tocu weswajaji Pjelul, ac Sebudi tabuisiliji ucwisu, ac bocgi-mesca-daasit, ac lósc wenmajj-dasit

38. Tocu elaji : N'ćijaca-mic kesj-elj-unmajj-dasit mjsocw n'puwocun : ula tet nakidacw, ac scumewicw.

39. Ac Sesus naćajjćel eljet, ac ćgulum-cwedesinc, ac ala-sudum-at, est : Nuć, kjsip-cwodumc, ula n'ćunjpsumun ućip-ćotun-ćasić n'tjnincu. Cądu mu tan nin telj uljdedum, ćadu tan kıl telj uljdedumun, tuljac.

40. Ac pegjsinkj keginu-dumuu-oji, ac wejjaji nebudiliji ; ac elajul Pjelul : Taleec ut ? mu kjsis-cume-ćun neuć-ajjeg ?

41. Scumdicw, ac ala-sudum-ćicw, mu ući-

gãnr asim-timcewe iktuk. M'gijaçamiç kjscajeç, çadu m'tjinin menaçunaç.

42. Apg tabuŕwe eljet, ała-suudum-ať, eet: Nuuç, ulå n'eunjpsumun mu kjsuh-gjjigul-aſic n'tjininc, mu n'samu-gwŕun, culjde-daçunum kjs-cajaç-dasiç.

43. Ac pegjsinc, wejjaji nebudiłiji apçu ; mudu upukik-uwol kescugul.

44. Ac naçalaji, aç eljet, aç sistewz ała-suudum-ať, neucte teluet.

45. Tocu pegjsinkj kegjnũ-dumũ-oji, elaji: Nebudicw niçeju, aç aťlas-multicw! Accaptum-ucw! tetpagaaç iğaç; aç Elnũ ucwisul elj-cunũa-lũcsit upitun-uwok pađa-dege-wjnuuu.

46. Kjlŕ unakj-daçw! upçotum-kjdaņeç; açaptumucw! negum taņ kegj-nuałit, wejuŕasit.

47. Ae etljwistœ, Sudaç, neuctejit neuc-tinskuc-sijik çel tabu, pegjsinc, aç mŕj pugwelkik tegwe-ua-dijul, kecunum-ıdijul espũ-gwosigul, aç cumujul; wejjajik ucçi padliasu iktuk; aç naujit-pludaça-dilji mjmaj-ujnu iktugu.

48. Ac negum taņ kegj-nua-lajul kjsj igun-umuoç cunũ-gwosuudj, eet: Taņ wen usug-ağul-umades, nut na negum: çewaluçw!

49. Na uncuſjũ pegjsincul Sesusul, elajul: Kwe! n'saçumam! aç wescagul-emajul.

50. Çadu Sesus elajul: Dee, çeguwe wejip-kjsinun? Tocu pejđa-dijik, aç iğadu-dijul upitun-uwol Sesusul utjincu, aç çewalađijul.

51. Ac, edu, neuctejit negumŕ taņic tegwsu-

adijul Sesusul, sibinscașit, naŭcwa-gađoc utespu-gwosigum, aĉ taĉumajul ucĉi pađuljaș unocubemul, aĉ mentemuog usituocunum.

52. Tocu Sesus elajul: Ulja-p-scwađu utespu-gwosigum utubuuncu. Mudu m'sit tanc weswađuadiĉ espugwosic, ucĉi nseboc-sultidaĉ espugwosic iktagu.

53. Ac telidașin njn niĉeĉ mu n'kisi-lugomictuon Nuĉ, aĉ ađuuis pjamu n'cudin-skactus ĉel tađu mađi-omil ansale-witewel?

54. Ćađu [na tuladeĝaș,] tađi kisi tuljaș taň teluwiji-gasic? iĉeĉ, miamuĉ tulj kiscajiadș?

55. Na ba tilisip Sesus elaji mađi puĝwel-niji: Telj-ĉugwi-tui-dajyok stuge ucnađi-cocwa-lanșnuji cumutunes? taň espugwosic-oltiyok, aĉ cumuajol-tiyok, ucscwałinșu? Witpi-dulogup tesjigiscuc, etli-kjnuđum-ușep ucĉi ala-sudumogwomcu; Ćađu mu cocwa-luogup.

56. M'sit egula cocuwel telj kiscaji-aĝul, eulaňan niĝanic-giji-teĝe-wjnuoc utewij-cuĝemceweum-uwol utuljanu. Tocu tađu m'sit keĝinuđum-ujik naĉa-ladijul, aĉ wesj-multijik.

57. Na tanc cocwaładijul Sesusul, eljulađana-dijul Kijbec ucĉi pađuljaș iktuk, taň tetnuji-wjigug-edijik aĉ nujit-pluđaĉa-dijik, etli-mađi-dajik.

58. Ac Pjel cunec-jjĉcel utegcel wetewajul, mișocu ucĉi pađljaș wic; aĉ pișewat lamigwomc, aĉ witpi-duaji lugowjnuu, (nuji-cocwa-đaĉadilji,) unmjdum kespjaĉu.

59. Na ucgi paduljasc ac nujit-pludaça-dijik. ac m'sit mragun-udum-umc, ałcwilum-jidijul pilsim-timcewel Sesusul utjinecu, culağan unebanxu.

60. Çadu mu wejiduu-digul. Tilja pegwelkik mu kedlewec nuji-witnis-ewul-tijik, peji-dajik, mu wejidu-digul. Culabis tabusjik mu kedlewec nuji-witnis-ewijik, pegsinkic ;

61. Teluejik : ula çinum teluep, ksipcwoduuc n'çaki-sewicadun Kjsule utucgi-ałasudum-ogwomum, ac n'kjsidun n'sugunaagu.

62. Töcu ucgi paduljas wenagasit, elajul : Mu usidabugusun ? Çoguwe egula withisewictum-uskik ?

63. Çadu Sesuis mu keluisew. Ac ucgi paduljas usidabuguet, elajul : Igunumul cujiluidum-asin Mjajit Kjsule-wiktuk, uctulimjnen kil tu Clistewin, Kjsule ucwisul ?

64. Sesuis elajul : Kil teluen. Meluic telimul, elmigunic numjaduc Elnu ucwisul, pidx alsusudj utinaeun-umcu, ac çugujedx wasoc utalu-gumcu.

65. Töcu ucgi paduljas temjna-dögul utapsunnu, est : Almjajul [Kjsulcul !] Çoguwe wejip-tumj-delumewic meç witnisc ? Ancap-tumucw ! nigeç nuudum-udiyok utalmj-gedum-ugewum [Kjsule-wiktuk !]

66. Talidedum-udiyok ? Negumx usidab-ugua-dijik, ezjik : Pegwodoc n'puwocun.

67. Töcu eluscuu-madijul usjcuugu, ac taçuma-dijul, ac saçsa-çaça-djidijul :

68. Teluejik : Niganic-gijj-tege-wjnuua-dege nj-nen n'tjnenaku, Wen nut na tacumusc?

69. Na Pjel ebit cu-jumuc xjpsica-dasigu, ac ebites pegjsincul, eet : Kjl elp tegweutup Sesus Galjet tule.

70. Cadu Pjel minu-gwodoc uscauwok m'sit, eet : Mu kejuulu tan teluenu.

71. Na Pjel eljet tused iktuk, ac uctuē ebites nemajul, ac elaji tanj eyumu-duliji : Nut tegweu-abunn Sesusul Nasalet tule.

72. Ac Pjel apg wiji mimu-gwodoc eluwj-dumasud iktuk, eet : Mu kejjac ut cjunum.

73. Na mu pegjenuc alt tanic cacum-ultijik pejjdaajik, eladijul Pjelul : Mjamauc kjl neuctejit negumsu. Mudu ukeluswocun kegum-ualusu.

74. Tocu bocgi-almj-geduuc, ac eluwj-dumasit, eet : Mu kejjac na cjunum. Ac uncsju kjpguljgweg keduk.

75. Ac Pjel migwidete Sesusul ukelus-wocun-um, tan teljmbunn, escumunac kjpguljgweg uctuuc, sjst mimu-gwoljduc. Ac tewjet ac kesj-utkjdemit.

CHAP XXVII.

NA wopc m'sit ucgj paduljasc ac nujit-pludaca-dijik mjmajujnu iktuk, mxi agun-udum-uadijul Sesusul culaqan unebansu.

2. Ac kelpi-ladijul, elgul-dacun-adijul, ac igala-dijul Puns Pjlaatul gubulnelul upjtuncu.

3. Tocu Sudaq tan keginua-labunn, nemjac kjsuun-cusjlin, apscwj-mescudaqasit ac apscwip-

kjsj-duojul nesinsca-gudic ucgi paduljas ac nujit-pludaca-diliji :

4. Teluēt: Paḍaduēp, kegin-waḍuēp muldṣ sabewicu. Čadu negumṣ teluējik : Čoguwa tu nut učit njnen? kjl ancōden.

5. Tōcu Sudaq elnjsegejul nesinsca-gudic ucgi aḷasudum-ōgwomcu, tōcu pōctumčasit, eljet, ac kestuē-pilsit.

6. Tōcu ucgi paduljasc weswa-duudijul suljewel, eejik : Mu telki-dasnuoc iḡadun ucgi aḷasudum-ōgwom sulj-ewe-ε-cumud' iktak : mudu muldṣ utāban-cuduṣ-eyum na.

7. Tōcu mṣagun-udum-umcēwe weswa-duudič, ac wejip-cwodelum-ijidič nuji sjscuō-gwēgelijul umem-čegumu, učit utcu-dalaṅ piluēu.

8. Na učit ula memcēc telujsic Muldṣ umem-čegum, mjsōcu kjsuoc.

9. Culaṃaṅ utuljaṅ taṅ weji teluēncup Selēmjō nijaṅic-čiji-tege-wjnuocu, teluēgup : Weswa-duēbunn nēuc-tinsca-gudic utjṣ-tugwem-cēweum taṅ jṣ-tugwemut, taṅul aḷt Islelec wedābec-sijik jṣtu-gwema-dijul :

10. Ac iḡunum-ueebun-igul učit nuji sjscuō-gwēget umem-čegumu ; stuge Ucgj-sačumṣ telki-mipu.

11. Na Sesus čacumit uscaḷuc Gubul-nōlul ; ac gubulnōl piḃaṅi-majul, set : Kjl tu Leswjbak utelij-gemuol? Ac Sesus elajul : Teljač teluēnu.

12. Ac taṅ tiljsip wejim-sjmuč ucgi paduljas ac nujit-pludaca-diliji, mu usj-dabuḡuēcw.

13. Tœcu Pilať elajul: Muu nuudumuun taŋ teŋsigul œœguwel mesimsœul?

14. Čadu muu weji usjdemœc neuœ-te keluswocunu. Ac gubulnœl lœœc weji pača-ljic.

15. Na gubulnœl nača-lœga-doc utalčalaŋ neuœ-tejliljul kjestejul, wjgubal-timœu, uœit mjmajui-juœu, taŋul wenul mesuŋj-delum-œdijul.

16. Na ba tiljsip wesœwœ-uœdijul espelijul kjestejul, teluŋj-silijul Baľabaœs.

17. Na etljmœj-dœdiœ Pilať elaji: Tegen welj-dedumok n'tuwoľœ-duljŋs? Baľabaœs? kjsna Sœsus taŋ teluŋsit Clistewit?

18. Mudu kejidoc weji igunum-uœdu-dic utjŋin wisœœœgun iktuk.

19. Na taŋ Pilať etlj ebœsit ilsuœœœcunœ œudpuď' iktuk, utebitemul œbuuœ keluswocun, elajul: Muu uctulaľ œaľ sabewit œjnum; mudu weji pugweli unmaje-ŋep utjŋinœ kjsœuk puwocun iktuk.

20. Čadu uœœ paduljœœ œc nuŋjit-pluœœœ-dijik, œjmaœdiji mœj piŋwel-niji mjmaj-ujnuœu, uœwi-ludum-uonœ Baľabaœsul, œc unœbaŋœ Sœsusul.

21. Gubulnœl usjdabuu-guœt, elaji: Tegen eguľa taľbusijik mesuŋj-dedumok nuœœœœ-duljŋs? Teluejik: Baľabaœs.

22. Pilať elaji: Čadu taľalades Sœsus taŋ teluŋsit Clistewit? M'sit elœdijul: Cluœj-œhc-tœœœsœj!

23. Gubulnœl elaji: Čœguwœ uœit? œœguwœ paœœœœ telœœœœœ? Čadu negumœ œjintœ-wejik, teluejik: Cluœj-œhc-tœœœsœj!

24. Taŋ tiljsip Pilať nemjdoc muu uœœœj-œwin œœguwœ; œadu œj-sœœœœœœ utjgaœœu, sabuŋwœn

weswādoc, ăc ăşip-tinaşit uscaľuok mŕj pigwel-niji, ăet : Muu nuji-nađali-delum-uocsin ula sabewit ġinum umuldemu. Kijŕ ancŕ-dumućw !

25. Ac m'sit mjmajuġnuc usj-dabuguu-ădijik, ăejik : umuldem n'tġnenăk ġġ, ăc nġjunăk utġne-wăku.

26. Tŕcu Pġlaat wedaľcaľajul Baľaľbasul ; ăc kġsj mataăġ Sesusul, ġgunum-ueġul ucluġġ-ŕctŕŕŕŕ-sġlinu.

27. Tŕcu ġubulnŕl usum-ăgun-isum, pişcwaľadġjul Sesusul ġubulnŕle-wġgwomcu, ăc mŕăľadġġi taš ehk m'sit sumăġunġsu.

28. Ac muşġ-ġaľa-dġjul Sesusul, ăc naşŕdulăđġ megweec m'tŕcwŕnu.

29. Ac weġġ 'şcunwotum-ġġđġ aptuġŕ-pġşudġ ăşicŕ-muş' iktuġu, ăc aptuġŕ-pġşŕdul-ăđġ, ăc sesuuşc sġbil-ġŕdul-ăđġ utġnaćun-umcu ; ăc emut-culġ-buguu-ed-dăđġjul uscaľuoc ; malġ-ġema-dġjul, ăejik : Wescăġul-emulec ! kġl etġ elġġ-witewin Leswe-pewġktuk !

30. Ac eluşcu-măđġjul ; ăc weswa-duăđġ sesuuşc, ăc taćamăđġjul unġġu.

31. Ac kġsj malġġ-măđġ, menă-duăđġ megweec m'tŕcwŕn, ăc naşŕdul-ăđġjul utăpsušn ; ăc elġġul-dăćun-ăđġjul ucluġġ-ŕktăŕşu.

32. Tŕcu tewġđăđġ weġġa-dġjul ġġnumul Sġġġġ-ewăġul, teluġ-sġġġul Sġmu ; ăc kġşaľa-dġjul upumġġġ-ġăđumulin cluġġ-eweu.

33. Na taš tilġşip peġġ-dăđġ m'tubuwšc, teluġşic Golġutu ; ġeġ, kġwon-skġşimc, Upsuġătp utubuwšcu ;

34. ġgunum-uăđġ tebunġgul unşamuw-ġwŕlinu,

wjaga-dasik wjasunu. Ac owetuc, cadau mu nesanugwoc.

35. Na clući-şktadijul, ac utcun-wotum-ııdijul utöcwonn, ac elaç-dııdijul. Culağan utuljan tan weji telu-emcus nıganic-çijı-tege-wınu-oc, ięc : Utcuna-sultijı-dibun-ıgul nuntaps-uunculu, ac elaç-dııdibunec n'töcwonecu.

36. Na ebultijik, escume-wadijul nađelu.

37. Ac umesim-timce-weum igaduıdıç cecwec unjegu, telu-wij-gasic : ula na. Sesus tan etlı elıge-witewit Leswıp-ewıktuk.

38. Töcu tabusijik nuji-cumu-tunejik wıjı-culuçi-şhtöşjik ; neuctejit inacun-egel, ac uctuc pađa-duuçel.

39. Ac tanic şşşıđajik almi-madijul, matcwed-esultijik,

40. Ac telwejik : Kıl tan cakı-scwıscadum ucçi alaşudum-şgwom, ac elıdum nesu-gunaçu ; uset-şıjsı. Kısulc ucwışıç uctınin, ucçi nışası cluçi-ewe iktuk.

41. Ac encude elp ucçi padulıaşc, telı malı-gema-dijul ; ac nuji-wııgug-edijik, ac nujit-pluđaç-dijik, eşjik :

42. Westşı-abunı uctugju, cadau negum mesuh-setsşısit. Negum tulı elıgewit-ewıç İslel iktuk, ucçi nışasıç nıgeç cluçi-ewe iktuk, ac uctlam-situm-udj-ducunu utınıncu.

43. Elıđasıp Kısulc-wıktuk : Kısulc usetşıaç ulıđelumacı. Mudu teluep, Nın na Kısulc ucwısul.

44. Ac elp nuuji-cumutunejik tãnic wijî culu-
gÿshc-tøjik, almî-mãdijul.

45. Nã wejãdegeme melÿ-agweg bøgunitpãc
cãkj-be-cwãsic tãn telkjk maçumigÿ, mÿsœcu
kipcwãt; (educ sÿstajjeg.)

46. Ac kipcwãt Sesus kesigÿwet, eet: ðlî! ðlî!
lãmã sabãctãnj: jeg, N'kÿsulcum! N'kÿsulcum!
cøguwe uçit bunajjîn?

47. Nã ãlt tãnic cãcumul-tijik nãdel, telwejik:
ut gÿnum elcø-mictu-ajul Ilelul.

48. Tœcu uncsÿu nœuc-tejit negumÿ pœcÿjbit,
pÿss weswãdoc, aç woju-begãdoc tebunegulu,
nÿbjdœoguc sesuusœcu-iktãgu, aç nesamu-gœodul-
ajul.

49. Uctugik œjik: Bunajœu; numÿduneç Ilel
upugÿsinn ustÿãnu.

50. Cãdu Sesus apç kesj-gÿwet, tœcu egulamit.

51. Ac, edu, legœ-pÿlãcun ucçj ãlã-suudum-œgwomc
nœskj-nãdasic wejãdegeme cœwec mÿsœcu upœ-
weegu: aç maçumigÿ mãjã-dasik, aç cuundul
nœscø-gwãdasigul.

52. Ac utœudãcunn pantã-dasigul, aç pugwelcul
utjñ-ewol sabœwul-tijik etlj-nœbud-dijik, abijjebgul,
wenãgãã-digul;

53. Ac wejî tuuwol-kjãjik utœu-dãcun-umuwol,
tilÿsip kÿsj mÿnunsit Sesus; aç piscwedãjik sabewic
ucçiguncu, aç wejî numj-gusul-tijik pigwelnijju.

54. Nã capjtun aç tãnic tegweu-ãdijul, etlj
scumœ-wãdijul Sesusul, tilÿsip nemj-duudig cœhc
aç tãnul cøguwel kÿsã-dasigul, lœœc wegwodã-
sultijik, telwejik: amuc, ulã Kÿsulc ucwis-ubunu.

55. Ac pigwelkik ebijik eyum-udijik nađelu, tańic weji majul-cwola-dibunn Sesusul Galjletcu ac ađogunum-uadıbunn.

56. Tegweu-adiji Małi Madlen; ac Małi, Sać ac Səsi ucwijuwol; ac Sebudi ucwisc ucwijuwol.

57. Na welać pegisinc ğinum milesuĩnu, Alimutj-ewać, Sösep teluĩsit; ac Sesus keği-nudum-wojul na;

58. Negum eljejul Pjlaqtul ac cwjlu-dumuoć Sesusul utjĩncu. Töcu Pjlaqt telkite m'tjĩn utigun-umuć-sjĩnu.

59. Töcu Sösep weswađoc m'tjĩn, ac tetpe-ğađoc atla-wegun iktuk wocumęgu.

60. Ac pijadoc pĩle utcu-daćun iktuk, tań weji puĩul-cuda-sigup cunde-wictuc; ac eldedup-ćadoc meškjic cundę utcuadaćun caćunugu; töcu pöctum-cařit.

61. Na Małi Madlen ehk tet, ac elp uctuc Małi, ebijik tetpa-ğjũ utcu-daćun iktuk.

62. Na eedus naćwec, (na wopć,) kjsj jlađim-cewe, ucği pađuljać ac Palus-jać, etlj-męj-dajik Pjlaqtęgu;

63. Telwejik: N'saćum-aĩnen, migwĩ-dedumec ula kelus-cabe-witać telu-ebunać tań mĩmajiteć, Kjsin-sungu-nać mĩnuun-sjides.

64. Na ucit tulit-pludege utcuadaćun ulj-ancö-dasinu mjsöcu n'sungu-naćgu, culańań keği-nudun-woji mu upejĩ-đalĩn depeĩgu, ac upöctum-całanęu, ac mu utulj-mańę mĩmajuiĩnu, Kjsj mĩnuĩsit Sesus; ac kespic-sjbućgu-ađacũ ajim-suğictus muencude umscwes-aćwe-ęgu.

65. Pilaat elaji: Escum-umcæwe wescødum-uwidyok; lidaçw! tulj-anco-dumuçw tan telj kjsip-cwodu-øku.

66. Tøcw elidajik, welj-ancødum-ijdig utcu-ðaçun, etlipcuå-dwdig cundx, [stuge wijgadigun,] aç escumum-cæwe igå-duuu-dig.

CHAP. XXVIII.

NA kjsi atlas-mudjigiscuc tan nagwewjác um-
scwesawæ nagwec kegun-dje-wuud iktuuk, Małj
Madlen pegjsinc, aç uctuc Małj, unmjduwx
uteudaçun.

2. Ac, edu, igaç meskje cuhcwu: mudu Uççi-
sacumx utansalezmul, weji njsasi-lijul waşøc, aç
pegi-silnijul; aç weji apscwed-ødup-çaçoc cundx
cagunuc, aç cæcu-basiç.

3. Ac telj açam-cusit stuge wosø-gwodesc,
aç utøcwonn telj wobegul stuge wosøgwec.

4. Ac telj çipa-ladijul nuji-anco-ðaça-dijik,
nencud-esultijik, aç telj-dajik stuge n'pujnuigu.

5. Ac ansalewit usj dab-uguet, elaji ebiliji:
Mu ucwæ-gwodaşi-nx kjsu; mudu kejuok ucwi-
luonx Sesusu, tan cluçjshc-tøtu.

6. Mu ulå eyumuc; mudu kjsi mjnunsjdoc
stuge tan telwepu: çugwadiçw! açaptumucw
m'tubun tan tet Saçumx elisin-cupu.

7. Ac cusadiçw aç tulj-mucw kegi-nudumu-
oju, kjsuçi-mjnuun-sjdoc n'puwocun iktuk. Aç,
edu, njgun-tescu-lugok Galjletcu. Naðel tulj-
numj-adoksup. Ancap-tumucw! njn kjsi agun-
udum-ulok.

8. Töcu wejin-cusip-cötum-çadidik utcuadaçun iktugu, wegwodasişik aç kesj ulıdasışik ; aç pöcçibijik utagun-udum-uonş kegi-nudumwoji.

9. Ac tañ eladidik utagun-udum-uonş keginudum-woji, Sesus aşuguwaji, elaji : ulıdasıcw ! töcu pegısinkik ebijik aç ała-suma-dijul.

10. Töcu Sesus elaji : Muu ucwegwoda-sjñş ! İadıcw, agun-u-dumucw wijigimkik, nja nigunaşı Galıletcu ; nađel tet tulinmıjdağ.

11. Ac ebijik etli-puma-dijidiğ, alt scumewjnuoc peji-dajik ucçiguncu, aç agun-udum-uadıji ucçi pađuljasu tañul m'sit cöguel telj kışcaji-agul.

12. Ac ucçi pađuljasc wijj-maşı-dadıji nujit-pludaça-diliji, aç weswa-dúdiğ mş-agun-udum-umcöwe, aç igunum-uadığ piğwelc suljewe suma-gunisu ;

13. Telwejik : Tulj agun-udum-udıcw, Keginudum-woji pejıda-libun-ıgu depkigu, aç weji cumutun-ula-dibunu nebudi-şegu.

14. Ac Gubulnöl nudumağ, muunsama-desinen, aç lúcwodesinen muu ucşespiđe-daça-djñşu.

15. Töcu negumş weswađudiğ suljewe, aç teladaça-dijik tañ telj kijnudum-uçu. Ac ula keluswocun çakj bekewi-agun-u-dasic Leswibewictuc mjsöcu kışcuc.

16. Töcu neuctin-scucsişik çel neuct keginudum-ujik, elıdajik Galıletcu, pumdun iktuk tañ tet Sesus telkımap [utulj-dalınu.]

17. Ac nemjadığ ała-su-ma-dijul ; çadıu alt aşwi-dedaça-dijik.

18. Ac Sesus pegısinc, aç kelulaji, eet : M'sit ałsısuadı waşöc aç maçumjgec igunum-ucsi.

19. Na uçit 'lidaqaw, kinuu-dumuew m'sit tan tesaca-micsijik ; tulj baptise-waluew Wegwisit, ac euçit, ac Wejj-ulj-nicscam, uwjsun iktuk.

20. Ac kinua-luew uculø-dumunx m'sit cøguwel tanul telkj-muløgup. Ac, aqcap-tumuew! njn tegweulok mjsøcu kespuh-sitcum-uigu : amen.

